

CERÇEVE

YIL: 32 | SAYI: 102 | TEMMUZ-AĞUSTOS 2022 | 2 AYLIK İŞ DÜNYASI ve GÜNCEL EKONOMİ DERGİSİ | ISSN - 1303 - 7501 | www.musiad.org.tr

TÜRKİYE'NİN TAHIL KRİZİNE YÖNELİK STRATEJİLERİ

DOSYA KONUSU

*Tarım Zirvesi ve Tarımda
Gelecek Planları*

RÖPORTAJ

*Macaristan Ankara
Büyükelçisi Viktor Mátis*

TATİL DOSYASI

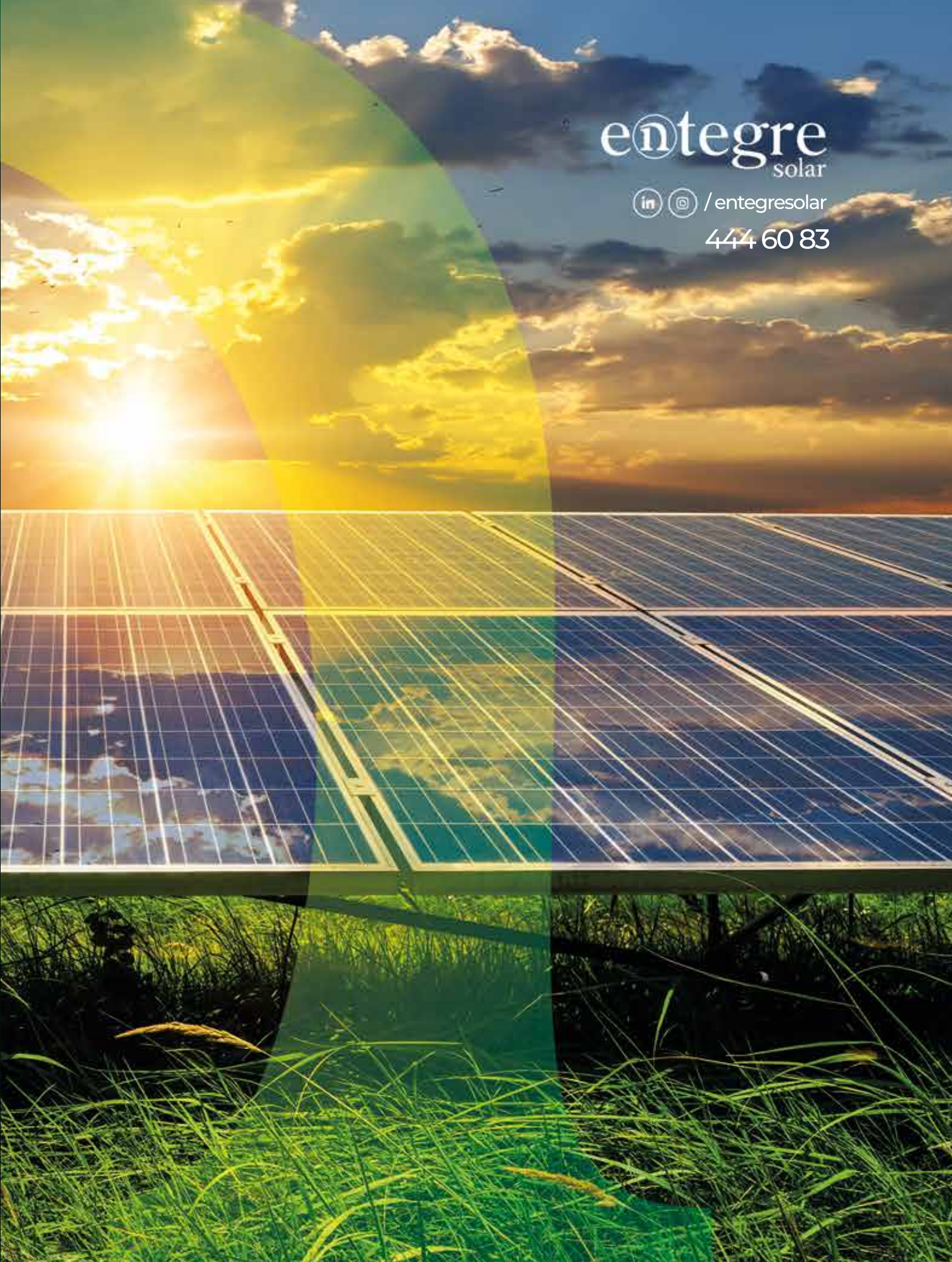
*Helal Turizm: Refah Seviyesi
Yükselişte Olan Niş Bir Pazar*

GÜNEŞ ENERJİSİNE ENTEĞRE OLUN!

www.entegresolar.com

İSTANBUL: Altunizade Mah. Erdem Sok. Necdet Kalkavan
Plaza D:No:2/2 Kat:1 34662 Üsküdar/İstanbul

entegre
solar

  /entegresolar

444 60 83

E-Posta: satis@baremteknik.com
Web Site: baremhirdavat.com.tr

Tel: +90 (212) 514 17 09 • +90 (533) 543 23 52
Adres: Demirtaş Mh. Kibleçeşme Cd. No: 10 Fatih / İST.

ŞANTİYE MALZEMELERİ TEDARİK MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

Bu Sayı →

26 Türkiye'nin Tahıl Krizine
Yönelik Stratejileri

42 MÜSİAD Tarım
Zirvesi ve Tarımda
Gelecek Planları

Türkiye'nin tarımla kalkınabilmesi için atılması gereken adımlar, inovatif üretim teknikleri ve yeni dünya düzeninde sürdürülebilir tarımın aşamaları analiz edildi.

56 Sürdürülebilir Turizm
ve Fırsatlar

Teknolojinin imkânlarını ve yenilikçi uygulamaları sürdürülebilir yaklaşımın hizmetine sunmak zorundayız.

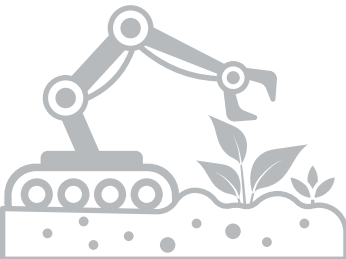

□ Haberler

36 Türkiye'nin Avrupa Birliğine Açılan
Kapısı Macaristan

64 Cömertlik, Onur ve Merhaba
Kelimesinin Gücü

70 Tarımda Teknolojik Dönüşüm:
Tarım 4.0

80 Topraktaki Saklı Hazine: Tıbbi ve
Aromatik Bitkiler

88 Enerji Piyasası Uyuşmazlıklarında
Arbuluculuk

104 Helal Turizm: Refah Seviyesi Yükselişte Olan Niş Bir Pazar

Helal turizmin varlığı, Türkiye'yi marka ülke yapma yolunda rekabete hazırlayan bir enstrüman gibi olacaktır.

108 ROTA - Trakya'nın Günebakan Yüzü: KIRKLARELİ

Trakya'nın en kuzeyinde yer alan Kırklareli, Bulgaristan'a sınır komşuluğuyla, köklü geçmişe dayanan Balkan gelenekleriyle, Günebakan (Ayçiçeği) tarlalarıyla rengârenk bir şehir.

MÜSİAD ADINA SAHİBİ GENEL BAŞKAN

Mahmut ASMALI

GENEL BAŞKAN YARDIMCISI

Mehmet DEVELİOĞLU

KURUMSAL İLİŞKİLER ve İLETİŞİM KOMİSYONU BAŞKANI

Abdurrahman UZUN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dr. Cihad TERZİOĞLU

YAYIN EKİBİ

Ahmet Emre KÜME

İsmail Okan UKAV

Emir Furkan GÜNDOĞDU

Rıdvan Kadir YEŞİL

Ömer BEKTAŞ

REKLAM REZERVASYON

cerceve@musiad.org.tr

Yayın Türü 2 Aylık, Yerel, Süreli Yayın

BASKI / CİLT

İMAK OFSET BASIM YAYIN

www.imakofset.com.tr

MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Ataköy 7-8-9-10 Mah. E5 Yanyol Cad. No.4

Çobançeşme, Bakırköy / İSTANBUL

T: +90 212 395 00 00 - 444 0 893

F: +90 212 395 00 01

www.musiad.org.tr

Copyright © Tüm Hakları Saklıdır.

Çerçeve Dergisinde yer alan yazıların tüm sorumluluğu yazarına aittir.

MÜSİAD sorumluluk kabul etmez.

MÜSİAD'ın izni olmaksızın alıntı yapılamaz ve logosu kullanılamaz.

MÜSİAD / 2022

EXPO

MÜSİAD TİCARET FUARI

Küresel Ticaret Burada!

2-5 KASIM 2022

TÜYAP İSTANBUL FUAR ve KONGRE MERKEZİ

Müstakil
exhibition event

www.musiadexpo.com

[musiadexpo](https://www.instagram.com/musiadexpo)

BAŞKAN'DAN

Kıymetli Okurlarımız;

Çerçeve Dergisi'nin 102'nci sayısında, Cumhuriyetin ikinci yüzyılına girerken; Türkiye'de tarım sektörünün ve kırsal kalkınmanın geleceğine yön verecek stratejilerin nasıl geliştirileceğine odaklandık.

Küresel iklim krizi, pandemi ve Rusya-Ukrayna arasında yaşanan savaş, tarım sektörünün önemini bir kez daha gözler önüne serdi. Ukrayna, dünyanın en büyük beşinci buğday ihracatçısı konumunda bulunuyor. Rusya ve Ukrayna ise küresel buğday üretiminin yüzde 14'ünü, küresel buğday ihracatının ise yüzde 29'unu karşılıyor.

Batılı ülkelerin Rusya'ya yönelik ambargosu nedeniyle Rusya'dan tarım ürünleri ihracatı zorlaşırken; Ukrayna, depolarındaki tahılı ihraç edemedi. Bu durum; dünyada var olan gıda krizini daha da belirgin hâle getirdi.

22 Temmuz'da İstanbul'da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın gayretleri ve kararlı duruşuyla imzalanan Tahıl Sevkiyatı Anlaşması ise tarım sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması ve gıda krizinin bertaraf edilmesi adına önemli bir misyona sahip. Çerçeve Dergisi'nin 102'nci sayısının kapak konusu ise bu anlaşma çerçevesinde oynadığı rolle, gıda krizini bitiren Türkiye'nin gelecek projeksiyonuna ışık tutmak... Tarımda kilit bir konuma sahip olan Türkiye'nin yeni hedefi ise bölgesel bir üs ve tedarik merkezi olmak...

Güçlü bir tarım ve gıda endüstrisine sahip olan Türkiye, dünyanın en büyük 10'uncu tarım üreticisi olarak öne çıkıyor. Kuru incir, fındık, ayva ve kuru kayısı üretiminde dünyada lideriz. Ülkemiz aynı zamanda dünyanın bir numaralı ayva, kuru üzüm ve un ihracatçısı konumunda bulunuyor.

102'nci sayımızın dosya konusunda ise MÜSİAD'ın 9 Haziran'da Adana'da gerçekleştirdiği Tarım Zirvesi'nin sonuçlarına odaklandık. Tarım Zirvesi ile alanında uzman isimlerin önderliğinde tarım sektörüne yönelik finansal destekleri, Türkiye'nin tarımla kalkınabilmesi için atılması gereken adımları, inovatif üretim tekniklerini ve yeni dünya düzeninde sürdürülebilir tarımın aşamalarını analiz ettik.

MÜSİAD Gıda ve Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulu'nun öncü yaklaşımı ve 'yüksek ahlak yüksek teknoloji' ilkemiz doğrultusunda; gençlerimizi, girişimci ve yatırımcılarımızı, tarım sektörünü geleceğe taşıyacak iş modelleri geliştirmeleri için teşvik ediyoruz.

Dünyanın en verimli tarım arazileri üzerinde yer alan ülkemizin, dijital tarım uygulamaları da ortaya çıkacak olan tarım potansiyeli için benzersiz fırsatlar içeriyor. Anadolu'ya ait kadim tohumlarımızı, yüz yılları aşan bilgi birikimimizle harmanlayarak yeni tarım uygulamalarını entegre etmeliyiz.

Üreten, teknolojiye vakıf yeni nesil çiftçi ve girişimcilerimizin desteğiyle Türk tarım sektörünü hak ettiği güce kavuşturabilmek dileğiyle...

Mahmut ASMALI
MÜSİAD Genel Başkanı

MUSIAD

**TÜRKİYE'NİN
ÜRETİCİ GÜCÜ**

**BİRLİĞİMİZLE, DEĞERLERİMİZLE ve
ÜRETİM GÜCÜMÜZLE
GELECEĞE YÜRÜYORUZ**

#Türkiyeİçin32Yıl

SUNUŞ

Değerli Okurlarımız;

Yerli ve millî üretim vizyonumuzda kilit öneme sahip sektörlerin başında tarım sektörü geliyor. Türkiye, verimli toprak ve iklim şartları ile dünyanın en önemli tarımsal üreticileri arasında yer alıyor. Çerçeve Dergisi'nin 102'nci sayısını, bu kriterlerden yola çıkarak tarım sektörüne ayırdık.

Dergimizin kapak konusu ise 22 Temmuz'da İstanbul'da imzalanan Tahıl Sevkiyatı Anlaşması'nın yansımaları... Türkiye'ye farklı bir konum kazandıracak olan bu anlaşmanın, tarım sektöründeki gelişmeleri nasıl etkileyeceğini en ince detaylarıyla analiz ettik.

Ülkemize özgü coğrafi-beşerî-ekonomik koşullar dikkate alınarak geliştirilecek yerli teknolojiler ile tarım sektöründe çok daha ileri bir konuma ulaşacağız. MÜSİAD olarak hem T.C. Tarım ve Orman Bakanlığımız hem de ilgili STK'larla yoğun bir iş birliği içerisindeyiz. 102'nci sayımızın dosya konusunu ise MÜSİAD'ın Adana'da gerçekleştirdiği Tarım Zirvesi'nin sonuçları oluşturuyor.

Akıllı tarım potansiyelini ortaya çıkarmanın ise iki önemli bileşeni bulunuyor. İlki tarımsal hafızamızı korumak ve geliştirmek. İkincisi de özel nitelikli sanayi

alanlarına benzeyen, özel nitelikli tarım kentler kurmak. Yerli ve millî yazılım ile entegre yerli donanımların kullanılması, başta ekonomik olarak çiftçilerimizin girdi maliyetlerini düşürecek. Gıdalarımızın da tarladan sofraya gelme yolculuğunda, daha verimli ve sağlıklı olmasını sağlayacak. Tarım 4.0 serüvenini kaçırmamak adına Türkiye'nin ürüne ve üretim kültürüne özgü yerli yazılımlar geliştirmesi büyük önem taşıyor.

Akıllı tarımın, farklı bir ifadeyle tarım 4.0'ın geleceğine Y ve Z Kuşağı'nın yön vereceğini unutmamalıyız. Bu alanda sürdürülebilir bir başarıya ulaşabilmenin sırrı ise genç kitleyi tarıma yönleltebilmekten geçiyor. Ülkemizin tarım alanında verimliliğin artabilmesi için teknoloji ve bilgiye dayalı tarımsal üretimin, tarımda sürdürülebilirliğin ve teknolojik uygulamaların artırılması gerekiyor.

MÜSİAD olarak gençlerimizi sadece tarım sektörü odaklı değil, Türkiye'ye çağ atlatarak her sektörde yerli ve millî teknolojiler geliştirebilmeleri noktasında teşvik etmeye büyük bir heyecanla devam edeceğiz. 102'nci sayımızı; Türk tarım sektörüne sürdürülebilirlik, verimlilik, yeni teknolojiler ve gelecek vizyonu açısından farklı bir vizyon aşılayabilmesini temenni ediyor ve iyi okumalar diliyorum.

Dr. Cihad TERZİOĞLU
MÜSİAD Genel Sekreteri

Abdülhamid Han Sondaj Gemisi Göreve Başladı

Karadeniz'de toplam 540 milyar metreküp doğalgaz keşfeden Türkiye, bir yandan doğalgazı karaya yaklaştırmak, diğer yandan da denizlerdeki arama ve sondaj faaliyetlerinde elini güçlendiriyor. Fatih, Kanuni ve Yavuz'un ardından Türkiye'nin dördüncü sondaj gemisi olan Abdülhamid Han sondaj gemisi, görevine başladı. Başkan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla uğurlanan Abdülhamid Han gemisi Akdeniz'de üç ay çalışacak. Son teknolojiyle donatılan Abdülhamid Han sondaj gemisinin sınıfında dünyada 5 gemi bulunuyor. Geminin uzunluğu 238, genişliği 42, kule yüksekliği 104 metre, ağırlığı da 68 bin ton.

Sondaj için 12 bin 200 metre derinliğe kadar inebilecek olan gemi, 3 bin 600 metre derinliğe kadar da operasyon yapabilecek. 200 kişilik mürettebat kapasitesi olan gemi, sondaj operasyonunu gerçekleştirecek ekibi de taşıyacak. 7'nci nesil üstün teknolojiyle donatılan gemide aktif konumlandırma sistemi bulunuyor.

Yabancı Ziyaretinde Artış

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre yılın ilk 6 ayında Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 185,72 artışla 16 milyon 365 bin 80 oldu. Ocaktan itibaren kaydedilen verilere göre ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il şöyle kaydedildi. İstanbul yüzde 46,76 (5 milyon 284 bin 714), Antalya yüzde 19,95 (2 milyon 254 bin 616), Edirne yüzde 11,72 (1 milyon 324 bin 847), Muğla yüzde 3,81 (430 bin 829), Artvin yüzde 3,66 (413 bin 692).

Bor İhracatı İlk 6 Ayda 564 Milyon Dolara Ulaştı

Türkiye'nin bor ve bor ürünleri ihracatı ilk 6 ayda geçen yıla göre yüzde 9 artarak 564 milyon dolara çıktı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın verilerine göre, geçen yılın 6 ayında yaklaşık 1.32 milyon ton bor ürünleri ihracatından 516 milyon dolar gelir sağlandı. Eti Maden ekiplerinin 'katma değerli ürün' çalışmaları sonucu, bu yıl miktar düşerken ihracat değeri arttı. Yılın 6 ayında 1.26 milyon ton Bor ürünleri karşılığında 564 milyon dolarlık satış gerçekleşti. Böylece bor ürünleri satışında değer bazında yüzde 9'luk artış yakalandı. Bor ihracatında ilk 5 ülke ise Çin, ABD, Hindistan, Hollanda ve Rusya olarak kayıtlara geçti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, daha önceki açıklamalarında, "Geçen yıl rekor kırdığımız bor ve bor ürünleri satışında bu yıl hedefimiz 1.1 milyar Dolar. Miktar olarak ise 2.5 milyon ton bor satma hedefindeyiz. Bu satışların bağlantısının şimdiden yapılması borda yeni bir rekorun geleceğinin en net göstergesi" demişti.

Müşterek Koordinasyon Merkezi Resmî Olarak Açıldı

Tahıl ürünlerinin Ukrayna'dan emniyetli şekilde sevki için İstanbul'da oluşturulan Müşterek Koordinasyon Merkezi resmî olarak açıldı. Ukrayna ve Rusya'nın Türkiye ve BM ile 22 Ocak'ta imzaladıkları anlaşmalar kapsamında kurulan Müşterek Koordinasyon Merkezi, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın katılımıyla gerçekleştirilen resmî törenle açıldı.

Törene, merkezde görev alacak Rusya, Ukrayna ve BM'den askeri ve sivil yetkililer de katıldı. Ukrayna ve Rusya'nın tahıl ve diğer gıda ürünlerini dünya pazarlarına ihraç etmesi için geliştirilen planı yürütecek ve gözlemleyecek olan Müşterek Koordinasyon Merkezi (MKM) İstanbul Maslak'ta bulunan Millî Savunma Üniversitesi yerleşkesinde

faaliyete geçti. Beyaz Saray, Ukrayna'dan tahıl çıkarılması konusunda Müşterek Koordinasyon Merkezi'nin

kurulmasındaki çabalarından dolayı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür etti.

Tahıl Koridoru Anlaşması İstanbul'da İmzalandı

Türkiye, Rusya, Ukrayna ve Birleşmiş Milletler (BM) arasında "Tahıl ve Yiyecek Maddelerinin Ukrayna Limanlarından Emniyetli Sevki Girişimi Belgesi" imzalandı.

Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde gerçekleştirilen törende Türkiye adına Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Rusya adına Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Ukrayna adına Altyapı Bakanı Aleksandr Kubrakov ve imza törenine tanıklık eden BM adına Genel Sekreter Antonio Guterres, tahıl ürünlerinin Ukrayna limanlarından sevkine ilişkin belgeyi imzaladı.

Tahıl koridoru oluşturulmasına dönük çabaların ilk amacı, Odessa başta olmak üzere mayınlar nedeniyle Ukrayna limanlarında sıkışıp kalan tahıl ve diğer gıda ürünleriyle yüklü gemilerin dünya

pazarlarına açılmasını sağlamak olarak kaydedildi. Tahıl koridoru anlaşmasıyla, Rusya'nın Ukrayna tahıl gemilerinin

Karadeniz limanlarından geçmesine izin verilerek son dönemde oluşan gıda krizinin son bulması amaçlanıyor.

Türkiye’de 7 Ayda 1,8 Milyonu Aşkın Gayrimenkul Satışı Yapıldı

Türkiye’de bu yılın 7 ayında 1 milyon 826 bin 242 gayrimenkul satış işlemi yapılarak 21 milyar 19 milyon 26 bin 186 lira tapu harcı geliri elde edildi. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yetkililerinden edinilen bilgiye göre, Temmuz ayında 331 bin 693 gayrimenkul satış işlemi yapıldı ve haziran ayına göre gayrimenkul satış işlemleri sayısı yüzde 33 azaldı.

Ülke genelinde Ocak-Temmuz 2022 döneminde 1 milyon 826 bin 242 gayrimenkul satış işlemi yapıldı. Bu işlemlerden 21 milyar 19 milyon 26 bin 186 lira tapu harcı gelir elde edildi. İşlemlerin 798 bin 870’ini konut, 314 bin 2’sini arsa, 496 bin 15’ini tarla, 84 bin 750’sini iş yeri ve kalanını ise diğer taşınmazların satışı oluşturdu. En çok satış işlemi yapılan illerin sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa Konya, Kocaeli ve Balıkesir olduğu tespit edildi.

Deniz Yolu Taşımacılığına Destek Verilecek

Türkiye limanları ile diğer ülke limanları arasında Ro-Ro, Ro-Pax gemileriyle düzenli sefer yapmak amacıyla açılacak yeni hatlarda veya mevcut hatların kapasitelerinin yüzde 50 artırılması halinde bu hatlarda kullanılacak gemilere destek sağlanacak. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın Karayoluyla Taşınan Yüklerin Denizyoluna Aktarılmasının Desteklenmesi Hakkında Yönetmeliği Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Düzenli sefer yapan Türk bayraklı Ro-Ro gemilerinin donatanlarına geminin sefer yaptığı her 10 deniz mili için yük birimi başına 2 dolar ödeme yapılacaktır. Bakanlıktan alınan bilgilere göre, kara yoluyla taşınan yüklerin deniz yoluna aktarılması ile Türkiye limanlarıyla diğer ülke limanları arasında düzenli seferlerin frekansları arttırılarak, ihracatçıların daha kısa zamanda ve daha ucuz maliyetlerle ürünlerini sevk etmeleri sağlanacak. Türk bayrağı altında gemi işletme teşvik edilerek Türk denizci istihdam edilmesi de hedefleniyor.

Ukrayna’ya Domates Nevşehir’den Gidecek

Nevşehir’in Kozaklı ilçesinde bulunan Jeotermal seralarda üretilen domateslerin büyük bir bölümü yurt dışına gönderiliyor. Bölgeden özellikle Balkan ve Avrupa ülkelerinin yanı sıra Ukrayna’ya da domates ihracatı yapılıyor. Kozaklı ilçesinde jeotermal seralarda üretilen domateslere talep olan Ukrayna ilk defa Nevşehir’den domates ithal etmeye başladı. Gıda Mühendisi Bedir Kavun yaptığı açıklamada, “Şubat ayında dikim yapıldı. Mayıs ayı itibarıyla hasat yapmaya başladık. Yaklaşık bir buçuk aydır hasat yapıyoruz. Yaptığımız hasatları çoğunlukla ihracat olarak yurt dışına gönderiyoruz.

Ukrayna pazarımız açıldı. İlk defa bu sezon Ukrayna’ya ürün göndereceğiz. Ukrayna’daki savaş nedeniyle talep fazla oluyor. Domatesteki verimlilik dekara 60 ton olarak üretim yapmaktayız. Yıllık üretimimiz 3 bin ton” şeklinde konuştu.

Çerçeve Dergisi'ne ulaşmak çok kolay

Turkcell Dergilik, Türk Telekom E-Dergi, MÜSİAD Web Sitesi ve MÜSİAD Yayınları App Dijital Platformlarında...

Ücretsiz İndir Oku

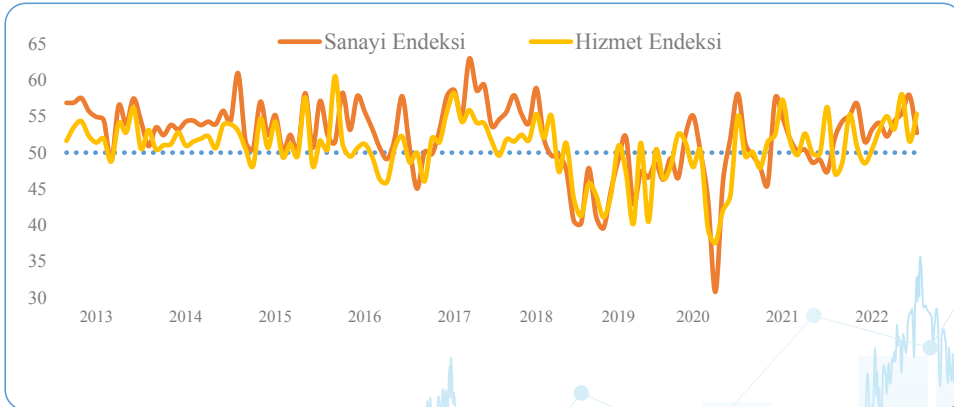
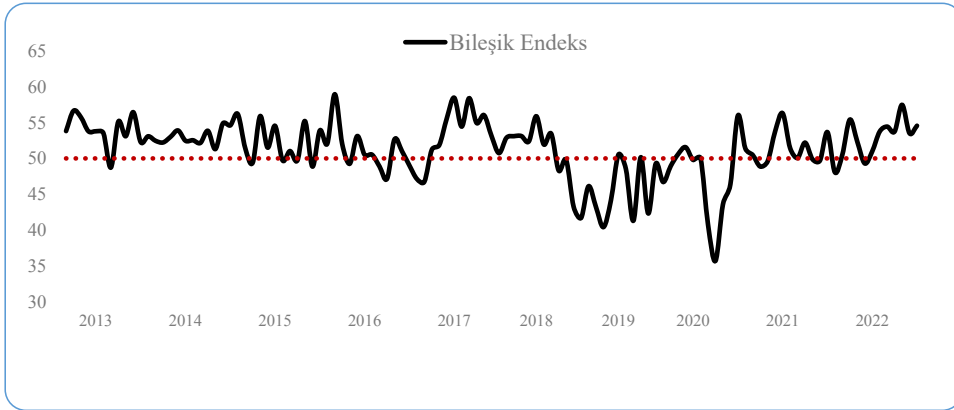
f /musiad | @musiadgnlmrkz | musiad.org.tr

MÜSİAD

SATINALMA MÜDÜRLERİ ENDEKSİ **SAMEKS**

SAMEKS 2022 Temmuz Verileri Açıklandı

2022 yılı Temmuz ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre **1,1** puan artarak **54,6** değerine yükseldi.

Satınalma Müdürleri Endeksi 2022 Temmuz verileri açıklandı. Verilere göre Mayıs ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 1,1 puan artarak 54,6 değerine yükseldi. Bu gelişmede Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin önceki aya göre 3,8 puan artarak 55,3 seviyesine yükselmesi belirleyici rol oynadı.

Önceki aya göre 5,2 puan azalış kaydederek 52,7 seviyesine gerileyen Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi ise söz konusu ivme kaybına karşın referans değer üzerindeki seyrini sürdürdü. Girdi alımlarının oldukça hızlı bir şekilde artış kaydetmesiyle hizmet sektörü genelinde iş hacminin genişlediği Temmuz ayında, önceki aya kıyasla sanayi sektörünün büyüme hızının gerilemesinde yeni siparişlerde gözlenen azalış etkili oldu. Bu gelişmeler neticesinde önceki aya göre 1,1 puan artış kaydederek 54,6 seviyesine yükselen mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, üst üste 7'nci ayında 50 referans değeri üzerinde seyretti ve ekonomik aktivitedeki canlılığın Temmuz ayında da sürdüğüne işaret etti.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi, 2022 yılı Temmuz ayında, bir önceki aya göre 5,2 puan azalarak 52,7 seviyesine geriledi. Önceki aya göre 10,7 puan birden azalış kaydederek 50,5 seviyesine gerileyen yeni sipariş alt endeksi, Temmuz ayında sanayi sektörü genelinde gözlenen ivme kaybında belirleyici rol oynadı. Sanayi sektörüne yönelik girdi alımları ise önceki aya göre 0,2 puan artarak 67,1 puanlık seviyesiyle pozitif görünümünün bu dönemde de sürdürdü. Bu gelişmeler neticesinde 9,2 puan azalış kaydederek 46,9 puana gerileyen üretim alt endeksi, sanayi sektöründe önceki aya kıyasla üretimin azaldığına işaret etti.

Önceki aya göre 4,0 puan artarak 46,1 seviyesine yükselen nihai mal stoku alt endeksi sanayi sektörü genelinde stokların azalışını sürdürdüğünü gösterirken, 3,4 puan artarak 57,8 seviyesinde gerçekleşen tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi ise firmaların mal ve hizmet tedarikinde olumlu görünümün sürdüğüne işaret etti. İstihdam alt endeksi ise önceki aya göre 1,0 puan artarak 54,9 puana yükselmiş ve sektör genelinde emek talebi artışı bu dönemde de devam etti. Böylece Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi 50 referans değeri üzerindeki seyrini üst üste 12'nci aya taşımış ve sektördeki genişleme yılın 3'üncü çeyreğinin ilk ayında da sürdürdü.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi, 2022 Temmuz ayında önceki aya göre 3,8 puan artarak 55,3 seviyesine yükseldi. Bu dönemde

sektöre ilişkin girdi alımları 6,2 puanlık artışla 74,0 seviyesine yükselmiş ve güçlü seyrini Temmuz ayında da sürdürdü. Girdi alımlarının hızlı bir şekilde ivme kazanmasına paralel olarak, önceki aya göre 4,7 puan artan iş hacmi alt endeksi 50,1 seviyesine yükselmiş ve pozitif bir görüntü sundu. 4,5 puan artış kaydetmesine karşın 49,6 seviyesine gerçekleşen nihai mal stoku alt endeksi referans değer altındaki seyrini sürdürürken, tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi ise 51,7 değerinde gerçekleşerek pozitif bir görünüm arz etti.

Sektör genelinde olumlu seyre işaret eden gelişmeler neticesinde istihdam alt endeksi de önceki aya göre 2,9 puan artarak 52,0 seviyesine yükseldi. Söz konusu gelişmeler neticesinde 55,3 seviyesinde gerçekleşen Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin Ocak 2022 döneminde başlayan 50 puan üzerindeki seyri Temmuz ayında da devam etti.

YORUM

2022 yılının ilk yarısı boyunca 50 referans değeri üzerinde seyreterek bu dönemde ekonomik aktivitenin canlılığına işaret eden SAMEKS Bileşik Endeksi, yılın 3'üncü çeyreğine de pozitif bir başlangıç yaptı. Bu gelişmede belirleyici rol oynayan hizmet sektöründe iş hacminin yeniden artışa geçmesi dikkat çekerken, geçtiğimiz ay son 1,5 yılın en yüksek seviyesini gören sanayi sektörü de Temmuz ayında referans değer üzerindeki seyrini sürdürdü. Her iki sektörde de istihdam artışının sürdüğü bu dönemde, sanayi sektörüne yönelik yeni sipariş artışının önceki aya göre ivme kaybetmesi, Bileşik Endeksteeki artış sınırlandırdı.

Türkiye Tarımında İstihdam

Tarımda birçok etken, bu etkenlerden doğan maliyetler ve bazı mağduriyetler olduğu gibi bunların içinde en önemli kısımlardan biri tarımdaki istihdamdır. Gelişen tarımımızdaki istihdam açlığı ve istihdamdaki sorunlar yolumuzda büyük engebelerdendir.

Türkiye’de tarımdaki istihdamı ikiye ayırarak konuşmak daha net olacaktır:

- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve lojistiği. Bu bölümdeki istihdamda çalışanların tamamına yakını kayıt altındadır.
- Tarımsal üretimde çalışan kalifiye ve kalifiye olmayan şekilde sınıflandırabileceğimiz istihdamdır. Bu kişilerin %15’lik bir kısmı kayıt altındayken geriye kalan kısmı kayıt dışıdır.

Günümüzde tarımsal üretimde kayıt dışı istihdam edilen iş gücünün %20’lik kısmı yerel işçiler, %50’lik kısmı Güneydoğu’ndan gezici olarak ülkeyi dolaşan işçiler, %30’luk kısmını da mülteciler oluşturmaktadır.

27.05.2010 tarih 27593 sayılı Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği ile belirli bir düzenleme yapılmıştı ancak bu yönetmelik maalesef kağıt üzerinde kalarak fiilen yapılamamaktadır.

Tarımsal üretimdeki istihdam her ne kadar gizli bir işsizliği önleme silahı olarak görülsede, üretim maliyetlerinde yüksek bir maliyete sebep olmakla beraber kontrol edilebilir bir sisteme tabi olmaması da bu konudaki işleri daha da zorlaştırıyor. Tabi işin bir kısmında bazı üreticilerin yaptıkları durumlar var; Büyük çiftçilerin (Deftere tabii olan) SGK masrafı korkusundan, küçük çiftçilerin de resmi kayıtlara, deftere tabii olmak korkusundan ötürü çalıştırdıkları bu geçici işçileri ve sabit işçilerini sosyal güvenlik kurumuna bildirmekte ve tarımda sabit çalışanlar da SGK ek 5 maddesi ile kendi nam ve hesabına çalışan olarak sosyal güvence sağlamak durumunda kalmaktadır. Günümüzde misal olarak ev temizliğine çalışanlar için uygulanan

Tarımsal üretimde çalışan mülteci kaynaklı iş gücü yadsınamaz

Gelişen dünyada ve gelişen Türkiye’de özellikle pandemi ve sonrasında dünyayı direkt veya dolaylı yoldan etkisi altına alan Rusya-Ukrayna karşılaşması ile birlikte tarımın önemi daha da öne çıkmış ve anlaşılmıştır. Diğer ülkelere nazaran gerek jeopolitik konumumuz gerekse hali hazırda tarımsal durumumuz bu konuda ülkemizi daha da geliştirebilir ve gelişmesi gereken bir konuma getirmiştir. Tarımda birçok etken, bu etkenlerden doğan maliyetler ve bazı mağduriyetler olduğu gibi bunların içinde en önemli kısımlardan biri tarımdaki istihdamdır. Gelişen tarımımızdaki istihdam açlığı ve istihdamdaki sorunlar yolumuzda büyük engebelerdendir.

Tarımı teknolojiye daha hızlı uyarlamamız, kırsal yaşamı, tarım alanlarını ve tarım sistemlerimizi daha da geliştirmemiz var olan istihdamı daha da güçlendirmemiz gerekmektedir

ve hayat gerçeklerine uyan bir sistem olduğunda kayıt dışı kalmaya mahkum olmayacak bir istihdam sağlanabilecek.

Pandemi sürecinde tarımın önemi her ne kadar anlaşılmış olsa da üretimin sürekliliği ve verimin artırılması için, sağlıklı ve temiz gıdaya ulaşımın ucuza sağlanabilmesi için tarımda robotik teknolojilere geçiş yapmak bir zaruriyet olmaya başladı. 1920'li yıllarda İtalya'da tarımda çalışan nüfus %80 iken günümüzde oran %15'lere düşmüş ve tarımdan boşalan iş gücü tarımsal sanayiye güç olmuştur. Ülkemizde hali hazırda gelişmekte olan tarım teknolojilerinin hızlandırılması ve bunların sonucunda ivedilikle is-

tihdamın üretim sahalarından tarımsal sanayiye geçmesi ürettiğimiz ürünlerin işlenerek değerini daha da artıracaktır. Ülkemizde baktığımızda tarımsal üretimde çalışan %30'luk mülteci kaynaklı iş gücü olmaz ise tarımsal üretimimiz de bundan hayli kötü etkilenecektir. Misal olarak bu nüfusun içerisinde Afganlar çobanlıkla, Suriyeliler ise sulama ve hasat işçilikleri ile tarımsal üretime katkıda bulunarak istihdamda önemli bir yeri doldurmaktalar.

Sonuç olarak;

Tarımda kayıt dışı istihdamın önlenmesi için çiftçi kullanımına uygun olan ve erişilebilen bir sistem ivedilikle kurulmalı ve çalışan iş gücümüzün tamamı kayıt altına alınmalıdır. Teknoloji firmalarımız tarım teknolojileri konusunda Ar-Ge'lerini güçlendirmeli ve bunun ile alakalı teşvik edilerek daha kontrol edilebilir bir tarıma geçilmelidir. Tarımı teknolojiye daha hızlı uyarlamamız, kırsal yaşamı, tarım alanlarını ve tarım sistemlerimizi daha da geliştirmemiz var olan istihdamı daha da güçlendirmemiz gerekmektedir.

Ve son bir hatırlatma ve sesleniş olarak;

Unutmayalım, tarımda bazı üreticilerin yaptığı kontrolsüz uygulamalar sonucunda doğan çocukların göbek kordonunda kimyasal kalıntılar görülebilmekte, kadınlarda daha sık rastlanır şekilde doğurganlık kayıpları olmakta ve daha niceleri ile birlikte gümrük kapılarında kimyasal kalıntı sebebi ile geri dönen ürünler olmaktadır ve bunlar bitmelidir. "Her yasal olan helal değildir" diyerek ürettiklerimizin üzerine düşmeli, üretirken ve çalıştırırken vicdanımızı kaybetmemeliyiz.

Harika İş Yeri Sertifikası Alan İlk Kamu Kurumu

Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, kurum kültürü ve çalışan deneyimi konusunda bağımsız ve global bir otorite olan Great Place to Work Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen analizler sonrasında Harika İş Yeri Sertifikası'na sahip olan Türkiye'deki ilk kamu kurumu oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü (BTGM) çalışanına yaptığı yatırımlarla Great Place To Work Enstitüsü'nün "harika iş yeri" kriterlerini sağlayarak "Great Place To Work" sertifikasını almaya hak kazandı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yapılan açıklamaya göre, çalışan deneyimine yaptığı yatırım ve insan kaynakları alanındaki öncü uygulamalarla dikkati çeken Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü çalışanlarını merkeze koyarak aldığı aksiyonlarla çalışan bağlılığını ve memnuniyetini sağladığını bu sertifikayla tescilledi.

Tüm Ekip Üyelerinin Aileleriyle Katılabilecekleri Etkinlikler Düzenleniyor

20 Mayıs 2021 tarihinde Genel Müdür olarak atanan Dr. Cebirail Taşkın insan odaklı vizyoner yönetimi ile bir kültürel dönüşüm başlattı. Bu kapsamda tüm çalışanlarına dokunan uygulamaları hayata geçirdi ve kurumda birçok ilke imza attı. Her hafta çalışanlar arasından seçilen farklı uzmanların konuşmacı olduğu ve tüm Türkiye'deki ba-

kanlık çalışanlarına canlı yayınlanan “Teknoloji Kürsüsü”, herhangi bir sosyal alanda konu uzmanlığı olan BTGM çalışanlarının gönüllü konuşmacı olduğu “Salı Sohbetleri”, akşamları tüm çalışanların rahatça genel müdür ile konuşabilecekleri “19.00 Sonrası Açık Kapı” politikası, kurum personeli ve iş birimleri ile yapılan memnuniyet anketleri, 3 ayda bir yayımlanan “BTGM Bülten” dergisi, kurum kültürünün geliştirilmesi amacıyla çalışanlar ile yönetim kademeleri arasında elçi vazifesi gören “Dönüşüm Liderleri” programı, teknoloji odaklı yenilikçi projeleri başlatacak ve teknoloji alanında yaratıcı fikirleri destekleyecek “BTGM Garaj” oluşumu, çalışanların fikirlerini iletebilecekleri “Fikir Kutusu”, hafta sonu tüm ekip ve aileleri ile yapılan birçok sosyal etkinlikle kültürel dönüşümü sağladı. Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebirail Taşkın, hem çalışanlarına hem de hizmet sundukları Bakanlık birimlerine mutlu ve iyi hissettiren deneyimler yaşatmayı amaçlayan bir kurum olduklarını belirterek, şunları kaydetti:

“Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü (BTGM) olarak ortak amacımız, BTGM’yi Türkiye’deki en iyi Bilgi Teknolojileri Kurumu/Şirketi yapmaktır. Bu amaçla çalışan memnuniyetini en önemli stratejik önceliklerimizden biri olarak belirledik ve bu doğrultuda önemli yatırımlar yapıyoruz. Çalışma arkadaşlarımızın mutluluğuna, geleceğine ve kariyer gelişimlerine yatırım yaparak, deneyimlerini iyileştirmek öncelikli hedeflerimiz arasında yer alıyor. Great Place to Work sertifikasını yüksek bir memnuniyet

İnsan odaklı vizyoner yönetim ile kültürel dönüşüm hedefleniyor

skoruyla almak, yürüdüğümüz yolun doğruluğunun en güvenilir bir kanıtı ve yaptığımız çalışmaların çalışma arkadaşlarımız tarafından takdir edildiğinin en önemli bir göstergesidir. Bu sonuç bizim için büyük bir mutluluk ve motivasyon kaynağı. Bir kurumun en büyük varlığı çalışanlarıdır. Çalışanlarımızı merkeze aldık, onlara dokunduk, onları dinledik, düşüncelerine önem verdik ve değerli hissettirdik, bu sayede çok güzel bir yıl geçirdik. Bu gururu bizlere yaşatan tüm ekip arkadaşlarıma yürekten teşekkürler ediyorum. Çalışanımızın mutluluğunu iyileştirmeye emin adımlarla devam edeceğiz, her çalışmamız sabah işe mutlu gelecek, akşam da evine mutlu ve huzurlu gidecek, bunu her daim sağlayacağız”

Great Place to Work Enstitüsü’nün Güçlü Analiz Metodolojisi

Great Place to Work Enstitüsü, 30 yılı aşkın süredir dünya çapındaki en iyi işverenleri belirleyerek sonuçlarını kamuoyu ile paylaşıyor. Enstitünün 60’dan fazla ülkede her yıl 100 milyondan fazla çalışanı dâhil ettiği analizle-

ri, kurum kültürü ve çalışan deneyimi alanında dünyada gerçekleştirilen en çok tercih edilen ve en geniş çaplı araştırma olma özelliğini taşıyor. Great Place To Work Türkiye Kurucusu ve Genel Müdürü Eyüp Toprak ise şunları söyledi: “Çalışanları için harika bir iş yeri deneyimi inşa etmek üzere önemli ve vizyoner çalışmalar sergileyerek bu değerli unvanı almaya hak kazanan ülkemizdeki ilk kamu kuruluşu olan Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nü ve bu vizyonun hayata geçirilmesinde önemli bir liderlik gerçekleştiren Sayın Dr. Cebirail Taşkın’ı kutluyorum.

Great Place to Work olarak 30 yıldan fazla süredir tüm dünyada farklı sektör ve büyüklükteki organizasyonların çalışan deneyimlerini keşfetmeleri ve bu deneyim iyileştirmeleri için güçlü analiz metodolojimiz ile destek oluyoruz. Great Place to Work olarak harika bir iş yerinin temelinde güven kültürünün ve herkes için harika bir iş deneyimi vizyonunun yattığını biliyoruz. Hangi sektör ve büyüklükten olursa olsun tüm çalışanlar için harika bir deneyim oluşturmak başarılabılır ancak zor bir süreç,

Çalışan memnuniyeti en önemli stratejik öncelikler arasında yer alıyor

çalışan deneyimini iyileştirmek ve daha ileriye taşımak için BTGM’nin atmış olduğu bu cesaretli adım ile hayata geçirmiş olduğu değerli uygulamalar çalışan deneyimine pozitif yansıyor. Analiz metodolojimin en önemli kısmı tamamı ile tüm organizasyon çalışanlarının anket sürecine dâhil edilerek anonim ve objektif bir şekilde organizasyonlarını içerisindeki gerçek deneyimlerini değerlendiriyor olmalarından geçiyor, bir organizasyonun harika bir iş yeri olduğunu çalışanları söylüyor. BTGM’nin bu değerli başarısının ve öncülüğünün ülkemizdeki diğer kamu kuruluşları için ilham veren bir adım olacağına eminim.”

- Yuvarlak Örgü Makinası İmalatı
- İplik Besleyici Pozitif Feeder Üretimi
- Likra Aparatı Üretimi
- Çardak Üretimi
- Tüp Enden Açıkene Dönüşüm
- Servis Hizmeti
- 2. El Makina Alım-Satım
- Örgü Makinası Yedek Parça

**SEKTÖRDE
LİDER**

**ISO
9001
QUALITY
ASSURANCE**

"Üretimde Zaman Kazanın"
"Save Time in Production"

Vahdet Tekstil Makina San. ve Tic. Ltd. Şti.
Köyalı Mevkii Çınar Caddesi No:21 Yenibosna
Bahçelievler, İstanbul, Turkey
Tel : +90 212 657 21 15 (Pbx) Fax : +90 212 657 21 54
info@vahdettekstilmakina.com

VAHDET TEKSTİL MAKİNA

www.vahdettekstilmakina.com

Dijitalde Usta Olmak

Dijital dönüşüm, şirketlerin iş süreçlerinin tamamında teknolojiyi daha etkin ve yoğun kullanmaları olarak değerlendirilebilir. İçinde bulunduğumuz “big data” (büyük veri çağı) olarak tanımlanan bu yeni çağda dijital dönüşümü, etkilerini ve neler yapabileceğimizi iyi analiz etmeye ihtiyacımız var.

Böyle bir dönemde dijital dönüşümü, etkilerini ve neler yapabileceğimizi iyi anlamaya ve analiz etmeye ihtiyacımız var.

Yıkıcı Yenilikçi Teknolojiler Yaşamımızın Her Alanında

Dijital dönüşüm, şirketlerin iş süreçlerinin tamamında teknolojiyi daha etkin ve yoğun kullanmaları olarak değerlendirilebilir. Bilgi ve Telekomünikasyon teknolojilerindeki hızlı gelişmeler dijital dönüşümü daha da hızlandırmıştır. Uluslararası araştırma şirketi Gartner'ın CEO anketinin sonuçlarına göre CEO'ların birinci öncelikli konusu %58 ile büyüme olurken, %31 ile teknoloji ikinci öncelikli konu olmuştur. Büyümeyi dışarda tuttuğunuzda, iş dünyasının en önemli konusu aslında teknolojidir. Yıkıcı yenilikçi teknolojiler yaşamımızın her alanına girdi. Mobil internet, sabit interneti ikame ediyor, Whatsapp, Viber benzeri uygulamalar Operatörlerin SMS servislerinin yerini aldı. Alışkanlıklar değişti, dönüştü. Filmleri DVD'den izleme dönemi sona erdi; AppleTV, Netflix ya da IPTV Platformlarından izliyoruz. Yapay zekâ ile donatılmış robotlar, insan zekâsının yerini almaya başlıyor, Blockchain teknolojisi ile üretilen dijital para, cebimizdeki paraya gözünü dikmiş durumda.... Bunlarla birlikte, IoT, 3boyutlu yazıcılar, akıllı cihazlar, kendi kendini yöneten otonom sistemlerde yaşanan teknolojik gelişmeler mevcut iş modellerini yenileri ile değiştirmektedir. Uber ve Airbnb gibi şirketler, yeni dijital iş modelleri yaratarak mevcut endüstriyi tehdit etmektedir. Dijital iş transformasyonu hemen hemen her endüstriyi etkilemektedir.

Sanayide Dijitalleşme Dönemi Başlıyor

Gartner tahminlerine göre 2025 yılı itibarıyla tüm sanayi dijitalleşecektir. CEO ve üst düzey yöneticilerin %52'si dijital iş stratejisinin kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir. Önde gelen organizasyonların stratejisi, dijital iş stratejisi olmaktadır.

Son 10 yılda, dijital teknolojilerde kayda değer bir ilerlemeye tanık olduk. 2004'de kullanıma giren web 2.0 dünya çapında derin değişimlere yol açtı, Facebook, Twitter, Wikipedia gibi kullanıcılar tarafından üretilmiş içeriklerle ağlar dolup taşı. Yeni kuşak bilişim cihazları 50 yıllık kişisel bilgisayarları tehdit eder hâle geldi. Apple'ın 2 çıkarı açan teknolojisi, Iphone 2007'de Ipad ise 2010'da kullanıcılar ile tanıştı ve internet trafiği bir anda mobile kayd. Bulut bilişimin hızlı yüklenişi, masa üstü bilgisayarları ve veri merkezlerini önemli derece de etkiledi.

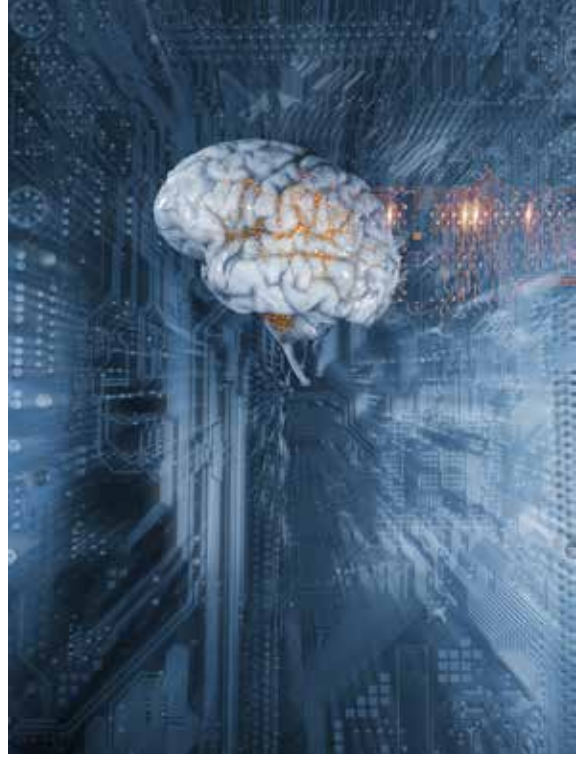
Mobil uygulamalar, sosyal ağlar, mobil cihazlar, sensörler ve bağlı cihazlar yığınla veri üretiyorlar. Bu veri o kadar büyük ki içinde bulunduğumuz yeni çağ “big data” (büyük veri çağı) olarak tanımlanıyor.

Bu bilgiler ışığında denilebilir ki, dijital dönüşümü göz ardı eden şirketler 2030'da var olamayacaklar. 1920'lerde ortalama şirket ömrü 67 yıl iken bugün 15 yıla düşmüştür. Cisco Chairman'i John Chambers, "Bugün var olan işletmelerin üçte birinden fazlasının önümüzdeki 10 yılda olamayacağını ve Dijital dönüşümü hedefleyen şirketlerin %70'nin başarısız olacağını" öngörmektedir. Bu nedenle artık rakip geçmişten değil gelecekte çıkacaktır. Şirketlerin bu konuyu göz önünde bulundurarak hareket etmeleri gerekmektedir.

Yapay Zekâ ile Robotlar Her Yerde Olacak

2025'te, her 3 işten birinin; yazılım, robot ve akıllı cihazlar ile yapılacağı öngörülmektedir. Günümüzde hâlihazırda yaklaşık bir milyon robot işletmelerde görev yapmaktadır, bunların %80'i ise araç üretiminde kullanılmaktadır. Yapay zekâdaki gelişmeler hızla ilerlerken bu gelişmeler ile birlikte önümüzdeki birkaç yıl içinde robotların hemen her alanda kullanılması beklenmektedir. Bunun sonucunda şirketler insan gücü yerine akıllı cihazları ve robotları işe alacaklardır. 2030'da yüksek performans gösteren organizasyonların %50'sinin, iş yükünü kişiler ve "sanal yetenekler" arasında dağıtması beklenmektedir. Bugün görünen manzara şu ki, evde ve iş yerinde insan ve akıllı cihazların etkileşimi artarak devam edecek, teknoloji bilen/anlayan insandan, insanı bilen/anlayan teknolojiye

Kurum yöneticileri iş planlarında dijital dönüşümü daha fazla değerlendirmeli

doğru bir değişim yaşanacaktır. Dijitalleşmenin sosyal sonuçlarından biri de etik değerlerde değişimler olmasıdır. Akıllı cihazların temel etik değerler ile çalışması ve güvenilirliğin sağlanması konuları bugünden tartışılmaya başlanmış ve "Digital Humanizm" kavramı oluşmuştur.

Dijital Dönüşümü Fırsata Çevirmek

Dijital Dönüşüm, pek çok yönden tehdit ve risk barındırmasının yanı sıra aynı zamanda çok iyi bir fırsat olarak algılanabilir. Fırsata çevirmek için yapmamız gereken ilk şey "iyi planlama" yapmaktır. Gartner tarafından yapılan bir araştırmada geleceği iyi planlayan şirketlerin ortalama üzerinde bir performans gösterdikleri görülmüştür. Yüksek performanslı, başarılı şirketlerin %50'den fazlası 20 yıl ve ilerisini planları dahilinde tutmaktadır. Bu demek oluyor ki uzun dönemli planlar yapacağız. Burada CEO'lara ve kurum yöneticilerine önerim iş planlarında dijital dönüşümü daha fazla değerlendirmeleridir.

Bir başka deyişle, şirketin DNA'larına dijitalleşme işlemelidir. Dijitalleşme yolunda yapılan her hareketin iletişimi yapılmalıdır. Dijital dönüşüm ile ilgili sürecin belli bir formülü yok, benim siz değerli okuyucularıma önerim: "Güçlü yanlarınızı temel alın, çalışanları yanınıza çekin,

zamanla evrimleşen bir vizyon yaratın.” Vizyon önemli ama asıl önemli olan dönüştürücü vizyon. Dijital vizyonu oluştururken de 3 perspektif ele alınmalı: Müşteri deneyimini yeni baştan tanımlamak, operasyon süreçlerini yeni baştan tasarlamak ve yeni iş modelleri tasarlamak. Tüm dönüşüm programlarının başlangıç noktası, şirketlerin en tepesindeki vizyon, yetki ve bütçeye sahip yöneticidir. Dönüşüm programının sorumluluğu asla bir başkasına devredilmemeli. Bazen günlük işlere dalıp, dönüşüm işinin yönetilmesi ekipten birine delege edilebilir, bu tür işletmelerde dönüşüm programı başarısız olacaktır.

Dijital Yeterliliğe Sahip Şirketler: Dijital Ustalar

Şirketler, stratejik varlıklarını saptamalı, ellerindeki varlıklara bakarak stratejik olanları belirlemeli ve sonra bunların yeni dünyada da stratejik olarak devam edip etmeyeceğine karar vermelidirler. Bununla birlikte BT üst yöneticilerinin (CIO) dijital dünya ve iş fırsatlarını üst yönetime ve yönetim kurullarına anlatmaları ve farkındalık yaratmaları büyük önem arz etmektedir. Stratejik teknoloji haritası hazırlanması ve bu harita üzerinden IT yatırımlarının değerlendirilmesi, organizasyon ve iş modellerinde değişikliklere hazır olunması, inovasyon kültürü oluşturulması ve çeviklik, CIO'lar için bugünden hazırlanılması önerilen aksiyonlardır. Liderlik ve dijital

İş yerlerinde insan ve akıllı cihazların etkileşimi artacak, teknolojiyi anlayan insandan, insanı anlayan teknolojiye doğru bir değişim yaşanacaktır

yeterlilikleri açısından yetkinleşen şirketlere biz “Dijital Ustalar” diyoruz. Dijital ustaların büyük bir bölümü ABD’de faaliyet gösteriyor. Dijital ustası olan şirketler, rakiplerini geride bırakıyorlar. Dijitalde usta olmak olanaksız değil, belli bir miktarda insani sermaye ve yatırım gerekli, ama asıl önemli olan zaman, kararlılık ve liderlik... Dijital ustalar, iki konuya önem veriyorlar: Birincisi; iş süreçlerini, müşteri ilişkilerini ve iş modellerini iyileştirerek dijital yetkinliklerini güçlendirmek. İkincisi ise dijital dönüşümü yönetecek güçlü bir liderlik inşa etmek. Bu iki konuda göstereceğiniz başarı Şirketinizi dijitalde ustalar arasına sokmanızı sağlıyor. Dijitalleşebilen her şey dijitalleşecektir. Organizasyonlarını dönüştürebilen kurumlar ve şirketler yaşamaya ve büyümeye devam edecektir.

STERLING®

HIGH QUALITY AMMUNITION

Mühimmat üretiminde yenilikçi lider...
Innovative leader in ammunition production...

www.sterling.com.tr

• SterlingAmmunition • SterlingAmmunition • sterlingammunition • Sterling_Ammo

TÜRKİYE’NİN TAHIL KRİZİNE YÖNELİK STRATEJİLERİ

Tüm dünyayı uzun süredir meşgul eden küresel gıda krizinin çözümünde büyük rol oynayacak bir girişime imza atıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın himayelerinde, Türkiye, Rusya, Ukrayna ve Birleşmiş Milletler (BM) arasında “Tahıl ve Yiyecek Maddelerinin Ukrayna Limanlarından Emniyetli Sevki Girişimi Belgesi” imzalandı. Kritik öneme sahip bu anlaşmayla ülkemizin ticari ve siyasi operasyonel gücü bir kez daha kanıtlandı.

Tarımda Dünya Lideri Olalım

Ülkemiz, dış politikada tarımla ilgili bu kadar stratejik konularda belirleyici rol alırken, dünya gıda pazarının nereye gittiği konusu araştırılmalı, tarım, gıda ve hayvancılık konularında başarılı ülkeler detaylı olarak incelemeli, doğru örnekler alınarak, uygulamaya geçilmeli.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali bu bölgeyle yapılan ticareti durdurduğu gibi, bu bölgelerden tedarik edilen ürünlerde oluşan arz daralmasıyla diğer üretici ülkelerinde, başta Çin ve Hindistan olmak üzere, ihracatlarını durdurmasıyla global bir kriz hâline geldi. Özellikle tahıl ithalatına bağımlı Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde kıtlık kapıya dayandı. Lübnan buğday ithalatının %60'ını yalnızca Ukrayna'dan gerçekleştiriyor. Mısır buğday ithalatının %70'ini, Tunus tahıl ithalatının %80'ini Rusya ve Ukrayna'dan gerçekleştiriyor. Azalan tahıl arzı küresel ölçekte gıda fiyatlarının artmasına ve tüm dünyayı etkileyen emtia enflasyonuna sebep oluyor. Böyle bir kriz durumunda kıtlık birçok ülkeyi tehdit ederken Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde bu kadar kritik bir anlaşma yapılması ülkemizin hem ticari ve siyasi hem de operasyonel gücünü bir kez daha dünyaya göstermiştir.

Ülkemiz, dış politikada tarımla ilgili bu kadar stratejik konularda belirleyici rol alırken, dünya gıda pazarının nereye gittiği konusu araştırılmalı, tarım, gıda ve hayvancılık konularında başarılı ülkeler detaylı olarak incelemeli, doğru örnekler alınarak, uygulamaya geçilmeli. Bu konuda örnek olabilecek en önemli ülkelerin başında Hollanda geliyor. 2021 verilerine göre tarım arazilerinin büyüklüğü Türkiye'nin yirmi beşte biri kadar olan Hollanda'nın tarım ihracatı bizim yaklaşık beş katımız kadar. Bu haliyle dünyanın en büyük ikinci tarım ihracatçısı durumda olan Hollanda'ya bakınca bizim bu konuda dünya lideri olmamız için hiçbir sebep olmadığını düşünüyorum.

Adana'da 9 Haziran'da gerçekleştirdiğimiz MÜSİAD Tarım Zirvesi'nde "Dünya gıdayı konuşuyor, tarım dünyanın gündeminde" demiştik. Tam da dünyada gıda krizi en önemli gündem maddesi iken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde imzalanan tarihi "Tahıl Koridoru Anlaşması" çok stratejik bir adımdı. Peki bu anlaşma neden bu kadar önemli? Global ölçekte tüm ekonomiler birbirleriyle çok fazla etkileşimde, birbirine entegre olmuş durumda. Bu durum dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan bir gelişmeden küresel olarak etkilenme sonucunu doğuruyor.

Tarım ve hayvancılık konusunda bu kadar başarılı olan Hollanda'nın bu başarısının altında sürdürülebilir tarım politikalarının yattığını görüyoruz. Bu politikalar içinde belki en kritik olanı tarım kooperatiflerinin sektördeki aktif rolleridir. Ülkedeki 15 sebze-meyve tarım kooperatifinin pazar payı %95,5 süt kooperatifinin pazar payı %86,2 şeker kooperatifinin pazar payı ise %100'dür. Toplam tarım üretimi içindeki tarım kooperatiflerini pazar payı ortalama %85-90 aralığındadır. Bu hem planlı tarımı

desteklerken, katma değerli ürün üretme, risk azaltma ve ürün geliştirme konularında da gelişmeyi beraberinde getiriyor. Dünyanın en yaygın kooperatif türü olan ve ülkemizde de 8000'i aşkın bulunan tarım kooperatifleri, neden Hollanda'da bu kadar başarılı olabiliyor sorusunun cevabı temelde iki noktaya dayanıyor. Birincisi; işi bürokrasiden karmaşadan sıyrıp, basit, anlaşılır ve hızlı hâle getirmek, ikincisi ise; birlikte ortak iş yapma kültürü kazanmış olmak şeklinde özetleyebiliriz. Hollanda'da tarım kooperatiflerinin çalışma prensibinde üretimin her aşamasında üreticinin yanında olmak var.

Kooperatifler üreticinin arazisine göre fizibilite hazırlayıp ne ekeceğinden ne kadar gelir kazanacağına kadar detaylı rapor desteği veriyor. Bunun yanında üreticinin yatırım için gerekli finansal ihtiyacına göre yine kooperatif bünyesindeki kredi kuruluşlarından kredi desteği sağlıyor. Ayrıca personel veya ekipman eksikliği olan üreticiler için kooperatif kaynaklarından destek sağlanarak bu eksikler tamamlanıyor. Süreç boyunca denetleme ve desteklerle hasat zamanına kadar üreticiyi hiçbir aşamada yalnız bırakmıyor. Hasat zamanı yine personel desteği, depolama ve satış pazarlama destekleri sağlıyor.

Kooperatifler bunları yaparken uzmanlık alanı tarım ve hayvancılık olan üniversiteler ile ortaklaşa çalışıyorlar. Yani önce uzmanlık alanı tarım olan üniversitelere ihtiyaç var. Bu üniversitelerde toprak analizi, ilaçlama, yem, gübre, su vb. her alanda akademik çalışmalar yapılıyor, hayata geçiriliyor. Bu Ar-Ge çalışmaları hem maliyet azaltma, ürün kalitesini artırma hem de katma değeri yüksek

verimli ürün yetiştirme konusunda toplam üretime katkı sağlıyor.

Tarım kooperatifleri bu denli aktif rol alıp tüm hizmetleri sağlayınca üretici kendini daha az riskli görüyor ve güvende hissediyor. Güvenin olduğu yerde yatırımcı ve girişimci sayısı artıyor. Ekilebilir arazilerin kullanım oranları yükseliyor. Rekabet artıyor ancak hem üretim aşamasında hem de taban fiyatların belirlenmesi aşamalarında kooperatif objektif bilimsel değerlemeler yaptığı için yıkıcı değil yapıcı rekabet artıyor ve ürün kaliteleri yükseliyor. Daha fazla katma değerli ürünler üretiliyor. Günün sonunda baktığınızda yüzölçümü Konya kadar olan bir ülke dünyanın en büyük ikinci gıda ihracatçısı haline geliyor. Ülkemiz hem ekilebilir arazi büyüklüğü, iklimi ve insan kaynağı hem de coğrafi konumu itibarıyla tarım ve hayvancılıkta dünyada lider ülke olma potansiyeline sahiptir. Yeter ki tarımı odağımıza alalım, süreçlerimizi kolaylaştıralım, çiftçi, girişimci ve yatırımcıların iş süreçlerini kolaylaştıralım ve birlikte iş yapma kültürümüzü geliştirelim.

Tahıl Koridoru Anlaşması ülkemizin hem ticari ve siyasi hem de operasyonel gücünü bir kez daha dünyaya göstermiştir

Türkiye'nin Tarımsal Üretimdeki Üstünlüğü

Ukrayna limanlarına sıkışmış olan 25 milyon ton tahılın sevkiyatı konusunda yapılan tahıl koridoru ile Cumhurbaşkanımız tarafından kritik öneme sahip bir anlaşmaya imza atıldı. Ambargonun kalkması ihracatta 3 milyar dolarlık fırsat yarattı.

Ülke ekonomisinin kalkınmasında tarımın değeri oldukça önemlidir. Tarım sektörü ülkelerin ekonomilerine yön veren bir yapıya sahiptir. Ülkemiz için tarım vazgeçilmez bir unsurdur. Bu durumu en net pandemi döneminde ve Ukrayna-Rusya savaşı ile birlikte gördük. Bu süreçte bazı ülkeler kendi halklarını ön planda tutarak kapılarını kapatırken, bazı ülkelerde süreç oldukça önemli bir hâle geldi ve gıda savaşları yaşandı. Yakın zamanda Ukrayna'da tahıl krizi ile ilgili olduğu gibi. Türkiye bu süreçte önemli bir rol üstlendi. Ukrayna limanlarına sıkışmış olan 25 milyon ton tahılın sevkiyatı konusunda yapılan tahıl koridoru ile Cumhurbaşkanımız tarafından kritik öneme sahip bir anlaşmaya imza atıldı. Ambargonun kalkması ihracatta 3 milyar dolarlık fırsat yarattı. Mersin Limanı, Afrika ve Ortadoğu ülkelerine yapılan hububat ihracatında önemli

bir merkez hâline gelmişti. İstanbul'da bu anlaşmayla bu süreçte stratejik bir rol üstlenmiş oluyor. Dünya buğday ihracat pazarının yüzde 30'unu Rusya ve Ukrayna üstleniyor. Bu da Türkiye'ye stratejik bir rol daha veriyor. Orta ve uzun vadede İstanbul'un küresel hububat fiyatlarının belirlendiği bir merkez olması söz konusu olabilir.

İklim değişikliği, artan dünya nüfusu, karbon salınımları, kuraklık, hastalıklar, artan gıda milliyetçiliği her geçen gün gıdaya ulaşmanın önemini daha da artırmaktadır. Ülkemizde tarım ile ilgili problem yaşanmadı fakat gıda sektörünün sürdürülebilirliği ve gelişimi bakımından tarım ülkemiz için altın değerindedir. Bilindiği üzere son yıllarda ülkemize sığınan binlerce mülteci ile birlikte ülke nüfusu bir hayli artmış durumda. Mültecilerin yanı sıra

kendi nüfusumuzda da artış devam etmekte. Nüfus artışı beraberinde daha fazla gıdanın üretilmesini yani tarımın daha da ilerletilmesini gerektirmektedir. Bugün Türkiye birçok gıda ve tarımsal ürünlerde net ihracatçı konumundadır. Fakat mevcut ihracat oranı yeterli bulunmamalı ve daha fazla üretim için harekete geçmemiz gerekmektedir. Ülkemiz kendi halkı için üretim yaparken aynı zamanda Afrika'ya en fazla tarımsal ürün gönderen ülkedir. Türkiye'nin genel olarak Afrika ülkeleriyle özellikle Kuzey Afrika ülkeleriyle dış ticareti önemli artışlar göstermektedir. Ülkemiz bu konuda oldukça hassas davranmaktadır. Türkiye diğer ülkelerle birlikte özellikle Afrika ülkelerine makarna, un, nişasta, şeker ve şekerli mamuller, bisküvi, domates salçası, tarım ilaçları, konserve, margarin, bitkisel yağ, vb. gibi tarım ürünleri ihracat etmektedir. Ülkemiz tarımsal üretim anlamında sıkıntı yaşansa bile diğer ülkelere ihracat kısıtlaması getirirken Afrika'da açlık sorunlarının yaşanmaması için desteğini hiçbir zaman çekmemektedir.

Çeşitli iklim koşullarına sahip olan ülkemiz her türlü tarım ürününün yetişmesine olanak sağlayan nadir ülkeler arasında yer almaktadır. Tarımın ülke ekonomisine katkısı farklı kategorilerde olmaktadır. Nüfusa katkısı, işgücü katkısı, toplumun beslenmesine olan katkı, tarımın sanayiye olan katkısı, tarımın GSYİH'ye katkısı ve tarımın dış ticarete olan katkısıdır. Ülkemizde tarım sektörü büyük potansiyele sahip olup, kalkınmaya farklı yollardan katkı yapmakta olup sağladığı faydalarla ülke ekonomisinde önemli bir yer almaktadır.

Tarım, Türkiye ekonomisine istihdam yönünden de önemli bir katkı sağlamaktadır fakat bu oran kırsal kesimden kentlere emek göçünün yaşanması ile birlikte gün geçtikçe azalmaktadır. Kırsal kesimden büyük şehirlere hızlı bir göç olmasına rağmen, gelişmiş ülkelerle kıyasladığımızda Türkiye'nin tarımında büyük bir nüfus istihdam edildiğini görmek mümkündür. Türkiye, tarımsal üretimde gerçek bir karşılaştırmalı üstünlüğe sahiptir ve tarıma dayalı sanayi ülke ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte Türkiye Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarını birbirine bağlayan önemli bir noktada bulunduğundan dış ticaret çerçevesinde çok avantajlıdır. Bütün bu varlıklar, ülkemizi önemli bir uluslararası pazar ve tüm dünya ülkelerinin ekonomik ortağı haline getirmektedir.

Tarım sektörünün ekonomik gelişmedeki önemi, bu sektörün gelişim sürecine katkılarından kaynaklanmaktadır. Tarım yalnızca bu sektörde çalışan emeğin değil, tarım dışı işlerde de çalışan emeğin beslenmesi için gerekli gıdayı temin etmektedir. Ekonominin tarım dışı sektörlerinde çalışan emeğin beslenmesi bir zorunluluktur. Tarım sektörü hem kendi ürünlerine, hem de sanai ürünlerine

Tarımın ekonomik gelişme sürecine faktör katkısı emek, sermaye ve hammadde olarak üç kısımdan oluşur

talep oluşturarak her iki sektörün gelişimine katkı sağlar. Tarımın ekonomik gelişme sürecine faktör katkısı emek, sermaye ve hammadde olarak üç kısımdan oluşur. Sanayi sektörü ve diğer faaliyetler için gerekli emek tarımdan gelmektedir. Bunun için de tarımda verimliliğin artırılması gerekir. Tarım sektörü sanayi sektörünün gelişmesi için gerekli tasarruf ve sermaye birikiminin de kaynağıdır.

Tarım sektörü günümüze kadar ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişiminde önemli görevler üstlenmiş ve üstlenmeye de devam edecektir. Ekonomik gelişmeler sanayi sektörünü tarım sektörünün önüne geçirmesine rağmen tarım sektörü milli gelirin oluşumunda, istihdam payında, dış ticarete olan rolü ile önemini korumaktadır. Bizler hem sektörün oyuncularını olarak hem de sosyal sorumluluk ile hareket eden bireyler olarak tarım sektörünün gelişimi için çalışmalarımızı sürdürmekteyiz ve tarımın ülkemiz ekonomisinde katkısının daha da artması için elimizden gelenin fazlasını yapmaya hazırız.

GENÇ MÜSİAD

Faaliyetlerine Devam Ediyor

Genç MÜSİAD heyeti uluslararası alanda yaptığı çalışmalarla tanınan dünyanın en önemli hukuk bürolarından GİDE Loyrette Nouel ziyaret edildi. Uluslararası ticaret hukuku, ülkeler arasındaki ticari hukuk farklılığından kaynaklanan sıkıntılar üzerine görüşmeler gerçekleştirildi.

- 22-25 Haziran 2022 tarihleri arasında Ulusal Ajans ve Genç MÜSİAD iş birliğiyle Paris iş gezisi programı, ihracat rakamları yüksek Genç MÜSİAD üyeleri ve Genç MÜSİAD yıllık değerlendirmeler neticesinde başarı göstermiş şubelerimizin katılımı ile gerçekleştirildi. Yapılan ziyaretlerde, Türkiye ve Fransa arasındaki ihracat rakamlarını geliştirmeye yönelik görüşmeler ve yeni iş fırsatları neler olabileceği hususunda istişareler yapıldı.
- OECD Türkiye Daimi Temsilcisi Prof. Dr. Kerem Alkin ziyaret edildi. OECD ve MÜSİAD arasında yapılabilecek iş birlikleri ve gerçekleştirilebilecek projeler üzerine görüşme gerçekleştirildi. Prof. Dr. Kerem Alkin tarafından OECD'nin genel çalışma alanı ve yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirme yapıldı. Ağustos-Eylül 2022'de İstanbul'da yapılacak toplantı neticesinde ortak yapılabilecekler masaya yatırılacaktır. Genç MÜSİAD heyetinin plaket takdimi ile ziyaret nihayete erdi.
- Ziyaretin ilk bölümü, Türkiye Paris Büyükelçisi Rıfat Ali Onaner ziyareti ile başladı. Ziyarette Fransa'daki yatırım imkânları, Türkiye ve Fransa arasında ihracatı arttırmaya yönelik atılması gereken adımlar ve Türk - Fransız ilişkileri üzerine görüşme gerçekleşti. Fransa Ticaret Ateşesi Gonca Köksal Ensari'nin ülke sunumu ve yatırım tavsiyeleri sunumu ile devam eden ziyarette, Genç MÜSİAD heyetinin plaket takdimi ile nihayete erdi.
- Genç MÜSİAD heyeti uluslararası alanda yaptığı çalışmalarla tanınan dünyanın en önemli hukuk bürolarından GİDE Loyrette Nouel ziyaret edildi. Uluslararası ticaret hukuku, ülkeler arasındaki ticari hukuk farklılığından kaynaklanan sıkıntılar üzerine görüşmeler gerçekleştirildi. GİDE hukuk firması yetkilileri Genç MÜSİAD heyetine Fransa'daki yatırım fırsatları hakkında sunum gerçekleştirdi. Ziyaret plaket takdiminin ardından nihayete erdi.

Türkiye’de gençliğin iş dünyasına entegrasyonunu ve genç girişimciliği önemsiyoruz

- Programın 3’üncü gününde BNP Paribas Bankası’nın girişim ve yatırım ekosistemini buluşturmayı amaçlayan WAI Start-up Center ofisi ziyaret edildi. Ziyaret çerçevesinde gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde, kurum bünyesinde yer alan girişimlere tanınan imkânlar dahilinde Türkiye’den gelip ofis açacak girişimcilere tanınan imkân ve teşviklerle alakalı bilgi alındı.
- Genç MÜSİAD’ın önemli markalarından olan, üyeler arası ticaretin güçlendirme hedefiyle düzenlenen 3T (Tanı, Tanıştır, Ticaret Yap) Global; Almanya, Cezayir, Fransa şube üyelerinin katılımıyla yapıldı. Akabinde katılımcılar ile Gala yemeğinde buluşuldu.

Programın son gününde üyelerimiz şirketleri ziyaret ederek, heyetimize farklı tecrübeler sağlandı.

Sürdürülebilir Tarım ve Yeşil Mutabakat

Sürdürülebilir tarım, tüm insanlığın gelecekteki ihtiyaçlarını karşılama yeteneğiyle birlikte toplumun mevcut ihtiyaçlarını karşılayabilecek, sürdürülebilir şekilde yapılan tarım faaliyetleridir. Sürdürülebilirliğin sağlanması; sosyal, ekonomik ve çevresel bileşenler arasındaki dengenin korunmasıyla mümkündür.

- İklim,
- Besin öğeleri,
- Toprak,
- Arazi,
- Enerji,
- Su kaynakları.

Sürdürülebilirliğin sağlanması; sosyal, ekonomik ve çevresel bileşenler arasındaki dengenin korunmasıyla mümkündür. Bu yüzden tarımsal faaliyetlerin ülke ekonomisine katkısı devam ederken, çevreye verdiği zararlar azaltılmaktadır. Bununla birlikte tarımsal nüfusun kırsal toplumu yaşatma özelliği korunarak, yerinde istihdam konusu mümkün olmaktadır.

İnsanoğlu gün geçtikçe yaşam standardıyla ilgili sınırları zorlarken 2019 yılında Avrupa Birliği (AB) tarafından "Avrupa Yeşil Mutabakatı" genelgesi yayınlanmıştır. Bu genelgede AB, 2050 yılına kadar sera gazı emisyonunu sıfırlamayı hedeflemektedir. Bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik eylemler, tarım da dahil olmak üzere farklı sektörlerde çok hızlı dönüşümlere neden olacaktır.

Avrupa Yeşil Mutabakatının son 5 yılda AB ülkelerine ortalama 5.30 milyar dolarlık tarım ürünleriyle ilgili ihracat hacmine sahip ülkemizde, tarımsal faaliyetler ve tarım politikaları üzerine çok önemli etkileri olacaktır. Özellikle AB tarım sektörüyle ilgili "Çiftlikten Çatala Stratejisi" açısından 2030 yılına kadar gıda güvenliği, organik tarım, biyolojik/biyoteknolojik mücadele yöntemleri ve gıda atıklarının önlenmesi gibi konular önümüzde durmaktadır. Ülkemizde bu konu hakkında 31543 sayılı, 16 Temmuz 2021 tarihli "Yeşil Mutabakat Eylem Planı" genelgesi yürürlüğe girmiştir. Bu genelgede 32 hedef ve 81 eylemi içeren 9 başlık şu şekildedir:

- Sınırdaki karbon düzenlemeleri,
- Yeşil ve döngüsel bir ekonomi
- Yeşil finansman,

1907 yılında sürdürülebilir tarımın avantajlarını tartışan Franklin H. King, bu tür uygulamaların gelecekte insan hayatı ve tarım için çok önemli olduğunu ifade etmiştir. 1980'li yıllardan sonra popüler olan "Sürdürülebilir Tarım" ifadesini ilk tanımlayan Gordon Lee McClymont isimli tarım uzmanıdır. Sürdürülebilir tarım, tüm insanlığın gelecekteki ihtiyaçlarını karşılama yeteneğiyle birlikte toplumun mevcut ihtiyaçlarını karşılayabilecek, sürdürülebilir şekilde yapılan tarım faaliyetleridir. Çok geniş bir alana hitap eden tarımsal faaliyetler, çevresel değişikliklere neden oldukları gibi aynı zamanda bu değişikliklerden etkilenmektedirler. Bu değişken çevre koşullarında hızla büyüyen insan nüfusunu beslemek açısından en önemli faktörün sürdürülebilir tarım olduğu ifade edilmektedir. Sürdürülebilir tarımın tanımıyla ilgili tartışmalar sürerken iki tane farklı yaklaşım öne çıkmaktadır. Bunlar ekoloji merkezli yaklaşım ve teknoloji temelli yaklaşımdır. Tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliğini etkileyen faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

“Avrupa Yeşil Mutabakatı” genelgesiyle 2050 yılına kadar sera gazı emisyonunun sıfırlanması hedefleniyor

- Temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı,
- Sürdürülebilir tarım,
- Sürdürülebilir akıllı ulaşım,
- İklim değişikliği ile mücadele,
- Diplomasi,
- Avrupa Yeşil Mutabakatı bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri.

2050 hedeflerine emin adımlarla ilerleyen AB, eylemlerini eksiksiz bir şekilde hız kesmeden devam ettirmektedir. Bununla birlikte bizlerde tarımsal ürünlerin ihracatı, AB ilişkileri ve sürdürülebilir tarım uygulamaları için üstümüze düşeni en iyi şekilde yapmalıyız. Peki sürdürülebilir tarım için üzerimize düşenler nelerdir? Hangi konulara önem göstermeliyiz?

- Su yönetimi,
- Arazi yönetimi,
- Sel ve kuraklık problemleri,
- Toprak yönetimi,

- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan alet ekipmanlar,
- İlaçlama yönetimi,
- Organik tarım faaliyetleri,
- Sera uygulamaları,
- Enerji yönetimi,
- Çevre yönetimi vb. ilgili diğer konular.

Burada üzerimize düşen en önemli konu, gelecek nesillerimize güzel bir dünya bırakmaktır. Gelişen dünyada ülkemiz sürdürülebilir tarım için en önemli coğrafi konuma sahipken, bunu ne kadar değerlendirdiğimizi çok iyi hesap etmemiz gerekir. Devlet erkanına düşen sorumluluklar kadar biz vatandaşlara da çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Hepimiz üzerimize düşeni en iyi şekilde yapmaya gayret etmeliyiz. Çünkü bu memleket bizim!

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Açılan Kapısı Macaristan

MÜSİAD Diplomatik İlişkiler Komisyonu tarafından düzenlenen "Anadolu Ekonomi Diplomasisi" programı kapsamında Samsun'u ziyaret eden Macaristan Ankara Büyükelçisi Viktor Mátis, Türkiye ve Macaristan arasındaki iş fırsatlarını, deneyimleri ve olası iş birlik alanlarını anlattı.

Anadolu Ekonomi Diplomasisi programı kapsamında bir araya gelinen görüşmede Viktor Mátis, AB'de Macaristan'ın en çekici yatırım bölgesi olarak görüldüğünü belirterek "Macaristan, yabancı yatırımcılar için en cazip mevzuatı sağlamaya gayret göstermesinin yanı sıra son derece yüksek finansal destek sunuyor." dedi. Macaristan Dış Ticaret ve Dışişleri Bakanlığı'nın misyon şeflerinin diplomatik ilişkilerin yürütmesi yanı sıra başlıca ekonomik ilişkilerin geliştirmesi görevini üstlendiğini vurgulayan Mátis, Macaristan'ın sunmuş olduğu imkânlara dikkat çekti. Ankara Büyükelçisi, ekonomi, yatırım ve iş fırsatla-

rın tanıtımını yapmak üzere düzenli çalışmalar yapıldığını anlattı. Viktor Mátis ile kısa bir röportaj gerçekleştirildi.

Öncelikle hoş geldiniz. Samsun'u nasıl buldunuz? Ziyaretiniz nasıl geçti?

Türkiye'de uzun seneler geçirmeme rağmen Samsun'a ilk kez geliyorum ama umarım tekrar gelmeye de fırsatım olacak. Ziyaretim boyunca iş forumuna katılmakla birlikte resmi ziyaretlerde de bulundum.

Macaristan ve Türkiye arasındaki ticaretin 6 milyar euroyu bulması hedefleniyor

Ayrıca 19 Mayıs tarihine yakın bir zamanda gerçekleşen ziyaretimiz sayesinde Bandırma Vapuru'nu da görme fırsatını yakaladığım için büyük bir mutluluk duydum.

MÜSİAD'ın büyükelçilere odaklanan Anadolu Diplomasi Forumu'nu nasıl buldunuz?

MÜSİAD'ın etkinliğinde katılımcılara Macaristan ve Türkiye arasında mevcut diplomatik ve ekonomi ilişkilerini tanıtabildim ve ülkelerimiz arasındaki stratejik iş birlikleri hakkında bilgi paylaşabildim. Macaristan ve Türkiye arasındaki ticaretin 6 milyar euroyu yakalamasını hedefliyoruz ve mutlulukla söyleyebilirim ki bu hedefe hızlı adımlarla yaklaşıyoruz. Toplantı oldukça kalabalıktı ve katılımcılar Macaristan'ın ekonomisi, iş hayatı ve fırsatları ayrıca yatırım teşvikleri ve imkânlarına yoğun ilgi gösterdi.

Türkiye ve Macaristan arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri nasıl buluyorsunuz?

Macaristan Dış Ticaret ve Dışişleri Bakanlığı himayesi altında faaliyetlerini sürdüren üç şirket var. Macaristan Yatırım Teşvik Ajansı – HIPA, Macaristan İhracat Teşvik Ajansı – HEPA ve Macaristan EXIM Bankası.

Gururla söyleyebilirim ki bu üç kuruluşun ikisinin Türkiye'de Macar temsiliyeti mevcut. Macaristan ile iş yapmak isteyenlere kapımız daima açık. İki ülke arasındaki çalışmaların yanı sıra beraber üçüncü ülkelere yapılabilecek işbirliklerini de gündemde tutuyoruz. Bu çalışmaların en önemlisi "Go Africa" projesi. Bu proje kapsamına Türk ve Macar şirketlerin Afrika'daki iş birliklerini değerlendiriyoruz. Yine ticaret hacmini artırmak ve finansman konularının daha rahat çözüme kavuşabilmesi adına Vakıf Bank'ın Budapeşte'de açacağı şubeyi de bir müjde olarak gördüğümü ifade etmek isterim.

Yerli ve Millî Tohumun Önemi

Tohum ve tohumculuk tüm dünyada gelecek için kritik bir konu olduğundan gıda arz güvenliğinin sağlanması için tohumun genetik kodlarının iyi okunması gerekmektedir. Türkiye, dünyada önemli tohumculuk ülkelerinden birisidir ve dünyada ilk 10 arasındadır.

le elde edilen ürünler karşılamaktadır. Tarımsal üretimin başlangıcı ve birçok bitkinin çoğaltım materyali tohumdur. Tohum, gıda zincirinin ilk halkasını oluşturur. Sertifikalı tohumluk, tohumluğun fiziksel, biyolojik ve genetik değer bakımından özellikleri belirlenen ve resmi makamlarca bu özellikleri belgelenen tohum demektir. Bitkisel üretim materyali olan tohum, ülkelerin tarım sektörleri için stratejik bir öneme sahiptir. Tohum ve tohumculuğun tüm dünyada gelecek için kritik, tarım sektörleri için stratejik bir öneme sahiptir bu nedenle gelecekte gıda arz güvenliğinin sağlanması için tohumun genetik kodlarının iyi okunması gerekmektedir.

Türkiye, dünyada önemli tohumculuk ülkelerinden birisidir ve dünyada ilk 10 arasındadır. Sertifikalı tohum üretimi, 2002'de 145 bin ton iken bugün 8 kat artışla 1 milyon 143 bin tona çıkmıştır. Yine 2002'de 17 milyon dolar olan tohum ihracatı, 2019'da 9 kat artışla yaklaşık 150 milyon dolara yükselmiştir. 2002'de tohum ihracatının ithalatı karşılama oranı yüzde 31 iken 2019'da bu oran yüzde 86'ya ulaşmıştır. Ülkede buğday ekilişlerinde, 2002'de 80 bin ton olan sertifikalı tohum kullanımının, geçen yıl 450 bin tona çıkmıştır, söz konusu dönemde arpa üretiminde kullanılan sertifikalı tohum da 42 kat artmıştır. 1980'li yıllarda 3 olan yerli firma sayısının bugün 832'ye yükseldiğini yineleyerek, bu şirketler içinde tamamen yerli sermaye ile kurulmuş olanların sayısının 778 olduğunu, bu rakamın, şirketlerin yüzde 93,5'i yerli şirket olduğunu söylemeliyiz. Biz de tohumculuk sektörü içinde bulunmamız hasebiyle, yerli ve milli üretime önem vermekteyiz.

**Sertifikalı tohum üretimi,
2002'de 145 bin ton
iken bugün 8 kat artışla 1
milyon 143 bin tona çıktı**

Dünya nüfusu her geçen yıl biraz daha artarken, beslenme ve gıdaya olan ihtiyaçlar da sürekli artmaktadır. Bugün, dünya üzerindeki 7 milyara ulaşan nüfusun yaşamını sürdürebilmesi için yeterli miktarda gıdayı alması ve bu gıdaların güvenilirliğinin sağlanması insan haklarının temelini oluşturmaktadır. İnsanın büyüme ve gelişmesi, verimli çalışması, dış etkenlere ve hastalıklara karşı dirençli olabilmesi için sağlığın temelini oluşturan yeterli ve dengeli beslenme son derece önemlidir. Yeterli ve dengeli beslenmenin gereğini ise ancak tarımsal faaliyetler-

Yerli ve millî tohumla İran, Irak, Ukrayna, KKTC ve Suriye gibi ülkelere tohum ihracatı yapıyor

Firmamız bir aile şirketi Olgunlar Tohumculuk olarak Adıyaman Merkeze bağlı Eskihüsünmansur köyünde Araştırma ve Geliştirme sahası bulunan 15 hektarlık alanda, 1150 çeşit arpa, ekmeklik ve makarnalık buğday, mercimek, nohut gibi baklagil tohumları geliştiriyoruz. Tamamı ülke gen kaynağı olup millî ve yerli çeşitlerdir. Ar-Ge birimimizle melezleme yöntemiyle birçok baklagil tohumu geliştirme çalışmaları yürütmekteyiz, Ar-Ge tesislerinde ürettiğimiz tohumlara Adıyaman'ın tarihi ören yerlerinden Perre ve Cendere ismini vererek kentin tanıtımına da katkı sağlıyoruz, bu ismi tescillemeleri hâlinde tohumculuk alanında Adıyaman'ın ismini dünyaya duyurmayı hedefliyoruz. Kuraklık nedeniyle suya az ihtiyaç duyacak yüksek rekolteli ürün elde etmek için buğday ve arpa-

da yaptığımız çalışmalar tamamlandı. İran, Irak, Ukrayna, KKTC ve Suriye gibi ülkelere tohum ihraç ediyoruz ve çiftçilerin talebi doğrultusunda tohum geliştiriyoruz. Üreticiler gelip istedikleri kalite, renk, boyda ve hastalığa karşı tohumlar için başvuruyor. Bizler de atalık tohumlardan gen alarak, çeşitli boy, kalite, renkte ve kuraklık ile hastalığa karşı tohumlar geliştiriyoruz. Tohumculukta araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin uzun süreli ve firmaların bütçelerini zorlayan bir faaliyet olduğundan devletin tohumculuk ile ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetlerini diğer sektörlerle karıştırmadan bu sektöre özel bir yöntemle desteklemesiyle çalışmalara hız vermek ve çok uluslu firmalarla rekabet gücü bulmak mümkün olacaktır.

Tarım alanları, 2021

Türkiye

İstanbul

Batı Marmara - West Marmara

(Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)

(Balıkesir, Çanakkale)

Ege

(İzmir)

(Aydın, Denizli, Muğla)

(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)

Doğu Marmara

(Bursa, Eskişehir, Bilecik)

(Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)

Batı Anadolu

Ankara

(Konya, Karaman)

Akdeniz

(Antalya, Isparta, Burdur)

(Adana, Mersin)

(Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)

Orta Anadolu

(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)

(Kayseri, Sivas, Yozgat)

Batı Karadeniz

(Zonguldak, Karabük, Bartın)

Toplam
Alan

Ekilen
Alan

Nadas

Sebze
Bahçeleri
Alanı

Meyveler,
İçecek ve
Baharat Bitki
Alanları

Süs
Bitkileri
Alanı

234.728.774

160.615.720

30.591.619

7.553.346

35.913.447

54.642

750.053

687.378

6.229

28.349

27.609

488

16.872.099

14.262.198

323.443

520.712

1.762.635

3.111

9.939.131

9.645.159

9.642

87.964

193.746

2.620

6.932.968

4.617.039

313.801

432.748

1.568.889

491

27.965.029

16.516.210

1.755.372

1.161.006

8.514.370

18.071

3.221.068

1.410.834

24.999

305.643

1.463.126

16.466

9.247.322

4.353.484

260.787

318.134

4.314.215

702

15.496.639

10.751.892

1.469.586

537.229

2.737.029

903

13.928.948

8.326.699

1.975.163

666.752

2.940.444

19.890

9.344.074

5.920.605

1.728.651

550.947

1.139.404

4.467

4.584.875

2.406.094

246.512

115.805

1.801.040

15.424

33.674.899

25.814.519

5.940.513

885.827

1.032.860

1.180

11.639.638

8.331.218

2.642.779

415.975

249.323

343

22.035.261

17.483.301

3.297.734

469.852

783.537

837

22.393.441

13.649.316

1.510.165

1.541.056

5.682.368

10.536

7.085.657

4.309.546

769.065

587.596

1.411.446

8.004

8.187.129

4.757.160

361.009

623.845

2.442.790

2.325

7.120.656

4.582.610

380.091

329.615

1.828.132

208

35.781.812

25.262.404

8.637.713

937.047

944.648

-

16.252.145

11.710.943

3.363.425

488.686

689.091

-

19.529.667

13.551.461

5.274.288

448.361

255.557

-

20.299.980

14.265.554

3.202.793

762.723

2.067.836

1 074

1.223.968

637.921

174.524

51.532

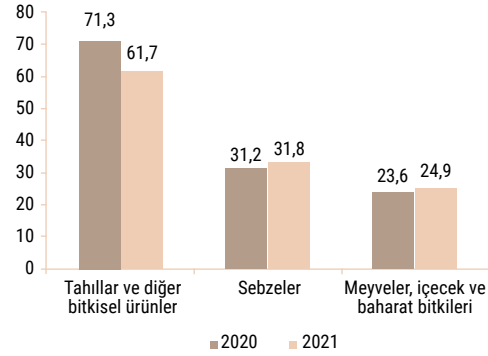
359.991

0,45

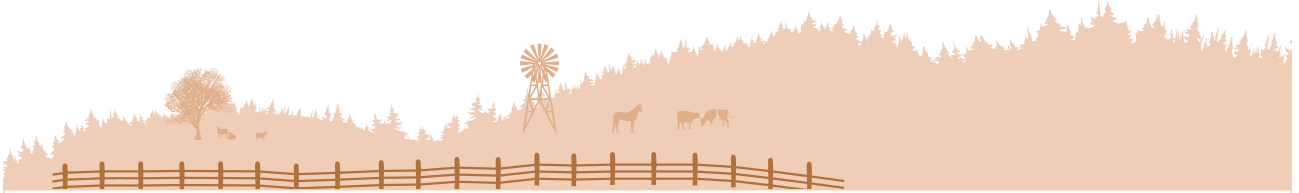
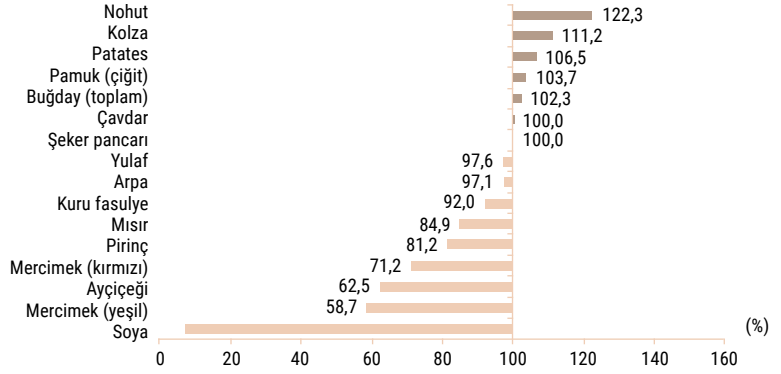

Bitkisel Üretim, 2020-2021

(Milyon Ton)

Seçilmiş tarla ürünlerinde yeterlilik dereceleri, 2020-2021

İşletme büyüklüğü (dekar) (2)	Toplam	Ekilen tahıl ve diğer bitkisel ürün alanı	Nadas	Sebze ve çilek alanı ile çiçek bahçeleri (fidelikler ve örtüaltı dahil)	Meyve ve diğer uzun ömürlü bitkiler ile içecek ve baharat bitkilerinin kapladığı arazi (fidanlık ve örtüaltı dahil)	Kavaklık-Söğütlük	Tarıma elverişli olup kullanılmayan arazi	Tarıma elverişsiz arazi	Sadece hanehalkının kendi tüketimi için kullanılan (mutfak bahçesi) alan
Toplam- Total	100,0	69,3	9,7	2,2	11,9	0,1	1,6	0,9	0,3
5	100,0	16,8	2,3	9,1	51,8	0,2	2,6	4,1	10,4
5 - 9	100,0	21,1	3,1	6,1	58,0	0,1	2,5	1,8	3,9
10 - 19	100,0	35,8	2,5	3,6	48,0	0,2	2,8	1,4	2,4
20 - 49	100,0	53,0	4,5	3,3	30,2	0,2	3,1	1,0	0,9
50 - 99	100,0	67,5	6,6	2,1	16,2	0,3	1,8	1,4	0,3
100 - 199	100,0	73,1	9,4	2,1	8,8	0,1	1,8	0,7	0,2
200 - 499	100,0	77,5	10,2	1,9	4,8	0,1	1,4	0,6	0,1
500 - 999	100,0	77,6	11,6	2,3	4,7	0,0	1,1	0,7	0,0
1000+	100,0	68,8	15,7	1,3	5,6	0,1	0,6	0,9	0,0

MÜSİAD Tarım Zirvesi ve Tarımda Gelecek Planları

Tarım Zirvesi ile alanında uzman isimlerin önderliğinde tarım sektörüne yönelik finansal destekler, Türkiye'nin tarımla kalkınabilmesi için atılması gereken adımlar, inovatif üretim teknikleri ve yeni dünya düzeninde sürdürülebilir tarımın aşamaları analiz edildi.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği MÜSİAD, MÜSİAD Adana Şube ev sahipliğinde "Gelecek Tarımda" başlıklı bir Tarım Zirvesi düzenledi. MÜSİAD Gıda, Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulu koordinasyonunda MÜSİAD Adana Şubesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen etkinliğe, MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcısı Ebubekir Gizligider, Adana Valisi Dr. Süleyman Elban, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, MÜSİAD Adana Şube Başkanı Burhan Kavak, milletvekilleri, il protokolü, sivil toplum kuruluşu ve sektör temsilcileri ile MÜSİAD üyeleri katıldı. Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi ise MÜSİAD Tarım Zirvesi'ne telefonla bağlanarak misafirlere hitap etti.

"Tarım Piyasası Düzenleme Kurulu" Çağrısı

Küresel ısınma, tohum, teknoloji, nüfus artışı ve bölgesel çatışmaların dünya genelinde olumsuz sonuçlara neden olduğunu işaret eden Cemal Özen, tarımsal kalkınmada

kapsamlı bir dönüşüm için yol haritasını açıkladı. Özen, değerlendirmesinde şunları söyledi: "Dünyada tarım, gıda ve hayvancılık konularında başarılı ülkeler, bu alandaki gelişmeleri nasıl değerlendiriyor iyi analiz etmemiz gerektiğine inanıyoruz. Tarım Bakanlığına bağlı araştırma enstitülerinin çalışmaları ve yetkinlikleri bu çerçevede güncellenmeli, bu nedenle "Tarım Piyasası Düzenleme Kurulu" kurulması elzemdir. Tarım politikalarına ilişkin yasalar uzun vadeli olmalıdır. Destek politikaları daha da sadeleşmeli, ulaşılabilir olmalı ve de en önemlisi, bu destekler arazi yerine ürüne verilmeli ve direkt çiftçinin maliyetlerine yönelik şekillenmelidir."

Tarımsal Kalkınmada Eğitimin Önemi

Genel Başkan Mahmut Asmalı, MÜSİAD'ın lise ve üniversitelerde düzenlenecek seminer programları ile tarımın ekonomik fırsatları ve stratejik önemini anlatacağını söyledi: "Tarımsal teknolojiye yönelik adımların yanı sıra MÜSİAD,

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulu ile birlikte lise ve üniversitelerde tarımın ekonomik fırsatlarını ve ülkemiz için stratejik önemini düzenlenecek programlarla anlatacak. Tarıma dayalı sanayii yatırımları ve tarım kentlerin oluşturulması ile köylerde kalkınmayı destekleyen adımlara ön ayak oluyoruz. Bu noktada Tarım ve Orman Bakanlığımız ile iş birliğinde AR-GE ve ÜR-GE projelerinin geliştirilmesine hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum.”

Gençlerin Tarıma Yönelmesi Teşvik Edilmeli

Genel Başkan Asmalı, donanımlı gençlerin tarımsal üretime yönltebileceğini ifade ederek: “Tarımın geleceğine Y ve Z Kuşağı’nın yön vereceğini unutmamalıyız. Bu alanda yüksek bir başarıya ulaşabilmenin sırrı ise genç kitleyi tarıma yönltebilmekten geçiyor. Yatay ve dikey ölçekte bilinçli tarım seferberliğini hayata geçirmek zorundayız çünkü gençler bu teknolojilere çok daha yatkın ve vâkıflar. İşin zor ve kıymetli yanı ise yerli ve milli yazılımlar gerçekleştirmek. Bu konuda son derece kabiliyetli ve donanımlı bir nesle sahibiz. MÜSİAD olarak gençlerimizi sadece tarım sektörü

Türkiye, verimli toprak ve iklim şartları ile dünyanın en önemli tarımsal üreticileri arasında bulunuyor

odaklı değil, Türkiye’ye çağ atlatacak her sektörde yerli ve milli teknolojiler geliştirebilmeleri noktasında teşvik etmeye büyük bir heyecanla devam edeceğiz.” Dedi.

Köy Üreticiliğine Destek

MÜSİAD Adana Şube Başkanı Burhan Kavak, oluşan göç hareketleriyle köylerin yalnızlaştığını belirterek bu nedenle köy çiftçiliğinin yok olmakla karşı karşıya olduğunu şu

Tarımsal kalkınma için eğitime ağırlık verilmeli, insan merkezli stratejiler geliştirilmeli ve köy üreticiliği desteklenmeli

şekilde ifade etti: "Tarım ve hayvancılıkta üretimi artırabilmenin en etkin yollarından biri köyden şehre göçü önlemektir. Bugün köy çiftçiliği azalıyor bunu engellemek için köyde üreticiliğini teşviklendirmek şart. Bu çerçevede köyünde tarım ve hayvancılıkla uğraşan bireylerin BAĞ-KUR primlerinin tamamını ya da büyük bölümünü, köylerde kurulacak tarımsal işletmelerde çalışanların sigorta primlerinin önemli bölümünü devletin ödemesi modelinin yarar sağlayacağını düşünüyoruz. Bu çerçevede Adana'nın pilot il olarak değerlendirilerek Türkiye'ye model olmasını öneriyoruz."

Tarımın Geleceği Konulu Panel Oturumları Gerçekleştirildi

MÜSİAD Adana Şubesi ev sahipliğinde gerçekleşen MÜSİAD Tarım Zirvesi'ne 700'den fazla katılımcı katılarak, panellere yoğun ilgi gösterdi. Yanı sıra Adana'da tarım üzerine iş alanları olan firmalar da ürünlerini tanıtmaya fir-

satı buldu. MÜSİAD Tarım Zirvesi kapsamında düzenlenen panel oturumlarda tarımın geleceği kapsamlı şekilde ele alındı. Zirvede, Dünya Gazetesi Yayın Kurulu Başkanı Dr. Şeref Oğuz moderatörlüğünde düzenlenen "Yeter Ki Üret" panelinde Sunar Grup İcra Kurulu Başkanı Hasan Abdullah Özkan, Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Danışmanı Doç. Dr. Muharrem Sait Say, ZİMİD Yönetim Kurulu Başkanı Emin Özer ve MÜSİAD Gıda Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulu Başkan Yardımcısı Emrullah Gökhan, TGRT Haber Ekonomi Müdürü Celal Toprak moderatörlüğünde düzenlenen "Yeni Dünya Düzeninde Tarım" panelinde BISAB Başkanı Selami Yazar, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Salih Kafkas, TURİB Genel Müdürü Dr. Necla Küçükçolak ve Adana Tahıl Üreticileri Birliği Başkanı Nur Özkan, Refleks Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Mehmet Uluğtürkan moderatörlüğünde düzenlenen "Tarımda Katma Değer Arayışı" panelinde ise Orzax CEO'su Yunus Emre Alimoğlu, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Menşure Özgüven ve Aksaray Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Koç düşüncelerini paylaştı.

MÜSİAD Tarım Zirvesinde ayrıca, Ziraat Bankası Kurumsal Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Ferhat Pişma, "Tarımda Finansal Destekler", TÜSEDAD Başkanı Sencer Solakoğlu, "Türkiye Tarımla Kalkınır mı?", TİGEM Eski Genel Müdürü Halis Bilden, "Tarımda Verimli Sulamanın Ekonomiye Etkisi", Fiberli Growlight Direktörü Hakan Öztürk, "Dikey Tarım", Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım ise, "Tarımda Stratejik Planlama" başlıklı sunumlarıyla değerlendirmelerde bulundu.

Tarımsal alet ve makine sayıları

Yıl

Traktör sayısı

Biçerdöver sayısı

2001

948.416

12.053

2002

970.083

11.539

2003

997.620

11.721

2004

1.009.065

11.519

2005

1.022.365

11.811

2006

1.037.383

12.359

2007

1.056.128

12.775

2008

1.070.746

13.084

2009

1.073.538

13.360

2010

1.096.683

13.799

2011

1.125.001

14.313

2012

1.178.253

14.813

2013

1.213.560

15.486

2014

1.243.300

15.899

2015

1.260.358

15.998

2016

1.273.531

16.247

2017

1.306.736

17.199

2018

1.332.139

17.266

2019

1.354.912

17.190

2020

1.442.909

17.793

2021

1.481.461

19.274

Tarımda Stratejik Planlama ve Tarım Zirvesi

Tarımda stratejik planlamada öncelikler doğru tespit edilmeli, Doğru ve iyi bir planlama yapmak için tek başına suyu, iklimi, tohumu veya pazarlamayı, sanayiye dikkate almak yeterli sonuç vermez. Bütün bu faktörleri dikkate alan, bu işi uygulayan ve sahada yapanların da işe ortak edildiği bir planlama başarılı olabilir.

Planlama Araçları Doğru Seçilmeli

Tarımsal planlamada paydaşlarla iş birliği çok önemli. Yani çiftçi, tüccar, sanayici, ihracatçı, tüketici bu planlamada mutlaka olmalı. Plan, uygulayıcıları ile birlikte yapılırsa başarılı olabilir. İyi bir planlama için araçların doğru seçilmesi çok önemli. Tarımda planlama için bu araçların en önemlilerinden biri, destekleme politikasıdır ama bu aracın iyi kullanılmadığını görüyoruz. Destekler hem geç açıklanıyor hem de geç ödeniyor ve bu nedenle desteklerle bir planlama yapılmıyor. Oysa stratejik planlamada önceliklerin doğru tespit edilmesi gerekir.

Toprak, su, iklim, tohum, lojistik, pazarlama, sanayi, çevre, sağlık gibi bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç var. Doğru ve iyi bir planlama yapmak için tek başına suyu, iklimi, tohumu veya pazarlamayı, sanayiye dikkate almak yeterli sonuç vermez. Bütün bu faktörleri dikkate alan, bu işi uygulayan ve sahada yapanların da işe ortak edildiği bir planlama başarılı olabilir.

Ekonomik ve Ekolojik Yaklaşım

Tarımsal planlamada ekonomik ve ekolojik yaklaşım mutlaka dikkate alınmalı. Türkiye'nin sebze-meyve üretiminin

ağırlıklı olarak bir bölgede yoğunlaşması maliyeti artırır. Örneğin seracılığın Antalya odaklı olması tüketim bölgesine taşıma maliyetinin artması demek. Bu nedenle Antalya'da üretilen sebzenin İstanbul'a gidinceye kadar fiyatı en az 3-4 kat yükselir. Bu faktörler göz önüne alınarak hem ekonomi mantığı hem de ekoloji mantığıyla üretim planlanmalı. İlgili bölgeye gelecek olan sebze-meyve, o bölgeye yakın yerde üretilmeli.

Konunun bir de uluslararası boyutu var. Rekabet gücü ve tamamlayıcı unsurlar diyebileceğimiz konular. Buğday üretiminde kendimize yetiyoruz fakat bazı yıllar yeterli olamıyor. Yani sıra Türkiye dünya un ihracatında ilk, makarnada ikinci sırada. Böyle bir konumunuz varsa un ve makarna için gerekli hammaddeyi de planlamanız lazım. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile başlayan savaşta hammaddeyi temin etmenin güçlükleri görüldü. O zaman mümkün olan koşulları zorlayarak daha çok üretim yapmak gerekiyor. Uluslararası piyasada önemli bir aktörseniz hammadde teminini planlamak zorundasınız. Yoksa rekabet gücünüzü ve pazarlarınızı kaybedersiniz.

Tarımda Planlama Diğer Politikalarla Desteklenmeli

Planlama için sadece doğru bir tarım politikası yetmez. Aynı zamanda dış politika, dış ticaret politikası ve benzeri konuların da mutlaka bu planlama içerisinde olması gerekiyor. Gümrük vergileri ve bazı ürünlerde vergilerin sıfırlanması, ithalatın açılması, bu kararların tarımsal üretime etkileri gibi birçok parametre dikkate alınmalı. Aynı şekilde ihracatla ilgili kararlar da yine ülkenin dış politikası planlamayı etkileyen faktörlerden biri. Bu nedenle sadece tarım politikası değil dış politika ve dış ticaret politikası da tarımsal planlama için son derece önemli.

Ülke Koşullarına Uygun Politika ve Planlama

Tarımda en önemli sorunlarımızdan biri de ortak bir dil geliştirmememiz. Tarım, tıpkı dış politika gibi partiler üstü ele alınarak ortak bir bakış açısı oluşturularak planlanmalı. Sadece Türkiye'de değil, dünyada da tarımda olup bitenleri izliyorum. Ülkeler davetler organize edip programlarla kendi tarımlarını anlatıyorlar. Birçok ülkeye gittim. Hep söylüyorum bir ülkedeki başarılı politikayı alıp birebir kendi ülkenizde uygulamanız mümkün değil. Her ülkenin dinamiği farklıdır bu yüzden başarılı örneklerden dersler çıkarırsınız. Her ülke kendi koşullarına göre politikalar geliştirip uygular ve öyle olmalıdır da. İklima, toprak yapısına, ürün çeşitliliğine, kültürüne göre bir üretim modeli ortaya çıkıyor. Örneğin hayvancılıkta iki farklı ülke, Yeni

Her ülke, iklim, toprak yapısı, ürün çeşitliliği, kültürü gibi faktörlere göre bir üretim modeli ortaya çıkarır

Zelanda ve İsrail. İsrail bir inekten mümkün olan en yüksek süt verimini almak için adeta hayvana işkence çektiyor. Mera hayvancılığı yok, yemle besliyor. Bir inekten 60 litre süt almakla övünüyor. Yeni Zelanda ise tamamen meraya dayalı hayvancılık yapıyor. Hayvan refahı çok önemseniyor. Türkiye olarak biz İsrail modelini mi alacağız, Yeni Zelanda modelini mi? Tabi ki ikisi de tam olarak bize uygun değil. Türkiye'de sadece meraya dayalı bir hayvancılık artık yapılması zor. Dolayısıyla hem meraya hem de yeme dayalı bir besicilik, hayvancılık yapılmalı. Türkiye'nin koşullarına uygun bir hayvancılık politikası ve planlama yapılması gerekiyor.

Özetle, tarımda stratejik planlama gerçekten şart. Bu planlamada da üretim, ihracat, ithalat, çiftçinin geliri-para kazanması, üretimin sürdürülebilmesi, ülkenin gıda güvenliği, çevreye duyarlılık ön planda tutulmalı. Tarımdan zenginlik üreterek yaşadığımız ekonomik sorunlardan kurtulabiliriz. Tarım sorununu çözmeden hiçbir sorunumuzu çözemeyiz. Ben kendi adıma karamsar ya da umutsuz değilim. Türkiye sahip olduğu potansiyeli değerlendirdiğinde dünyanın en önemli tarım ülkesi olacaktır.

Tarım ve Kırsal Kalkınma İçin Öneriler

İklim kriziyle yükselen maliyetler, nüfus artışıyla yaşanan altyapı ihtiyaçları, plansız kentleşmeye bağlı zayıflayan kırsal faaliyetler ve gıda krizi göz önünde bulundurulduğunda, küresel ölçekte gelişmelerin merkezinde tarım bulunmaktadır.

Özellikle son yirmi yılda küresel ölçekte yaşanan çeşitli gelişmeler tarımı ve kırsal kalkınmayı doğrudan ya da dolaylı olarak önemli ölçüde etkilemiştir. Dünya ekonomilerinde ciddi dalgalanmalara sebep olan iklim değişikliği, pandemiler, savaşlar ve artan üretim maliyetleri ile ortaya çıkan gıda krizlerinin odağında, tarım bulunmaktadır. Öte yandan biyoteknoloji, yapay zekâ ve makina teknolojilerinde meydana gelen gelişimler de tarımda tarihin hiçbir döneminde öngörülmemeyen fırsatları ve riskleri gündeme getirmiştir. Küresel değişimlere karşı ülkeler ve firmalar farklı refleksler göstermektedir. Değişimin karakterini etkili bir şekilde yorumlayarak hızlı ve akılcı çözümler geliştirebilen ülkeler ve firmalar, tarıma dayalı ekonomik rekabette öne çıkmaktadır. Söz konusu ülkelere ve firmalara baktığımızda hiçbir ayrıntının tesadüfe bırakılmadığını görmek şaşırtıcı değildir. Altı çizilmesi gereken bir husus da bu ülkelerin

ve firmaların tarımsal geleceklerini inşa ederken yerel ve uluslararası uygulama deneyimlerinden Ar-Ge çalışmaları ve bilimsel literatürden en üst düzeyde beslenmeye gayret etmesidir.

Bu metinde Türkiye'nin tarım alanında sahip olduğu bilgi birikiminden, imkânlarından, potansiyelinden ve güncel stratejik yönelimlerinden yola çıkarak tespitlere ve önerilere yer verilecektir. Cumhuriyetimizin kuruluşunun yüzüncü yıl dönümü arifesinde gündeme getirdiğimiz bu önerilerin tarımsal ve kırsal kalkınma konusunda çalışan alan uzmanları ve karar vericiler açısından yararlı olacağını düşünüyoruz.

- 1) Gıda krizinin tetiklediği farklı sorunlar ülkelerin eylem planlarını etkilemiş, küresel iktisadi yapının sarsılması

ise ülkelerin kapalı ekonomi eğilimli, kendi kendine yetme arayışında ve tarımsal üretimi önceleyen politikalar belirlemesini zorunlu hâle getirmiştir.

- 2) Tarımda dış kaynaklara bağımlılığın doğurduğu etkiler, ekonomilerin içe kapanma eğilimi gösterdiği günümüzde daha da hayati bir şekilde ele alınmayı hak ediyor. Öyle ki savaşlar ve ülkelerin ekonomi politikaları, gıda konusunda hâlihazırda bu konuda son derece kırılgan olan pek çok ülkeyi kitlesel bir açlığa doğru sürüklemektedir.

Türkiye gibi tarımsal üretim potansiyeli güçlü ülkeler için ufukta görünen gıda krizi aynı zamanda beraberinde fırsatlar da getirmektedir. Gerekli stratejilerin uygulamaya geçirilmesiyle birlikte Türkiye'nin Dünyanın tarımsal üretimi konusunda lider ülkeleri arasına girebilmesi için ilk adımda dışa bağımlılığı ortadan kaldırıp, orta ve uzun vadede dünyanın gıda tedarikçisi ülkelerinden biri konumuna gelmesini sağlayacak ilke

Çağın sloganı “Gelecek Tarımda” olarak güncellenmelidir

ve adımların belirlenmesi gerekmektedir. Bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda;

- Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı araştırma enstitülerinin çalışmaları ve yetkinlikleri güncellenmelidir.
- Tarım kavramının hassasiyetini daha iyi hissettirebilmek için tarımın bir beka sorunu olduğunu gösterecek sembolik ifadelerin halk nezdindeki etkisini arttırabilmek amacıyla, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın adı "Milli Gıda Tarım ve Hayvancılık ve Orman Bakanlığı" olarak değiştirilmelidir.
- Hızlı karar alabilme ve sorunlara anında cevap verebilme refleksini gösterebilmesi adına daha dinamik alt yapıların Bakanlık bünyesinde açılması sağlanmalıdır. Bu dinamik yapılar arasında, Bakanlık koordinasyonu ile "Bölgesel Tarım İstişare Kurulları" kurulmalı ve en az 6 ayda bir güncel politikalar belirlenmelidir.
- Tıpkı enerji piyasası düzenleme kurulu gibi "Tarım Piyasası Düzenleme Kurulu" oluşturulmalıdır. Tarım politikaları bu kurul aracılığıyla sağlam bir zemine oturtulmalı, her Bakan değişimiyle sekteye uğramamalı; kısa vadeli siyasi beklentilerden arındırılmış bir vaziyette, anlık sorunlara hızlı yanıtlar alınabilen ancak temel izleği belirlenmiş sürdürülebilir stratejilere sadık bir anlayışla yürütülmelidir.
- Çiftçilere verilen destekler ile ilgili mekanizmalarındaki verimsizlikler ve suistimallere karşı alınması gereken önlemler tespit edilmeli, bu destekler konusunda ayrılan bütçeler güncellenirken desteklerin verilmiş biçim-

Türkiye gibi tarımsal üretim potansiyeli güçlü ülkeler için ufukta görünen gıda krizi, beraberinde fırsatlar da getirmektedir

lerini şekillendiren faktörler “arazi” değil “üretim ve ürün” temelli bir yapıya evrilmelidir.

- f. Tarım sektörünün büyük problemlerinden biri olan ürünün tarladan tezgâha yolculuğu esnasında karşılaştığı değerlenmenin çiftçi nezdinde hak ettiği düşünülen karşılığını bulamaması problemi, yukarıda önerilen “Tarım Piyasası Düzenleme Kurulu” tarafından denetlenmeli ve çiftçiye yapılacak destekler yalnızca finansal hibe üzerinden tanımlanmayarak, politik çerçevede çiftçinin devletin desteğini hissetmesi sağlanmalıdır.
- g. Çiftçinin girdi maliyetlerini oluşturan gübre, mazot, tohum, ilaç gibi kalemlerde dışa bağıllığın fazla olmasından ve değişken kur yapısından dolayı yaşanan kırılganlığa karşı koruma ve uzun vadeli planlamaları kolaylaştıracak üretim modelleri geliştirilmelidir.
- 3) Planlı tarımın konuları arasında yalnızca ürün yelpazesi ve arz talep dengesinin korunması değil dışa bağımlılığının azaltılması ve ürünlerin ihracatı esnasındaki olası değer kayıplarının önüne geçilmesi adına, güç-

lendirilmiş ihracat ve ithalat izni düzenlemeleriyle piyasa denetlenmeli; böylece uzun vadede üretici ve tüketicinin sağlayacağı yararlar ile ülke ekonomisinin gelişmesi sağlanmalıdır.

- 4) Her üreticinin hasadını yapacağı üründen elde edeceği gelirle, yeniden üretip geçimini sağlayabileceğinden emin olduğu piyasa ve sigortlama koşulları sağlanmalıdır. Bunun için önerilebilecek politikalardan biri, devletin alım garantisi sunduğu ürünlerin teşviki ve çiftçilerin bu süreçte sözleşmeli tarım anlayışıyla garanti ücretler kazanabildiği bir yapının sağlanması olacaktır.
- 5) Gıda israfının önlenmesi adına, gerekli reklam ve bilinçlendirme stratejileri belirlenmeli toplumun bu konudaki farkındalığının yürütülen kampanyalarla artırılması sağlanmalıdır. Atık yönetimi ve iklim krizinin olası etkileri konusunda toplumun bilinçlenmesi sağlanmalı ve gıda ve iklim kriziyle topyekûn bir mücadele ortamı sağlanmalıdır.
- 6) Farklı rollerde örgütlenmelere bağlı olarak pazarlama stratejilerinin olduğu, üretimin planlı biçimde yapıldığı ve üreticinin uygun senaryolara yönlendirildiği çok ortaklı üretim ortamları desteklenmelidir. Bu bağlamda geçmişte başarılı olmuş örneklerin süreçleri takip edilmeli ve bu konuda tecrübeli yöneticilerin deneyimlerinden yararlanılmalıdır.
- 7) “Gelecek Tarımda” sloganının akademik düzlemde yansımalarının gözlemlenmesi ve Ziraat Fakültesi öğrencilerinin kalifikasyonlarını artırabilmek için üniversite giriş sınavlarında başarı yüzdesi yüksek öğrencilerin bu fakülteleri seçmesi teşvik edilmeli; tarım ile ilişkili alanlardaki akademik kadroların cazibesi artırılmalı ve mezunların iş bulma konusundaki endişeleri ortadan kaldırılmalıdır.
- 8) Tarımın bilinçli çiftçiler tarafından yapılmasını sağlamak adına tarımsal girişim projeleri desteklenerek, girişimcilerin ve finansörlerin nitelikli yatırımları sağlanmalıdır. Yalnızca yöneticilik ya da girişimcilik seviyesinde nitelikliliğin gözetilmesi değil aynı zamanda, tarımsal ara eleman yetiştiren yapılanmaların artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda “Tarım Alanı Bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri” yerine bağımsız “Tarım Liseleri” kurulmalıdır.
- 9) Sektördeki cinsiyet dağılımının dengelenmesi adına yerel yönetimler ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak kadın çiftçilerin destekleneceği eğitim, uygulama ve üretim programları hayata geçirilmelidir.

- 10) Tarımsal üretimin katma değerli alt sektörleri geliştirilmeli ve özellikle sektörler arası iletişim sağlanarak turizm gibi tarımla doğrudan ilişkilenebilecek yapıların ara kesitlerinde gastro-turizm, agro-turizm gibi sektörler arası sistemler desteklenmelidir.
- 11) Tarımsal üretim için ciddi bir sorun oluşturan köyden kente göçün önüne geçebilmek adına, köylerin yaşayanlara sunduğu imkânları arttırmaya yönelik eylem planları tasarlanmalıdır. Belirlenen kırsal yerleşim alanları “tarım kenti” modeliyle, bireylerin modern ihtiyaçlarını karşılayacak her türlü faaliyetle birlikte tarımsal üretimin yapıldığı yapılanmalara dönüştürülmelidir.
- 12) Sektördeki yerel yönetimler ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak kadın çiftçilerin destekleneceği eğitim, uygulama ve üretim programları hayata geçirilmelidir.
- 13) Yalnızca ülkenin üretim kapasitesi üzerine değil aynı zamanda üretilen ham maddelerin sanayi aracılığıyla katma değerli ürünlere dönüştürülmelerinden sonra ihracat planları ile ülke ekonomisine azami katkısı sağlayacak şekilde planlanması ve cari açığı kapatacak şekilde ithal ürünlere alternatif katma değerli yerli ürünlerin üretiminin sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda üreticinin bilinçlenmesi, sanayi üretiminin sağlanması ve küresel piyasaların etkin biçimde takip edilerek hızlı reaksiyon gösterebilen kararların dinamik ve verimli biçimde alınabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
- 14) Ülkenin ihtiyacı olan ve ihraç edebileceği stratejik ürünlerin; konum, ham madde, iklim gibi değişkenler göz önünde bulundurularak tespit edilmesi sağlanmalı, bu ürünlerin stok seviyesi belirlenip küresel ekonomik koşullara göre eylem kararları alınması sağlanmalıdır.
- 15) Toprağın verimli kullanılabilmesi adına nadasa bırakılan sürenin alt seviyeye indirilmesi ve doğru ekim-biçim metotları sayesinde yılda en az iki kez olmak koşuluyla ürün alınması gerekmektedir.
- 16) Tarım arazilerimizin büyük kısmı parçalı, bozuk şekilli, yol ağı olmayan, sulama ve drenaj sisteminin uygulanmasını güçleştirici bir konumdadır. Arazi dağınıklığının giderilmesi, şekillerinin düzeltilmesi gibi yapısal önlemlerin tüm ülkeye hızlı bir şekilde yaygınlaştırılması ve miras hukukunda gerekli düzenlemelerin yapılması büyük önem taşımaktadır.

“Tarım Piyasası Düzenleme Kurulu” oluşturularak, tarım politikaları bu kurul aracılığıyla sağlam bir zemine oturtulmalıdır

- 17) Tarımsal üreticiliğin, itibarı yüksek bir meslek olduğunu kanıtlayan çiftçilerin sayısının artırılması ve bu çiftçilerin topluma örnek gösterilmesi için medya ile etkin iş birliği yapılmalıdır.

Ufkunda uzanan yeni teknolojik ve ekonomik fırsatlara, kuşkulara ve risklere, tarihin hiçbir döneminde bu kadar hazırlıksız yakalanmayan insanlık, Covid-19 pandemisi sürecinde yakından gözlemlediğimiz üzere büyük bir tarihsel imtihan vermektedir. Bu imtihanda başarı için ilkeli ve tutarlı bir bakış açısıyla katılımcı, objektif ve inovatif bir anlayışı bütünleştirmek hem siyasal yönetimler hem de özel sektör için hayati bir önem taşımaktadır.

Kuruluşunun ikinci yüzyılında önceki yüzyılında olduğundan daha bütünsel değişimlerle yüzleşmesi kaçınılmaz görünen Cumhuriyet’imizin tarım sahasında sağlam adımlar atması bakımından yukarıdaki önerilerin tartışılarak geliştirilmesi, olabildiğince çok paydaşın görüşüyle olgunlaştırılarak uygulama sahasına aktarılmasının ülkemizde yaşayan herkesin hak ettiği ekonomik ve sosyal refah seviyesine daha kısa sürede ulaşmasına katkı sağlamasını umut ediyoruz.

Tarımsal Teknolojide Robotların Devri

Sadece verimlilik açısından değil; hız, kolaylık ve çeşitlilik açısından da tarımda yeni teknolojik ürünlere ihtiyacımız var. 2022'nin bugünlerinde çapalama, ilaçlama, gübreleme, rekolte tahminleri vb. birçok faaliyetleri yapan profesyonel tarım robotları tıpkı traktörler gibi tarlalarda faaliyetlerini sürdürüyor.

Adana'da limon-portakal, Aydın'da incir, Karadeniz'de çay hasat edilirken yeri geldiğinde işçilik maliyetlerinin toplam maliyetin %50'sini oluşturduğu dönemler olmaktadır. Aslında teknolojinin tarımda kullanımı ile daha fazla ürün üretiliyor ama kişi başına düşen ekili arazi-tarımsal üretim ivmesi daha düşük olduğu için teknoloji kullanım ivmesinin nispeten daha büyük olması gerekiyor. Örneğin; Birinci Dünya Savaşı yıllarında tarım işçi sayısı azalmasından dolayı buğday hasadında sorun yaşanmış ve o yıllarda ilk motorlu biçerdöver kullanımına başlanmıştır. Günümüzde de yine benzer şekilde kırsal nüfus-tarım iş gücü azalma eğilimine girmiş, nüfus artarken aynı artış oranı tarımdan elde edilen ürünlerde görülmemiştir. Bu soruna tek çare ise tarım teknolojileridir. Türkiye'de son 20 yılda kırsal nüfus %35'ten %7'ye düşmüştür. Buna rağmen büyük şirketler toplu arazilerde tarım yapmak için Anadolu'da birçok yerde tarım işine de girmiştir, bu şirketler arasında inşaat şirketlerinin yanı sıra tarımsal araştırmalar konusunda Ar-Ge merkezinde araştırmalar yürüten şirketler de vardır.

Profesyonel Tarım Robotları

2022'nin bugünlerinde çapalama, ilaçlama, gübreleme, rekolte tahminleri vb. birçok faaliyetleri yapan profesyonel tarım robotları tıpkı traktörler gibi tarlalarda faaliyetlerini sürdürüyor. Bu robotların çoğunluğunda kameradan alınan video kaydının görüntü işleme yazılımı ile işlenmesi sonucu karar verici elektronik gömülü sistemler vardır. Önceden öğretilmiş görüntüler üzerinden karar verici algoritmalar bu yazılımlar üzerinde yürütülüyor. Aslında savunma sanayinde İHA'larda kullanılan teknik sistemle çok benzer de denebilir. Örneğin ilaçlama robotu bitkiyi toprağı görüyor, ilaçlama yapması gereken noktayı yazılım ile analiz ediyor ve sadece bitki üzerine ilacı püskürtüyor ya da çapalama robotunda hedef yabancı otu tanıyarak sadece onun üstüne mekanik çapalama yaparak asıl bitkiye zarar vermeden otomatik olarak yapabiliyor. Görüntü işleme teknolojisinde son 5 yılda yeni tekniklerin ortaya

Dünya tarihinde tarım teknolojileri üzerine yapılmış teknik çalışmaların en önemlileri son 5 yılda yapılmış ve en yüksek seviyeye çıkmıştır. Gıdada arz-talep dengesinin stratejik olarak görülmesinin etkisiyle tarım teknolojilerine olan ihtiyaç çok artmıştır. Bir asır önceki biçerdöverin icadı ve kullanımı devrimi gibi tarım robotu kullanımı da profesyonel anlamda 3 yıl önce başlamıştır. Bu gelişmelerin pandemi zamanına gelmesinin de etkisiyle gıda-tarım sektörüne odaklanmayı zorunlu kılmıştır.

Tarım işçilerinin zor bulunması ve buna istinaden maliyetlerin fazla olması da gıda enflasyonunda etkili olmuştur.

çıkması da tarımsal teknoloji kabiliyetinin artmasına olanak sağlamıştır. 1837 kuruluşlu tarım makineleri firması John Deere, 2021 yılında teknoloji firmalarına çeşitli yatırımlar yaptı. Bu yatırımlarla katma değerli ürün geliştirerek girdi maliyetlerini düşürecek ve verimi arttıracak teknolojileri de kendi makinelerinde kullanmayı hedefliyorlar.

Örneğin Amerika, sahip olduğu büyük tarlaların avantajının yanında veriye dayalı tarım yapılmasından dolayı kalite ve verimde genelde ilk sıralarda yer almaktadır. Tarladaki ürünün ekim, sulama, çapalama, gübreleme, ilaçlama vb. tüm işlemleri veriye dayalı olarak yapıldığında tıpkı En-

düstri 4.0 süreci gibi büyük verimlilik görülmektedir. 3 kuşaktır pamuk yetiştiren bir Amerikalı çiftçinin belgeselde söylediği cümleler bu konuyu özetler nitelikte: “Pamuğun baştan sona yetiştirme sürecinde algoritmasını kendimizin oluşturduğu yazılımın söylediği adımlara uymak zorundayız, örneğin hasat etmek için başlama bildirimi gelmeden hasat süreci asla başlamaz. Tohumdan hasada kadar tüm süreçler veriye dayalı ilerler ve kaydedilir.” Burada tabi ki arka planda işleyen bir yazılım algoritması var ve tohumdan ilaca hava durumundan pamuğun açmasına kadar birçok veri harmonize ediliyor ve bir karar mekanizmasına bağlanıyor. Böyle özverili bir işin sonucunda da zaten bugün en iyi kalite pamuk Amerika’da yetişiyor.

Tarım Teknolojilerine Devlet Desteği

Türkiye olarak teknoloji konusunda savunma sanayinde gösterdiğimiz başarıyı tarım teknolojilerinde de gösterebilmemiz için çalışan emek veren gençlerimiz var. Özellikle tarımla bir şekilde bağlantısı olan, aldığı teknik eğitimi tarımla harmanlayıp tarım teknolojileri üzerine ürünler geliştiren, halk tarafından da desteklenmesi gereken gençlerimiz var. Teknopark gibi birçok kurumun stratejik konu olarak tarım teknolojilerini belirlemiş olması da devlet olarak bu konuya ne kadar önem verdiğimizi gösteriyor.

Üretime dair veri sağlayan robotlarla yapılan tarımsal üretimde, arz fazlası-eksikliği, fiyat dengesizliği ihtimalleri azalır

Görüntü işleme teknolojisinde son 5 yılda yeni tekniklerin ortaya çıkması tarımsal teknoloji kabiliyetinin artmasına olanak sağlamıştır

Tarım teknolojilerinin ülkemiz çiftçileri tarafından kullanımı konusunda önümüzdeki yıllarda büyük bir ivmelenme bekleniyor. 2021 yılında insansız zirai hava araçları yani ilaçlama drone'larının çiftçiler tarafından satın alınmasında Tarım Bakanlığı hibe desteği verildi. 2022 yılında ayçiçek tarlalarındaki çayır tırtılı ile mücadelede bu ilaçlama drone'ları hızlı bir şekilde kullanıldı. Sadece verimlilik açısından değil hız, kolaylık ve çeşitlilik açısından da tarımda yeni teknolojik ürünlere ihtiyacımız olduğu bir gerçek.

Tarımsal planlama açısından da teknoloji kullanımı kaçınılmazdır. Hangi ürünün ne zaman, nerede, ne şekilde üretildiğine dair veri sağlayan robotlarla yapılan tarımsal üretim sürecinde arz fazlası, eksikliği, fiyat dengesizliği ihtimali azaltılmış olur. Bugün kimin nerede, ne ürettiği çoğunlukla ürün satışında ortaya çıkarken robotlarla yapılan görevlerde anlık bile veri alınabildiği için daha verimli ve kaliteli üretim planlaması yapılabilecektir.

Bugünlerde konuşulan "Tarla sahibine değil üretilen ürün üzerinden destek verilmeli" düşüncesi ne zaman uygulanır bilmiyoruz ama üretilen ürünlerin tohumdan hasada kadar olan süreçlerindeki özveriye göre destek verileceği günler yakındır. Yani ne kadar az ve ideal ilaç, su kullanımı varsa o kadar verim artacak ve karbon ayak izi de azalacaktır. Bu sürecin kontrol edilmesi tek bir şeyle mümkündür; o da tarım robotlarıdır.

Türkiye'nin İlk Patentli Tarım Robotu

Yeri gelmişken Türkiye'nin ilk patentli tarım robotumuz Afara'dan da bahsetmeden geçmeyelim. Pamuk hasadı sonrası yere dökülen %5 ila %20 arasındaki kalıntı pamukları görüntü işleme ile tespit edip yerden toplayan robotumuz Afara'nın prototipi bitti, yakında seri üretime geçiyoruz. Yollarda giderken tarlalarda çalışan tarım robotlarını göreceğimiz günlerde yerli ve milli robotlarımızın çoğunlukta olması dileğiyle.

İndir tıkla
gelsin
kapına!

onur
Alışverişte Onur Sözü

onurmarket.com

Sürdürülebilir Turizm ve Fırsatlar

Sürdürülebilir turizm temelde, doğal kaynakları en uygun biçimde kullanmayı, yenilenebilir enerji kullanımını, doğal ve kültürel mirası, biyolojik çeşitliliği korumayı, istikrarlı istihdam ve ekonomik işleyişi öncelemeyi gerektirir.

MÜSİAD KADIN'ın birbirinden değerli isimlerle gerçekleştirdiği Uluslararası Farkındalık Zirvesi, dünyamız için hayati önemdeki sorulara dikkat çekiyor. Bu sorunlarla ilgili toplumdaki bilinç düzeyini yükselten ve alanında uzman kişilerin ayrıntılı çözüm önerilerini dinleme fırsatı bulduğumuz bu önemli etkinliğin devam ettirilmesi gerektiğini düşünüyorum. İklim krizi dünyanın karşı karşıya kaldığı en önemli sorunların başında geliyor. Devletin yanı sıra her veçhesiyle toplumun ve iş dünyasındaki her sektörün bu anlamdaki çözüm önerilerini geliştirmesi gerekiyor. İnsanların ve toplumların alışkanlıklarını değiştirmesi kolay değil ancak hem kurumsal hem de bireysel kapasitelerin gözden

geçirilmesi, üretim ve tüketim alışkanlıklarını değiştirilmesi artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu bağlamda, Avrupa Birliği'nin 2019 yılında açıkladığı, 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefindeki Avrupa Yeşil Mutabakatı önemli bir belge. Öte yandan, 10 Kasım 2021 itibarıyla taraf olduğumuz Paris Anlaşması Türkiye'de yürürlüğe girdi. Bu anlaşma, küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma hedefine uygun, karbon salınımını azaltmaya yönelik adımlar atmaya gerektiriyor.

Ülkemizin de kaynakların etkin kullanıldığı yeşil bir ekonomiye geçişi her açıdan büyük önem taşıyor. Bu bağlamda sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi, ekonomi ve ticaret politikalarının odağına koymayı hedefleyen Yeşil Mutabakat Eylem Planı 2021 yılında Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Önümüzde zorlu bir süreç var. Bu, insanların yaşam biçimlerini, üretim yöntemlerini, tüketim alışkanlıklarını kökten değiştirmelerini gerektiren, her alanda politikaların gözden geçirilmesine, kapasite gelişimine ihtiyaç duyulan bir süreç.

Sürdürülebilir turizm temelde, doğal kaynakları en uygun biçimde kullanmayı, yenilenebilir enerji kullanımını öncelemeyi, doğal ve kültürel mirası, biyolojik çeşitliliği korumayı, yerel toplulukların geleneklerine saygı duymayı, istikrarlı istihdam ve ekonomik işleyişi öncelemeyi gerektirir. Bunun için örneğin, akıllı uygulamalarla tedarik zincirleri kısaltılabilir, bu hem enerji tasarrufu sağlayacak hem de yerel ekonomiyi koruyacaktır. Enerji ve doğal kaynak kullanımı azaltılarak, yenilenebilir enerji kullanımına ağırlık verilebilir, ki devletimiz de bunu teşvik ediyor ve turizm tesislerimizde güneş enerjisi kullanımı yaygınlaşıyor. Öte yandan atık yönetimi de sürdürülebilir turizm için olmazsa olmazdır. Sayın Hanımefendi Emine Erdoğan'ın himayesinde yürütülen ve önemli başarılarla imza atan, Birleşmiş Milletler'in iki önemli kurumu UNDP ve UN HABİTAT'tan özel çevre ödüllü "Sıfır Atık" projesi bu bağlamda iyi bir kılavuzdur. Projeye 4,5 yılda yaklaşık 24,2 milyon ton atık ekonomiye kazandırıldı, %22,4 olan geri dönüşüm oranının 2023'te

%35'e çıkarılması hedefleniyor. Sektörde yiyecek atık yönetiminin bile çok büyük bir etkiye ve ekonomik kazanıma yol açabileceğine dair önemli araştırmalar mevcut.

Konaklama tesislerinde temizlik ve hijyen için çevre dostu ürünler kullanmak da sürdürülebilir turizm uygulamalarından biridir. Ülkemizde de tesislerimiz çevre dostu ürün kullanımını artırıyor. Bu alanda çok başarılı kadın girişimcilerimiz var. Teknolojinin imkânlarını ve yenilikçi uygulamaları da bu sürdürülebilir yaklaşımın hizmetine sunmak zorundayız. Sürdürülebilir turizm uygulamaları kitle turizmi de dâhil olmak üzere her turizm türü için geçerlidir. Çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel öğeler arasında bir denge tesis etmek, uzun dönemli sürdürülebilir turizm politikaları için zorunludur. Bu konularda ön alan ülkeler turizm rekabetinde de üst sıralara yerleşecek. Çünkü tüm dünyada, seyahat edenler de dahil olmak üzere bu konudaki duyarlılık ve farkındalık artıyor. Turist eğilimleriyle ilgili araştırmalara göre seyahat edenlerin %81'i sürdürülebilir turizmin kendileri için önemli olduğunu söylüyor. İnsanlar sürdürülebilirliğe önem veren otellerde konaklamayı tercih ettiklerini, daha özgün ve yerel deneyimler yaşamayı istediklerini, seyahatlerinin çevreye etkilerini azaltmayı önemsediklerini belirtiyorlar.

Küresel iklim krizine ek olarak, salgın bütün dünyada turizm sektörüne büyük bir darbe vurdu. Biz Türkiye olarak bu kriz dönemini en az hasarla atlattığımızı sağlayacak politikaları başarıyla uyguladık ve bunları kalıcı hâle getirdik. Bakanlık olarak, turizm ürünlerini çeşitlendirmek ve turizm uygulamalarını dört mevsime yaymak için yenilikçi ve sürdürülebilir bir yaklaşımla çalışıyoruz. Sürdürülebilir turizm politikalarını en önemli önceliğimiz haline getirdik ve bu yöndeki dönüşümü hızlandırmaya kararlıyız, çünkü artık hangi alanda, hangi adım atılırsa atılsın sürdürülebilir olmak zorundadır. 2019 yılında çıkarılan ve atık yönetimi-ni zorunlu hâle getiren Sıfır Atık Yönetmeliği ile birlikte

otellere de Sıfır Atık Belgesi alma zorunluluğu getirdik. Eko-turizm, yani kırsal ve tarım turizmi planlamaları konusunda yeni ilke kararları aldık. Böylece eko-turizm hedefine uygun olarak, yatırımların çevreye ve toplumsal dokuya en uyumlu olacak biçimde yapılabilmesi, belgelendirilebilmesi ve denetlenebilmesi için gerekli kuralları ortaya koyduk.

Turizm, iklim değişikliğinin sonuçlarından en fazla etkilenen sektörlerden biridir. Bakanlığımız, ülkemizde iklim değişikliğinin turizm sektörüne etkilerinin belirlenmesi, bu etkilere karşı sektörel tedbirlerin alınması ve iklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılması konularında çalışmalar yürütüyor. "İklim Değişikliğinin Turizm Sektörüne Etkileri Araştırması" yürüttük, ayrıca bu projeler ile eş zamanlı olarak, sürdürülebilirlik standartlarının en üst belgelendirme kuruluşu olan Global Sustainable Tourism Council (GSTC) ile bakanlığımız arasında imzalanan iş birliği anlaşmasıyla, turizm sektöründe sürdürülebilir bir gelişimi yönlendirecek

Bakanlık olarak, turizm ürünlerini çeşitlendirmek ve turizm uygulamalarını dört mevsime yaymak için yenilikçi ve sürdürülebilir bir yaklaşımla çalışıyoruz

uluslararası kriterlerin belirlenmesi çalışması yürütüyoruz. Böylece, sürdürülebilir turizm alanında ilk defa hükümet nezdinde ulusal bir program geliştirmek üzere anlaşma yapılmış oldu. Böylece, Bakanlığımızın en önemli mekânsal gelişim aracı olan turizm merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde, iklim değişikliğine uyumlu, eko-turizm odaklı planların üretilmesini amaçlıyoruz.

Salgın sonrasında yürürlüğe koyduğumuz güvenli turizm standartlarının bundan sonra Türkiye'deki bütün tesisler için kalıcı hâle getirilmesini sağlıyoruz ve Güvenli Turizm sertifikalarını "Yeşil Turizm Sertifikası"na dönüştürmeyi planlıyoruz. Bu sertifikayı hak etmek için geri dönüşüm, su ve enerji tasarrufu, yenilenebilir enerji kullanımı gibi çok sayıda koşulun yerine getirilmesi gerekiyor. Turizm sektörümüz bunun için zaten hazırlıklıdır, bu konudaki

altyapısı dönüşüme müsaittir. Bakanlığımızca uygulanan Yeşil Yıldız programımız zaten mevcuttu, dolayısıyla özellikle programa dâhil olan işletmeler için bu dönüşüm çok daha kolay olacak.

Türkiye 531 Mavi Bayraklı plajla dünyada 3. sırada yer alıyor. Şu ana dek ayrıca 24 marina, 5 yat ve 15 turizm teknesi mavi bayrak almaya hak kazandı. Öte yandan Bakanlığımız sürdürülebilir turizmi desteklemek amacıyla gastronomi, bisiklet, yürüyüş, eko-turizm, kamp-karavan turizmi alanlarında rota ve köy ve kasabalarımızın doğal ve kültürel değerlerine ilişkin içerik ve tanıtım çalışmaları yürütüyor. BM Kalkınma Ajansı ile birlikte yerel kalkınmayı önceleyen sayısız turizm projesi yürüttük. Örneğin, 2013'ten bu yana yürütülen ve kırsal turizmi destekleyen "Gelecek Turizmde" projesiyle 19 projeye destek sağladık. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından çeşitli bölgelerimizin farklı ihtiyaçlarına yönelik hibe programları var. Bunların en önemli bileşenlerinden biri de kırsal turizm girişimleri ve yatırımlarıdır. Bu programlarda kadın istihdamı ve girişimciliği, genç çiftçiler, kırsal alanda nüfusun azalması ile mücadele için ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine öncelik veriliyor.

Türkiye, 531 Mavi Bayraklı plajla dünyada 3. sırada yer alıyor

Teknolojinin imkânlarını ve yenilikçi uygulamaları sürdürülebilir yaklaşımın hizmetine sunmak zorundayız

Avrupa Birliği ile birlikte çalıştığımız bu alanda Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak, Tarım ve Orman Bakanlığı ile politika ve öncelik belirleme bağlamında güçlü iş birliği içindeyiz. Biz Bakanlık olarak, faaliyet alanlarımızdan birini oluşturan sanatta da sürdürülebilirliğin daha fazla ön plana çıkarılmasını teşvik ediyoruz. Son yıllarda gerçekleştirilen sanat etkinliklerinde çevre sorunlarının daha çok konu edildiğine tanık oluyoruz. Bakanlık olarak biz de düzenlediğimiz festivallerde, sergilerde mutlaka çevre ve atık sorunları, geri dönüşüm konularında farkındalık oluşturmayı hedefleyen işlere yer veriyoruz, çocuklarımız için bu konularda atölyeler düzenliyoruz, çevre duyarlılığını sanat yoluyla paylaşıyoruz. Ayrıca bu etkinliklere destek veriyoruz. Kadın sanatçılar özellikle bu konuda çok iddialı. Bunlardan bir tanesi de Başkent Kültür Yolu Festivalinde yer verdiğimiz “Kıymetli Hurdalar” heykel atölyesiydi. 10 ülkeden 10 sanatçı festival boyunca, CSO Ada Ankara’nın

açık alanında, kullanılmayan makine parçaları, metaller, hurda ve atıklardan oluşan malzemelerden eserler meydana getirdi. Hiçbir hurdanın atık olmadığını bir kullanım değeri olduğunu göstermek istedik. Bu eserler CSO Ada’nın koleksiyonuna dahil edildi, orada sergileniyorlar.

Özetlersek, dünyamızın içinde bulunduğu durum her alanda ve her yerde sürdürülebilir kalkınmaya öncelik verilmesini gerekli kılıyor. Herkesin bu konuda sorumlulukla hareket etmesini temenni ediyorum.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Kadın İstihdamında Farkındalık Oluşturuyor

81 ilde faaliyet gösteren TOBB Kadın Girişimciler Kurulu, yaklaşık 7000 kişilik ailesiyle TOBB Kadın Girişimciler Kurulu, teknolojiden dijitale pek çok alanda gerçekleştirdiği eğitim ve proje ile kadın girişimcilerin destekçisi olmaya devam ediyor.

TOBB İl Kadın Girişimciler Kurulları, TOBB bünyesinde, 29 Ekim 2007 yılında kurulmuş olup, Kurulun Onursal Başkanlığı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu tarafından yürütülmektedir. 81 ilde faaliyet gösteren TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üye sayısı yaklaşık 7000 kişiden oluşmaktadır. Türkiye'nin en geniş ağına sahip Kadın Girişimciler Kurulu'dur. Görev süremiz 4 yıldır ve 4 yılda bir seçim ile kurulumuz oluşur. Buradan bu güzel Kurulu oluşturduğu için TOBB Başkanımız Sayın M. Rifat Hisarcıklioğlu'na teşekkürlerimi sunuyorum. TOBB Girişimciler Kurulu'nun ilk kuruluş aşamasından, 2007 yılından bu yana, kurulun içerisindeyim. Kurucu olan 30 kadın girişimciden biriyim.

2009 yılından bu yana TOBB İKGK Başkanlığını yürütüyorum. TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu Üyeleri; İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası ve İstanbul Ticaret Borsası üyelerinden oluşmaktadır. İl Kadın Girişimciler Kurulları tüm faaliyetlerini, projelerini, etkinliklerini her ilde bir Oda/Borsa koordinasyonunda yürütmektedir. İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu'nun faaliyetleri, Odamız, İstanbul Ticaret Odası koordinatörlüğünde yürütülmektedir.

Kadın Girişimciler Kurulu'nun Amacı

Kadın girişimciliğinin önünü açmak, farkındalık oluşturmak amacıyla seminer, panel, eğitimler düzenleyerek, çeşitli projeler hayata geçirmekteyiz. Projelerimizi, proje konularımıza göre Odamızın liderliğinde; Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi, belediyeler, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İSTKA, Teknoparklar, çeşitli kamu kurumları ve özel sektörün önde gelen firmaları ile birlikte yürüttük. Projelerimizden kısaca bahsetmek gerekirse, İlk projemiz Coca Cola ile birlikte yaptığımız "Fikrim Artık İşim" projesiydi. Belirlenen 3 belediye ile kadın girişimciliğini geliştirmek amacıyla, Odamızda KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri verilerek, iş fikri beğenilen kadın girişimci adaylarından 10 kişiye Coca Cola tarafından workshoplar düzenlenmiş, eğitimler verildi. Seçilen 2 iş fikri sahibi 50.000'er lira hibe almaya hak kazandı. Bu proje, girişimcilik hayallerinin gerçekleştirilmesi üzerine bir projeydi. Kayserili bir ailenin kızı olmam nedeniyle bu proje aslında beni de yansıtıyor.

Teknoloji Alanında Projeler

Sonraki projemiz İstanbul Kalkınma Ajansından hibe almaya hak kazandığımız, Teknoloji Melekleri Projesi.

Ben hâlihazırda İstanbul Ticaret Odası 67 No.lu Telekomünikasyon Meslek Komitesi Meclis Üyesi olmam nedeniyle teknoloji ile yakinen ilgileniyorum. Bu proje ile de istedik ki, teknoloji artık kadınlardan sorulsun. İş hayatında kadın erkek ayrımı yapılmayan bir alan teknoloji. Buradan hareketle, Odamız liderliğinde, TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu desteği, üniversitemiz ortaklığında, önde gelen telekomünikasyon firmalarının iştiraki ile 18-24 yaş arası genç kadınların bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe istihdam edilmeleri ya da bu sektörde girişimci olarak yer almaları için “Teknoloji Uzmanı Eğitim Programı” düzenledik. Bu programı başarı ile tamamlayan genç kadınlara kariyer danışmanlığı hizmeti ve girişimcilik eğitimi verildi. 30’ar kişilik 3 grup halinde toplam 90 kişinin eğitim aldığı projede, Turkcell mağazalarında “Teknoloji Satış Uzmanı” olarak istihdam edilmeleri sağlandı. Ayrıca, iş fikri olanların projelerini, proje pazarı etkinliği ile akademisyen ve melek yatırımcılara sunma imkânı sağlandı.

Dijital Dönüşümde Kadınların Rolü

“Teknoloji Melekleri” projesi çalışmaları aşamasında, gördük ki kadınlar mobil uygulama yazmak istiyor. Bu yönde talepler var. Her ne kadar bize kod yazacak kadın bulamazsınız dedilerse de biz bir sonraki projemizi bu yönde geliştirdik. Yine İstanbul Kalkınma Ajansından hibe almaya hak kazanarak yürüttüğümüz, “Mobil Çözümlerin Adresi: Kadın” projesini hayata geçirdik. Bu projede yine Odamız liderliğinde, TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu’nun desteği ile İstanbul Ticaret Üniversitesi ortaklığında, Teknopark İstanbul ve Kadem iştiraki ile gerçekleştirilmiştir Söz konusu projede, bilgi ve iletişim teknolojileri çerçevesinde mobil ve internet teknolojileri alanında, tasarım/animasyona yönelik eğitimler verilerek, mobil uygulama geliştirmelerini sağladık. Akademisyenler ve melek yatırımcılara iş fikri olan katılımcılar tarafından yapılan sunumlarla “Dijital Girişimcilik Ödülleri Yarışması” düzenledik. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin katılımıyla gerçekleştirilen kapanış etkinliğinde başarılı olan 3 proje sahibi Teknopark İstanbul’da yer almaya hak kazandı. Bu proje TOBB tarafından en iyi proje seçilerek, Turkcell işbirliğinde “Geleceği Yazan Kadınlar” adı ile Türkiye’de diğer illere yayılmıştır.

Dünya Çapında Başarı

Ayrıca, Barselona’da gerçekleştirilen GSMA Mobil Dünya Kongresi (Mobile World Congress MWC 2019) kapsamında düzenlenen Glomo Ödülleri’nde “Kadın İçin Teknoloji” kategorisinde “Geleceği Yazan Kadınlar” projesi Sektör Liderliği Ödülünü almıştır. Yine aynı proje Birleşmiş

Türkiye’nin en geniş ağına sahip Kadın Girişimciler Kurulu’yuz

Milletler Kadın Ofisi (UN Women) tarafından organize edilen Kadınların Güçlendirilmesi İlkeleri (Women’s Empowerment Principles WEPs) etkinliğinde, “Geleceği Yazan Kadınlar” cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların gelecekteki fırsatlardan faydalanmaları konusunda örnek proje olarak gösterilmiştir. Proje hâlen Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin himayelerinde devam etmektedir.

Eğitimler Pandemide de Devam Etti

Kendi ürünleri olan, marka olmuş, kadın girişimcilerimizin katıldığı birçok etkinlikte bulundum. Burada fark ettim ki, farklı sektörlerde kendi ürünlerini üreten, markalaşma yolculuğuna çıkmış çok fazla başarılı kadın girişimcimiz var. Onlarla bu yolculuklarında destek olmak için “Yükselen Markalar” projesini hayata geçirdik. Eğitimlerimizi, etkinliklerimizi yüz yüze olarak tasarlamıştık. Ancak pandeminin ortaya çıkışı ile proje eğitimlerini online olarak başlamak zorunda kaldık. Bu bize şu avantajı sağladı. Daha fazla kadın girişimciye ulaştık. Daha fazla kadın girişimcimiz eğitimlerden faydalandı. Çok kısa sürede 655 başvuru aldık. İlk elemelerin sonunda 416 kadın girişimci ile eğitimlerimize başladık.

Proje süresince 74 eğitmen ile 71 webinar ve tüm gün süren 15 atölye çalışması gerçekleştirdik. Ulaşılması güç,

alanlarında uzman eğitmen ve jüriler ile çalıştık. En başarılı 14 kadın girişimciyi belirledik. Ödüllendirmelerin, ücretsiz fuar katılımlarının yanında, birçok katılımcı sektörlerinde duayen kişilerle iş birliktelikleri yaptı. Tüm bunları duymak bizleri ayrıca heyecanlandırdı, mutlu etti. Hâlen birebir iletişim halindeyiz. Başarılarını gördükçe ne kadar doğru bir proje yaptığımızı görüyorum.

Ufak Dokunuşlarla Çok Güzel İşler Başarıyor

Son olarak tamamladığımız “Erken Girişimci Geliştirme (EGG) Merkezi” projesinin çıkış hikâyesinden bahsetmek gerekirse, lise çağındaki çocukları Amerika’da Silikon Vadi’si’ne götürmüştüm. Orada başarılı girişimcilerle çocukları buluşturdum. Orada bu yaş grubunun ne kadar başarılı ne kadar yenilikçi olduklarını ve Türk çocuklarına fırsat verildiğinde ne kadar başarılı olabileceklerini gördüm. Girişimcilik için üniversitenin çok geç olduğunu, çocuklara daha küçük yaşta bunu aşlamak, farkındalık oluşturmak gerektiğini düşünerek bu yaş grubuna yönelik bir proje gerçekleştirmek istedim.

Proje, İstanbul Ticaret Odası, Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi (BTM) ve TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu (İKGK) ortaklığında, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Boğaziçi TTO, İTÜ Arı Teknokent, Teknopark İstanbul desteği ile yürütüldü. Projede 14-19 yaş aralığındaki gençlerin yenilikçilik ve girişimcilik alanındaki kabiliyetlerinin artırılması, hedef kitlenin bilim ve teknolojiyi yerinde deneyimleyerek öğrenmeleri ve pratik hayata aktarmalarını amaçladık. 4 hafta boyunca, 58 eğitmen (alanında uzman/girişimciler) ile 31 ücretsiz webinar gerçekleştirdik. Proje kapsamında, paydaşlarımız olan Boğaziçi TTO, İTÜ Arı Teknokent, Teknopark İstanbul ve BTM ziyaretleri düzenlendi, mentörlük ve yatırımcılarla görüşme fırsatı gerçek-

leştirildi. Hepsinin proje sunumlarını dinledik, en başarılı ilk beş, ikinci beş ve özel ödül kategorilerinde 13 başarılı proje belirledik. Bazı projelere, proje konularına göre paydaşlar tarafından ayrıca destek verilmesi planlandı. Proje sunumlarında gördük ki, çocuklarımız gerçekten çok akıllı. Ufak dokunuşlarla bile çok güzel işler başarıyor. Bu projede de bunu gözlemledik ve bunun haklı gururunu yaşıyoruz. Önümüzdeki günlerde ödülleri kendilerine takdim edeceğiz.

Aslında bütün projelerimiz gözlemlediğim, ihtiyaç olduğunu gördüğüm konu başlıklarında çalıştık. Tabi ki bu bir ekip işi, tüm arkadaşlarım ve ben canı gönülden emek veriyoruz. Başkanlığını yürüttüğüm süre boyunca yaptığımız tüm projelerde bizden desteklerini esirgemeyen Odamıza, Oda Başkanımız Sayın Şekib AVDAGI’ç’e, Yönetim Kurulu’na ve Genel Sekreterlik Makamına teşekkürü bir borç bilirim.

Sosyal Sorumluluk Değeri

Projelerimizin yanında birtakım sosyal sorumluluk çalışmaları yürütmeye de önem veriyoruz. Bunların en başında 2013 yılından bu yana sürdürdüğümüz, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında, devlet himayesindeki çocuklara yönelik, Odamız Cemile Sultan Tesislerinde, animatörler eşliğinde düzenlediğimiz bol hediyeli şenliğimiz geliyor. Pandemi süresince şenlik yapamadığımız için okullarına çeşitli hediyeler gönderdik. Yine inşallah birlikte olacağız. Bunun yanında Anneler günü kapsamında şehit ailelerimiz ve Darülaceze’deki büyüklerimiz ile bir araya geldik. İstişare Kurulu olarak, gönüllülük esaslı yaptığımız tüm projelerde, etkinliklerde bir kişiye bile dokunabildiysek ne mutlu bize. Sözlerime burada son verirken, yaptığımız tüm çalışmaların hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Kitle Fonlaması

Ortaklık

Yeni fikir nesli

EĞİTİME DESTEK ÇOCUKLARA gelecek!

Yapacağınız
bağışlarla ihtiyaç
sahibi çocuklarımızın
kırtasiye malzemelerini
karşılatabilir,
eğitimlerini
destekleyebilirsiniz.

EĞİTİM yaz
2989'a gönder

10₺
Bağışla

ONLINE BAĞIŞ
sadakatasi.org.tr

 sadakataşı

 0216 614 04 61
İLETİŞİM İÇİN

Cömertlik,
Onur ve Merhaba

KELİMESİNİN GÜCÜ

“Merhaba dediğinizde aslında hoş geldin demek istersiniz. Arapçadaki marhaba kelimesinden gelmektedir ki bu kelimenin kökü “rahaba”nın anlamı yer açmak, yer vermektir.

İnsanları bulduğumuz yere davet eder, onlara yer açarız. Bunu sadece fiziksel değil, aynı zamanda duygusal olarak da yaparız.”

On yıl önce Suriye'nin kuzeyindeki yerinden edilmiş insanların bulunduğu kampları ziyaret etmek için Türkiye'ye ilk gelişimde, umutsuzluğun ne olduğuna şahit oldum

Dünya 2022 yılında iç karartıcı bir istatistik ile karşı karşıya: Dünya çapında yerinden edilmiş 100 milyon insan bulunuyor. Resmi kayıtlara göre, bu insanların 3,7 milyonu aşkın kısmı memleketlerinde 11 yıl önce başlamış -ve hâlâ devam eden- çatışmalar sonucunda Türkiye'ye kaçan Suriyelilerden oluşmaktadır. Savaş ve insanların kitlesel olarak yerinden edinilmesi, yalnızca evlerini kaybeden insanları etkilemekle kalmıyor, bunun yanı sıra coğrafi sınırların ötesinde bulunan tüm toplulukların sosyal dokusunu parçalıyor. Resmi kayıtlara göre 100 milyona ulaşmış olan yerinden edilmiş insan sayısına, benim gibi Hâlep'e, ailemin yüzlerce yıllık kökenini barındıran yere geri dönmeyenler dâhil bile değil. Benim gibi diğer milyonlarca insan doğdukları yerlerden koparılıp yerinden edilmenin acı deneyimini yaşamak zorunda kaldı. Evimizde olsak da asla gerçekten evimizde hissedemiyoruz.

2012 yılından beri vatanını kaybeden binlerce Suriyeli için yeniden bir ev hissi sağlamak amacıyla Türkiye'ye gelip gidiyorum. Zaman geçtikçe ben de buraya bir aidiyet hissetmeye başladım. Türkiye'deki Suriyeli mülteciler ile yaptığım çalışma sayesinde yavaş yavaş yeni bir tür ev inşa ettim.

Göç ve mülteci kavramlarını bir kriz bünyesinde ele alıyoruz. Aslında hareket etmek, varoluşun başlangıcından beri insan yaşamının bir parçası idi. Bizler bağlanmak, karşılıklı alışveriş yapmak ve birlikte yaşamak için var olan bir türüz. Kökenlerimiz, tüm dünyayı kapsayan iç içe geçmiş hareketlerimiz ile haritalandırılabilir. İnsanlara "Nerelisin?" diye sorduğunuzda, hikâyelerine hayatlarına ne zaman ve nerede başladıkları yön verecektir. Peki ya siz haritadaki çizgilerin hangisinde yolculuğa başladınız?

Benim hikâyemin başlangıçlarından biri Hâlep'te gerçekleşti. Benim o kadim, köklü tarihe sahip şehrim savaşla harap olup insanların yerinden edilmesiyle yıkıldı. Arkadaşlarım ve ailem de dahil olmak üzere bu şehir hakkından bildiğim ve sevdiğim şeylerin çoğu yok oldu. Hâlep, acımasız savaş sonucunda yıkılan birçok şehir, kasaba, köy ve bölgeden yalnızca bir tanesi.

Günümüzde Suriye nüfusunun yarısından fazlası ülke içinde ve dışında yerinden edilmiş vaziyette; geride kalmayı başaranlar dahi yoksulluk, korku ve adaletsizlik içerisinde yaşamlarına devam ediyor. Bu durumdan zarar görmemiş tek bir kişi dahi yok. Ancak en nihayetinde, bizler buradayız. Bu kadar büyük bir kaybın ardından bu dünyada nasıl birlikte yaşayacağız? Bildiğiniz ve sevdiğiniz her şey parçalandıktan, çalındıktan ve yok olduktan sonra hayatları, toplulukları ve gelecekleri nasıl yeniden inşa edebilirsiniz ki? Nasıl hayatta kalırsınız? Düşünüyoruz ki birbirimizle olan bağlarımız sayesinde hayatta kalıyoruz. Bazen bu bağlar pek de belirgin olmuyor.

Birkaç cümle öncesinde evimin Hâlep'te olduğundan bahsederek söze girmiştik. Ancak hayatımda geçen zamanı ileri sararsanız, bugün evimin Amerika'da olduğuna şahit olacaksınız. Ayrıca soyum boyunca geriye giderseniz, babamın annesinin 1920'lerde büyük İstanbul şehrinde doğduğunu keşfedeceksiniz. Babaannemin annesi Lutfiyeh Rodin, İstanbul'da yaşamıştı ve Hâlep'ten gelip Viyana'da eğitim görmüş ve Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde tıp alanında çalışan bir göz cerrahisi olan Ömer Zuhdi ile evlenmişti. Nihayetinde Hâlep'e taşınmışlar ve büyükannem Maliha burada büyüyip ailesini, yani babamı, teyzelerimi ve sonra da ben de dahil onların çocuklarını yetiştirmişti. Buna karşın Türk kökenlerini hiçbir zaman unutmamıştı. Türk kökenleri de onu unutmamıştı. Tüm bu insanları, bölgeleri ve tarihleri ben Hâlep'te bu-

yürken Nenem Maliha'nın kuzenlerime ve bana defalarca anlattığı hikâyelerden tanıyorum. Türk ailemi, sayfalarını ayıran ve cıvırtı sesi çıkartan yarı saydam kâğıtlara sahip eski deri fotoğraf albümleri sayesinde öğrendim. Nefis dolmaları, imam bayıldı, hünkar beğendi ve daha nice yemekler ile bize Türklüğü aşıladı. Maliha Nene bana İstanbul yiyeceklerinin incelikli lezzetler olduğunu öğretmişti. Bir de ev dediğimiz yerin ailemiz neredeyse orası olduğunu. Torunlarına her zaman, "Nereli olduğunuzu unutmayın çünkü sizi siz yapan budur" derdi.

Sanıyorum ki bir gün İstanbul'da göç ve vatanımızı kaybetmiş olmamız hakkında bir konuşma yapacağımı hayal bile edemezdim. Ancak savaşın ve sınırların sert gerçekliği sonucunda insanın evinden sürülmesinin ve kendisini ailesinden ayrı bulmanın ne demek olduğunu biliyordu. Büyükanmem savaş nedeniyle Hâlep'teki evinden kaçmasının ardından 2013 yılında Amerika'da hayatını kaybetti. Doktorlar kalbinin durduğunu söylemişti. Fakat ben, büyükanmemi kaybetmemizin sebebinin yaşanan olaylardan dolayı yaşadığı kalp kırıklığı ve vatan hasreti olduğuna inanıyorum. Yerinden edilmek insanı işte böyle mahvediyor.

On yıl önce Suriye'nin kuzeyindeki yerinden edilmiş insanların bulunduğu kampları ziyaret etmek için Türkiye'ye ilk gelişimde, umutsuzluğun ne olduğuna şahit oldum. En büyük mülteci kamplarından birisi olan Atmeh kapmında dehşete tanık oldum. Binlerce insan kışın çamurlar, yazın ise boğucu tozun ortasında plastik çadırlarda yaşıyordu. Şebeke suyuna, gerçek okullara, işe erişimleri yoktu. Sanki mülteciler insan değil de birer yük idi. İçinde bulundukları durum onur denen olgunun tam tersi idi. Hiç kimse bu hayatı evine tercih etmez. Bu mülteciler yalnızca bombalardan kaçabilmek için evlerini terk etmişlerdi. Yakın bir zamanda Hatay, Reyhanlı'daydım ve size şunu söyleyebilirim ki Atmeh kampı ve içindeki mülteciler 11 yıl geçmiş olsa bile hâlâ oradalar. Bu utanç verici ve kabul edilemez bir durum. İnsanlık dışı bir vaziyet. Nitekim bu gerçeği kabullendik. Neden mi?

Mülteci olmakla olmamak arasında ince bir çizgi, bir sınır var. Bu çizginin hangi tarafında doğduğunuz ise tamamen şans. Bu insanlar bizden biri olabilirdi. Tabii, biz de onlardan biri olabilirdik. Suriyelilerin ve Türklerin dil alışverişi yaptığı, ailelerin kaynaştığı ve onlarca yıldır yan yana yaşadığı Reyhanlı civarında, barış zamanı sınırları o kadar yumuşaktı ki. Savaşın vahşeti her şeyi neredeyse bir anda değiştirir. Birbirimize bakışlarımız gibi çizgiler de sertleşir. Ülkelerimizin iç içe geçmiş hikâyeleri bizi tarihin zaman çizelgesinde şu ana, size ülkemi anlattığım bu vakte getirdi. Hikâyenin bu kısmı insanlık dışı ve bölücü olmak zorunda değil aslında. Söz konusu insani krizi

topluluk, canlılık ve kültürel alışverişle dolu bir insani deneyime dönüştürerek değiştirebileceğimize inanıyorum. Çalışmalarımız şu üç yönetime odaklandım:

İlk Yöntem Radikal Cömertlikten Faydalanmak

Yerinden edilmiş insanlara ve büyük ölçüde önlerindeki kasvetli geleceğe dair umutlarını yitirmiş gençlere yardım etmek üzere neler yapabileceğime dair çok kafa yordum. Çocukları gördüğümde, onların yaşındayken kendi durumumu düşündüm. Nelere ihtiyacım vardı, ne istiyordum ve nelerin hayalini kuruyordum? Geleceğinin hayalini kurmanın nasıl bir şey olduğunu hatırlıyor musunuz? Her şeyin mümkün olduğunu düşünmenin? Her şeyi başarabileceğinizi hissettiğiniz o zamanları hatırlıyor musunuz? Ben sürekli bu duygu hakkında düşünüyorum.

Bugün, organizasyonum Karam Vakfı ile bu merak duygusunu ve mümkün olan tüm Suriyeli mültecilere bu imkân duygusunu sağlamayı amaçladığım bir görevdeyim. Türkiye'de, İstanbul ve Reyhanlı'da Karam Evleri olarak yerel bir dernek ile ortaklık içerisindeyiz. Karam, Arapçada cömertlik anlamına gelir. Radikal cömertlik yoluyla olumlu ve uzun vadeli bir değişim sağlayabileceğimize inanıyoruz. Karam Evleri'nde yerinden edilmiş gençler mentorlara, teknolojiye ve tasarım temelli faaliyetlere erişebiliyor. Bu gençler sosyalleşmek, arkadaş edinmek ve gençliklerini yaşamak için güvenli alanlara sahip. En önemlisi ise potansiyellerine tam olarak ulaşmaları için kendilerine gerekli araçlar ve fırsatlar sağlanıyor. Görevimiz, gelecekte lider olacak 10.000 kişi yetiştirmek.

Yetenekli ve daha iyi bir dünya inşa etme konusunda tutkulu insanlar yetiştirmek.

İnsanların Onurunun Yükseltilmesini ve Muhafaza Edilmesini Sağlamak

Karam Evleri'nde mülteciler içinde bulundukları koşullara göre tanımlanmayacak. Hikâyeleri yaşadıkları bu trajediden ibaret olmayacak. Hikâyeleri kendi ellerinde olacak. Bazı kısımlar travmatik ve yıkıcı olsa da bazı kısımlar gurur ve kutlamayla dolu olacak. İnsanların kendilerini kendi kelimeleriyle ifade etmelerini sağlamalıyız. Bu da başkalarıyla ve sosyal medyada paylaştığımız mülteci fotoğraflarına dikkat etmemiz gerektiği anlamına geliyor. Acıma ve mağduriyet yerine gurur ve onurun vurgulanması gerekiyor. Bunun yanı sıra, mültecilere (veya herhangi birisine) yardım etmek istediğimizde, önce "Neye ihtiyacınız var?" diye sormamız gerektiğine işaret ediyor.

Durumu daha iyi hâle getirmek üzere ihtiyaçlarını, yaşadıkları zorlukları ve fikirlerini ifade eden insanları dinleyerek, hep birlikte etkili ve verimli çözümler üretmeye başlayabiliriz. Bu yaklaşım hem kısa vadeli hem de uzun vadeli bir yaklaşımdır.

Amacımız ise bu genç mültecilerin kendilerine ve topluluklarına bakabilecek ve nerede olurlarsa olsunlar kendilerini ağırlayan topluluğa katkıda bulunabilecek yetenekli yetişkinler hâline gelmesini sağlamaktır. Mülteci krizi hakkında neler yapabileceğimize gelirsek, çözümümüzde bize yol gösterecek bir soru var: Kendi çocuklarımız için bunu ister miydik? Bu çözüm kendi çocuklarımız için yeterli olur muydu? Öyle ise bunu gerçekleştirmeliyiz. Reyhanlı'da Karam Vakfı, Karam Evleri ve Reyhanlı Belediyesi'nin birlikte kurduğu halka açık bir park olan Yasemin Parkı; 2011 yılından bu yana çok sayıda Suriyeliyi semtlerine kabul eden Reyhanlı halkı için yapıldı. Bu park, radikal cömertliğin, mülteciler katkıda bulunduğu ve ağırlayan topluluk bu katkıdan yararlandığında ne olacağının bir simgesidir. Birlikte bir şeyler inşa eden iki topluluk arasında daha derin bir bağ meydana gelir.

Başkalarını Hoş Karşılama Gücünün Benimsenmesi

Merhaba dediğinizde aslında hoş geldin demek istersiniz. Bu bir fiil, bir eylemdir. Arapçadaki marhaba kelimesinden gelmektedir ki bu kelimenin kökü rahabanın anlamı yer açmak, yer vermektir. İnsanları bulduğumuz yere davet eder, onlara yer açarız. Bunu sadece fiziksel değil, aynı zamanda duygusal olarak da yaparız. Yasemin Parkı, Türk ve Suriyeli çocukların birlikte oynamak ve birlikte büyümek için geldikleri, mülteci ve ağırlayan topluluk arasındaki güçlü ve güzel alışverişe bir örnek teşkil etmektedir.

Bu tarz işbirlikleri, mültecileri mağdur ve topluma yük olarak gören olumsuz ve basmakalıp anlatıları tersine çevirir ve bunun yerine mültecilerin katkıda bulunma potansiyeliyle dolu görülmesini sağlar. Nitekim bu alışverişler ancak yer açma anlamına gelen bir hoş geldin kelimesi, candan ve samimi bir merhaba ile başlayabilir. Merhaba kelimesi sohbete bir davettir, ikili bir eylemdir, iki taraf da birbirine yer açmadan var olamaz.

Genç mültecilere bir şans verildiğine neler olduğuna şahit oldum. Bu insanlar değişir ve gelişirler. Bu, hoş karşılanmanın arkasındaki güçtür. Cömertliğin gücüdür. Onurun muhafaza edilmesinden gelen güçtür. Bunlara karşın dürüst ve açık olmak zorundayım. Çocuklar ve aileler hoş karşılanmadığında neler olduğunu da biliyorum. Çocukların okulda zorbalığa uğradığında. Çocuk istismarı ile karşı karşıya kaldıklarında. Mülteci ailelerin ayrımcılık yüzünden acı çektiklerinde. Milyonlarca insanın hayatının siyasi meselelere indirgendisinde. Bu korkuya dayalı durumlar herkesin kaybına sebep olur. Bu durum merhaba kelimesinin tam tersidir. Açılan yerin ve olasılıkların

sona ermesidir. Bundan çok daha iyisini yapmamız gerekiyor. Hâlep'e en yakın olabileceğim ikinci evim Reyhanlı'da birkaç gün geçirdim. Geçemediğim o sınıra bakmak gerçekten zor. Savaşın mahvettiği ülkemi düşünmek çok zor. Fakat Karam Evi'nde, ev ve aidiyet duygularını geçmişe değil de geleceğe besleyen tüm gençlerin yüzünde umut ve ilham görüyorum. Bir üniversite öğrencisi olan Aya gibi genç kadınlar da bugün seyircilerimiz arasındadır. Hayatta karşılaştığı zorluklara rağmen başardığı her şeyle gurur duyuyorum.

Yapay zekâ mühendisi olmak isteyen parlak bir genç olan Reema ile konuşmuştum. Kendisi bana, "Ben bir yere ait değilim. Ben hayallerime aitim çünkü onları kimse benden çalamaz," dedi. İstanbul'da ayrıca gelecekte babasına bakabilmek istediği için kardiyolog olmayı hedefleyen bir başka genç olan Adam ile de tanıştım. Bir de Karam Evi'nde öğrendiği teknoloji becerilerini, arkadaşlarının Türk lisesinde 3 boyutlu modeller yapmasına yardımcı olmak için kullanan genç Yousef ile. Yousef, öğrendiği yeni bilgileri hemen içerisinde bulunduğu toplumla paylaştı. Hasar gören toplumsal doku işte bu şekilde onarılmaya başlar. İşte iyileşmeye böyle başlarız. Bahsettiğim genç insanlar gibi katkıda bulunmak isteyen birçok mülteci var ancak öncesinde hoş karşılanmaları gerekiyor. Büyümek ve gelişmek için güvenli bir alana ihtiyaçları var. Bu, her zaman bir yerden gelen, yaşamlar veya nesiller boyu olması fark etmeksizin, zorla veya seçimle daima başka bir yere yönlendirilen insan hareketi hakkındaki hikâyemizdir. Şu anda birlikteyiz, buradayız.

Nasıl yaşamayı seçeceğiz? Evlerimizi ve vatanımızı, başka birisine, başka bir fikre, daha önce mümkün olmadığını düşündüğümüz bir olguya açmayı seçecek miyiz? Yer açmayı, merhaba ve hoş geldin demeyi seçecek miyiz? Ne kadar istesem de zamanı geri almam mümkün değil. Ülkeme olanları geri alamam. Ancak gençlerin olanaklarına yatırım yapabilirim. Hepimiz yapabiliriz ve yapmalıyız da. Gençlere bir şey olma, büyüme, bir şeyler yaratma, katkıda bulunma, ait olma ve liderlik etme şansı verebiliriz. Bu bizim sorumluluğumuz.

Benim hayalim, Aya gibi gençlerin bir gün Suriye'ye dönüşmesi ve Türkiye'nin ona verdiği her şeyi içinde taşımaya devam etmesi. Benim 2013 yılında İstanbul'da kuzenim Mehmet'in evinde yaptığım gibi o da Suriyeli ailesiyle tanışacak. Hayalim, Aya'nın evini tekrar bulması. Suriyeli ailesinin onu aralarına kabul etmesi. Ona Marhaba demeleri. Suriyelileri aranızda kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. İyi komşular olduğunuz için teşekkür ederiz. Umuyorum ki hepimiz için daha iyi bir gelecek sağlamak üzere hep birlikte yer açabiliriz.

**Genç mültecilere
bir şans verildiğine
neler olduğuna şahit
oldum. Bu insanlar
değişir ve gelişirler.
Bu, hoş karşılamamanın
arkasındaki güçtür**

Tarımda Teknolojik Dönüşüm

Tarım 4.0

Artan gıda taleplerinin karşılanması amacıyla tarım sektörünün sürdürülebilir, bilgi, yenilik ve teknolojiye dayalı büyüyebilmesi için daha verimli ve daha çevreci yeni yaklaşımlara ihtiyacı bulunmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerin, nüfus ve doğal kaynak avantajlarını teknolojik üretim ve rekabet avantajına dönüştürme yönündeki politikaları ile yüksek oranlı yatırımlar, belirleyici unsurlardandır. Hızlı büyüyen ekonomilerin başlangıçta ucuz iş gücüne dayalı, düşük maliyetli ve düşük teknoloji mal ihracı, zamanla taklitçi veya yenilikçi yüksek teknoloji ürünlerine yönelmiştir. Bu yapısal dönüşümle hızla gelişen ülkeler, giderek daha yüksek teknoloji sektörlerinde rekabet avantajı elde etmeye başlamıştır.

Tarım Sektörünün Büyüme Açısından Önemi

Gün geçtikçe artan nüfusun gıda ihtiyacının karşılanması için tarımsal üretimin yüzde 70 oranında artırılması gerektiği öngörülmektedir. Artan gıda taleplerinin karşılanması amacıyla tarım sektörünün sürdürülebilir, bilgi, yenilik ve teknolojiye dayalı büyüyebilmesi için daha verimli ve daha çevreci yeni yaklaşımlara ihtiyacı bulunmaktadır. Bu nedenle her sektörde ihtiyaç duyulan ve kullanılan teknolojinin tarım sektöründe de kullanılması gündeme gelmiştir. Tarımda teknolojinin kullanılması "Tarım 4.0" teriminin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Tarımda Teknolojik Dönüşüm

Tarım 4.0 olarak adlandırılan "Akıllı/Hassas Tarım" bir anda gelişen bir dönüşüm değildir. Tarım 4.0 'ın aşamaları aşağıdaki gibidir:

Geleneksel Tarım	İnsan ve Hayvan Gücü
Tarım 1.0	Su ve Buhar Gücü-Mekanizasyon Gücü
Tarım 2.0	Seri Üretim Elektrik-Traktör Üretimi İçsel Tarım
Tarım 3.0	Bilgisayar ve Otomasyon-Sera ve Sulama Otomasyonu
Tarım 4.0	Bilgi ve İletişim

Ülkemizde tarım sektörü, sosyo-ekonomik ve politik yapıda önemli bir yer tutmaktadır. Tarımsal işletmelerin gösterdiği özellikler, yıllar içerisinde değişen kırsal nüfus eğilimleri, sivil istihdamın tarım sektöründeki payı, tarımsal işletmelerin sahip olduğu arazi büyüklükleri, üretici örgütlerinin gücü ve etkinliği ile tarımsal ürünlerin pazarlama süreçleri, girdi yönetimi ve iklim değişikliği Türkiye tarımının önemli unsurlarıdır. Küresel ekonomide üretim eksenini, gelişmiş Batı ülkelerinden, gelişmekte olan Asya ülkelerine doğru kaymaktadır. Dünya ekonomisini olumsuz etkileyen 2008 krizinden sonra Çin ve Hindistan gibi yükselen ekonomilerin, hızlı büyüme performansları ile küresel ekonomideki payları artarken; Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin payları ise genel olarak azalma eğilimindedir.

İnovasyona ve bilgiye dayalı bir ekonomi ile verimlilik artışı sağlanması ve tarımda optimum üretim seviyesine ulaşılması hedefleniyor

Tarım 4.0 ile tarımsal üretimde kullanılan tarım makineleri sensörlerle donatılmakta ve nesnelerin interneti tarım sektörüne de girerek tüm üretim süreci boyunca makinelerin birbirleriyle iletişim halinde olmasını sağlamaktadır. Dijitalleşme ile birlikte akıllı araçlarla veri toplanarak analiz edilmektedir. Bu uygulamalarla, hangi alanlara ne tür ve ne kadar gübre verilmesi gerektiğini, hava koşullarını, bitkilerin ihtiyacı olan mineralleri ve sulamayı, toprağın durumunu, zararlılarla mücadeleyi, tahmini hasat zamanını detaylı ve gerçek zamanlı bir şekilde göstererek üreticilerin işleri kolaylaştırılmakta, verimin geleneksel yöntemlere göre en üst düzeye çıkarılmasını hedeflemektedir. Dronlar ile tüm tarla görüntülenmekte ve zamanında müdahale edilebilmektedir. Bu süreç hem iş verimini hem de maliyetleri azaltmaktadır.

Bu çalışmalar devam ederken üretim sürecinde dijitalleşme yanında üretim mekânlarında da Tarım 4.0 yenilikleri gözlenmektedir. Dikey iç mekân tarımsal üretim uygulamaları popüler olmakta ve ciddi yatırımlar yapılmakta, çöl ve denizde bitki yetiştirilmesi gibi uygulamalarla gelecekteki gıda talebi artışına çözüm bulunmaya çalışılmaktadır. İnovasyona ve bilgiye dayalı bir ekonomi ile verimlilik artışı sağlanması ve tarımda optimum üretim seviyesine ulaşılması hedeflenmektedir.

Tarım 4.0 Teknolojileri

Bilgi işleme ve kullanma süreçlerine ilişkin, birçok araç ve gereç hâlihazırda geliştirilerek piyasada mevcut olup ülkemiz tarımına hizmet vermektedir. Bu kapsamda uygulamada olan Tarım 4.0 Teknolojileri aşağıdaki gibidir:

1. Drone teknolojisi
2. Tarım robotları
3. Sulama otomasyonları
4. Değişken oranlı gübreleme sistemleri

5. Otomatik hayvan sağım-besleme sistemleri
6. Sera iklimlendirme otomasyonları
7. Zararlılar için tahmin ve erken uyarı sistemleri
8. Akıllı çiftlik uygulamaları

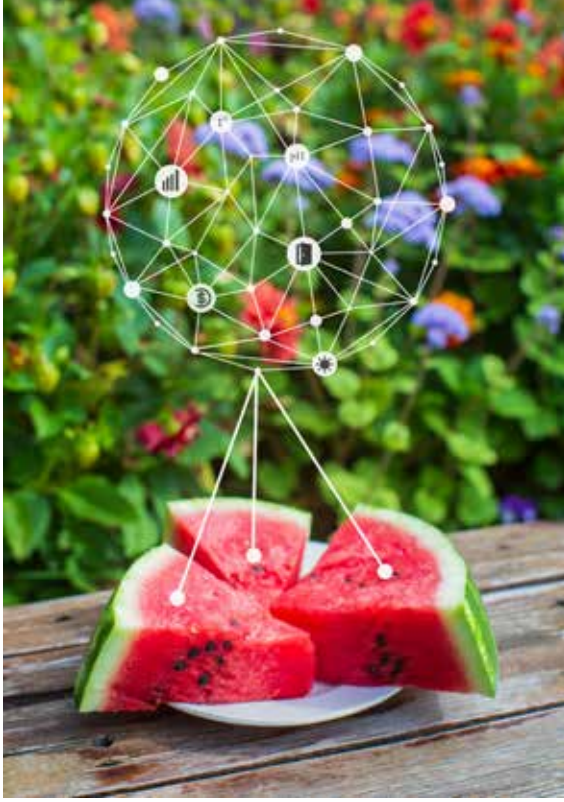
Tarım 4.0 Çalışmaları

Gıda ve tarım alanında; üretici ve tüketici memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak, Türkiye'yi bölgesinde lider, dünyada küresel aktör haline getirmek, ülkemizin ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmek, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek amacıyla politika belirlemek ve uygulamak misyonu ile yapılan Tarım 4.0 çalışmalarımız:

Traktörlerde Otomatik Dümenleme Sistemi ile hava şartlarından etkilenmeden, aralıksız hızlı ama hassas işleme, hep aynı yoldan gidildiği için daha az toprak sıkışması, neredeyse sıfıra inmiş operatör yorgunluğu, sıfır hata riski ve operatör memnuniyeti, sonraki işlerde kolaylık ve yakıt, ilaç, tohum, gübre ve işçilikten tasarruf mümkün olmaktadır. Yüzde 12'ye varan oranlarda yakıt tasarrufu, gece çalışma imkânı, üst üste ekim, ilaç ve gübre uygulamasını engeller ya da ekilmemiş, ilaçlanmamış ya da gübrelenmemiş yer bırakmaz. (Kaynak: TAGEM/15/ AR-GE /78 proje kodu)

İnsansız Hava Aracı ile Görüntü İşleme Temelli Hassas Tarım Uygulamaları:

ASELSAN'ın ARI-1 Döner Kanatlı İnsansız Uçan Sistemi ile toprak, kuraklık, gübre durumu, hasat tahmini, rekol-

Çöl ve denizde bitki yetiştirilmesi gibi uygulamalarla gelecekteki gıda talebi artışına çözüm bulunmaya çalışılıyor

te hesabı ve farklı ürünler için bir kütüphane oluşturulmasına yönelik altyapı kurulacaktır. Altyapı kurulduktan sonra, tarım sigortalarına yönelik hasar tespit çalışmalarında da kullanım imkânları doğabilecektir. (TAGEM/15/AR-GE /77)

Çiftlik Yönetim Sistemi ile tarımsal döngünün tüm süreçlerine dair veri toplama, izleme, değerlendirme ve karar verme süreçlerini entegre bir şekilde ele alan bilgi sistemidir. Teknoloji kullanımında dünyanın yaşadığı son

endüstriyel devrimin yani Endüstri 4.0 sürecinin, tarım teknolojilerine olan yansıması, tarımsal verimliliği çok daha üst bir seviyeye çıkarmaktadır. Bu süreçte, traktörler ve bağlı oldukları ekipmanlar, tüm üretim sürecinde birbirleriyle iletişim halinde olacaklardır.

Ülkesel Hassas Tarım Projesi ile gereğinden fazla kimyasalların kullanımı ile oluşacak çevre kirliliği, planlı programlı ve analize dayalı bir girdi kullanımı ile azaltılacaktır. Yüksek maliyetli tarımsal girdilerin çiftçi üzerinde oluşturduğu ekonomik baskılar analize dayalı girdi kullanımı ile engellenecektir. (TAGEM /TSKAD /16/A13/P08/15 ve TAGEM/TSKAD/E/19/ A9/P8/1102)

Merkezi Dane Kaybı İzleme ve Takip Sistemi:

Hasatta tahmini dane kaybı yaklaşık 1,77 milyon ton, toplam ekonomik etkisi 2,4 milyar TL'dir. Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bünyesinde, "2030'a kadar perakende ve tüketici düzeylerinde kişi başına düşen küresel gıda atığının yarıya indirilmesini ve hasat sonrası kayıpları dâhil üretimdeki ve tedarik zincirlerindeki gıda kayıplarının azaltılması" hedeflenmiştir. Bu proje ile bulut tabanlı

sistemde dane kaybının anlık olarak operatör ünitesinde görüntülenmesi anlık olarak merkezi izleme sistemine iletilmesi hasat aşamasında GSM sinyali olmadığında offline veri depolanması ve internet bağlantısının ilk kurulduğu anda merkeze verilerin iletilmesi merkezi altyapı üzerinden hasat yapan biçerdöverlerin anlık konumu, işlem/kayıp durumu bilgilerinin mobil ve web tabanlı uygulama altyapıları ile izlenmesi sağlanabilecektir. (TAGEM/17/Ar-Ge/18)

Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Kullanılmak Üzere Kendi Yürür Pülverizatör Tasarımı:

Örtüaltı üretim yapan çiftçilerimizin büyük bir çoğunluğu gerek tarım ilaçlarının uygulanma yöntemlerinde ve gerekse kullanılması gereken ilaç miktarlarında önemli hatalar yapmaktadırlar. Bu proje kapsamında örtü altı tarımında kullanılmak üzere uzaktan kumanda edilebilen kendi yürür pülverizatörün tasarımı ve imalatı yapılmıştır. (TAGEM-BS-10/10-01/03-01)

Buğdayın Önemli Zararlısı Süneyle Mücadelede Yapay Zeka Kullanılarak Tahmin Uyarı Sistemi:

Bu çalışmada sünenin tüm biyolojik dönemleri ve yaşam

Çeşitliliğin ve rakabetin arttığı piyasa koşullarında, sürdürülebilir üretimin temel dayanak noktası Ar-Ge ve inovasyondur

döngüsü ile iklim verileri arasındaki ilişki ortaya konulmuş, mücadeleye esas olmak üzere yapay zekâ tekniklerinden yararlanılarak, sürvey ve mücadele zamanını en az hata ile belirleyen bir tahmin-uyarı sistemi oluşturulmuş, prototip yazılımı yapılarak iki yıl süre ile Aksaray ve Kırşehir illerinde yazılımın güvenilirliği test edilmiştir. (TAGEM-BS-12/12-01/01-03)

Hayvan Takip Sistemi:

Dünyada bir ilk olan "Hayvan Takip Sistemi" ile hayvanla-

rın canlı olup olmadığı, hangi koordinatlarda bulunduğu gibi bilgilerle her zaman tam sayım sağlanacak ve sanal karantina uygulamaları, el terminalleri ile hayvan sağlığı hizmetlerinde uygulayıcılara kolaylıklar sağlayarak işletme yönetimi basitleştirilecektir. Ayrıca belirli hayvan davranışlarının hayvan takip cihazından elde edilecek veriler kullanılarak hayvan takip sistemi yazılımında Ar-Ge kapsamında analiz edilmesi planlanmaktadır. Proje- de yaygın pilot uygulaması gerçekleştirilecektir. Yaklaşık 20.000 adet büyükbaş hayvan sisteme dahil edilerek izlenecektir. Toplanan veriler makine öğrenmesi ile algoritmalar oluşturulacaktır.

Türkiye’de Tarıma Yönelik Ar-Ge Çalışmaları

Dünya’da 1990’ların başından itibaren bilgi teknolojilerinin gelişimiyle, insana, bitkiye, hayvana ve çevreye duyarlı ve verimlilik faktörlerini ön planda tutan bir değişim süreci geçirilmektedir. Bu değişime ayak uydurmak ve rekabet gücünün artırılmasında kilit bir unsur Ar-Ge çalışmalarıdır. Türkiye’nin en büyük Ar-Ge organizasyonu olan Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Tarım 4.0 konusunda kendi enstitülerinde yapmış olduğu çalışmalarla birlikte özel sektöre de destek vermektedir.

Rekabet gücünün artırılabilmesi ise; eğitilmiş ve kaliteli insan kaynağına, doğal kaynakların verimli kullanılmasına ve geliştirilmesine ve teknolojik gelişmelere hızlı bir şekilde uyum sağlamaya bağlıdır. Çeşitliliğin ve rekabetin arttığı, sınırların ortadan kalktığı piyasa koşullarında, sürdürülebilir üretimin temel dayanak noktası Ar-Ge ve inovasyon olarak ortaya çıkmaktadır.

Ar-Ge harcamaları aynı zamanda bir yatırım niteliğindedir ve Ar-Ge yatırımları için yapılan harcamalar, yapılan harcama miktarından daha fazla bir getiri sağlayacağından ötürü oldukça kıymetlidir.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü olarak Tarım 4.0 konusunda özel sektöre vermiş olduğumuz destek miktarı 2022 yılına kadar 8 milyon TL olduğu saptanmıştır. Çalışmalarımız dünya standartlarındaki enstitü ve araştırma merkezlerimizde konusunda uzman araştırmacılarımız tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Plan ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü 2021-2025 Master Plan çerçevesinde titizlikle yürütülmektedir.

Yüksek teknoloji tarım için özellikle ölçek ekonomilerinin sağlanması ve özel sektör-devlet iş birliğinin artırılması gerekir. Tarım sektöründekilerin gelir ve katma değerinin yükseltilmesi, çiftçiliğin bir meslek haline getirilmesi özellikle kırsaldan kente göçün her geçen gün arttığı Türkiye açısından çok önemlidir.

Devlet desteği ile tarımın dijitalleşmesi için gerekli olan alt yapının oluşturulması, gübre, sulama ve tohum gibi girdi maliyetlerinin azaltılmasını sağlayacak, Ar-Ge destekleri ve yatırımları, tarımsal araştırma üniversitelerinin kurulması gibi doğru politikalarla, tarım sektörü devlette yük değil katkı sağlayan ve kalkınmanın hızlandırıcısı olan bir sektör haline gelecektir.

Genç nesillere tarım sektörünün stratejik önemi anlatılmalı ve bu alanda iş yapmaları konusunda teşvik verilmelidir. Dünyada çok az ülke Türkiye gibi bitki çeşitliliğine ve ekosisteme sahiptir. Bu avantajlı coğrafyada tarım sektörünün mevcut durumu, profesyonel ve günün gereklerine uygun tarımın yapılması, Tarım 4.0 yöntemlerinin uygulanması ile mümkündür.

TURKISH AIRLINES

LEZZET YOLCULUĞUNA HOŞ GELDİNİZ

Ferahlamanızı sağlayacak zengin içecek servisiyle,
konforlu uçuşunuzun tadını çıkarın.

Ürün ve hizmetler, uçuşun süresine ve uçağın modeline göre değişiklik gösterebilir.

Türkiye 2022 Planlamasında İhracatta

HEDEF YÜKSELTİ

Veriler gösteriyor ki, ihracatımızdaki en önemli sektörlerin başında turizm, imalat sanayi, savunma, gıda gibi toplumlar için stratejik sektörler geliyor.

Turizmde kültür ve gastronomi turizmi yatırımları önemli rol oynuyor

Türkiye, son yıllarda bölgesinde yaşanan toplumsal ve ekonomik sorunlara rağmen büyüme trendini sürdürmeye devam ediyor. Dünyanın içinden geçtiği genel ekonomik daralma sonucunda Türk iş insanları yönünü dış ticarete yöneltti ve böylelikle son yıllarda artan ihracat hareketliliği ile dünyanın birçok ülkesinde Türk ürün ve hizmetleri tercih edilmeye başlandı. Özellikle pandemi sonrasında Asya ülkelerinde yaşanan üretim ve imalat sorunları dünyanın önde gelen markalarının birçok alanında Türkiye'ye yönelmesini sağladı. Son dönemde ABD ile Çin arasında yaşanan ekonomik mücadelenin de Asya'nın üretim gücünü kaybetmesinde etkisi olduğunu söylemek mümkün. Bu atmosferde merceği ülkemize çevirdiğimizde ise Türkiye'nin AB ülkeleri başta olmak üzere ihracatını gerçekleştirdiği ülkelerle lojistik süreçlerini çözme adımlarının mevcut ekonomimizin bu alanda gelişmesini sağlayarak ilerleyeceği yorumunu yapabiliriz.

Ticari Anlaşmalar Sürüyor

İhracatımızın yüzde 55'ini gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği ile güncellenmesi planlanan Gümrük Birliği Anlaşması sonucunda bu oran hem nicel olarak artacak hem de katma değerli ürünlerle son tüketiciye ulaşarak daha verimli bir pazar hâline gelecektir. Bunun yanı sıra ikili ilişkilerimizin çok iyi durumda olduğu Rusya, Ukrayna,

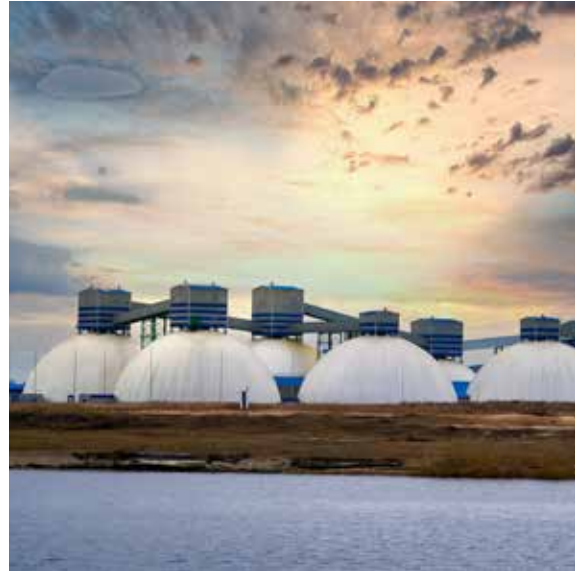
Azerbaycan'la da karşılıklı temaslarla ticari anlaşmalarımızı geçmiş oranların çok daha üzerine çıkarma amacıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın temasları sürmekte. Körfez Bölgesi ülkeleri ile de yakın dönemde yapılan ziyaretler kapsamında başta Suudi Arabistan olmak üzere BAE, Kuveyt ve Mısır'la ilişkilerimiz yeniden canlandı. Bu sayede ihracatımızın yanı sıra bu ülkelerin yatırımlarının ülkemizde olması konusunda çalışmalar sürüyor.

Rakamlar Yukarı Yönelmeye Devam Ediyor

Türkiye'nin ihracatı 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 32.8 artarak 225 milyar üzerine çıkmıştı. Bu yılın sonunda bu oranın üzerine çıkılması bekleniyor. Turizm gelirlerinde beklenen 40 milyon turist hedefi de bu oranın artmasında büyük rol oynayacak gibi gözüküyor. İhracatımızdaki en önemli sektörlerin başında turizm, imalat sanayi, savunma, gıda gibi toplumlar için stratejik sektörler geliyor. 2021 yılı sonunda imalat sanayinin payı yüzde 94.5 iken bu yıl bu oranın daha da yükseleceği düşünülüyor. Yine 2021 yılında enerji ürünleri ve altın harici dış ticaretimizin 20 milyar doların üzerinde olmasına karşın bu yıl bu rakamın 30 milyar doları bulacağı görülüyor.

Turizm ve Enerji

Türkiye'nin turizm gelirlerini artırmak ve turist başı gelirleri bin dolarların üzerine çıkarmak adına ülkenin farklı noktalarında kültür turizmi, gastronomi turizmi ve deneyim alanları yatırımları devam ediyor. Bunların yanı sıra mesire ve ören yerlerinin tesisleşmesi ve tarihi yerlerin

kültür turizmi sevenlere açılması için de çalışmalar sürmekte. Özellikle Akdeniz bölgesindeki tatil turizmi özelindeki otellerin pandemi öncesinde olduğu gibi yılın tamamında hizmet verebilecek dereceye gelerek kongre turizmlerinin hareketlenmesi sağlanması planlar arasında. İki yıl önce Karadeniz havzasında keşfedilen doğal gazın yoğun çalışmalar neticesinde önümüzdeki yıl enerji sektöründe kullanılmaya başlanması ile dışa bağımlı olduğumuz bu sektörde de belirli bir noktada rahatlanma yaşanması bekleniyor. İhracatımızın gelişmesi kadar ithalatımızın da belirli bir seviyede olması cari açığımızın dengeli bir oranda ilerlemesi anlamına gelmekte.

Otomobilde Güçlü Bir Pazar Olma Hedefi

Önümüzdeki yıl seri üretime geçmesi planlanan yerli elektrikli otomobilimiz TOGG'un üretimi sonrası iç piyasada olduğu kadar dış ticaretimizde de olumlu bir ivme sağlayacağı ön görülüyor. Otomobil sektörünün yanı sıra Türkiye'nin ihracatındaki öncü sektörlerin başında iç savunma sanayi de yer alıyor. Savunma sanayi ürün yelpazemize eklenen yeni ürünlerle ülkemizin millî savunmadaki gelişimin yanında bu ürünlerin katma değeri en yüksek ihraç ürünlerimiz arasında yer alması ihracattaki gücümüzü olumlu yönde etkilemekte. Özellikle bir önceki yıl Azerbaycan'ın Karabağ topraklarını geri almasında savunma sanayi ürünlerimizin kullanılmasından sonra bu yıl da Rusya - Ukrayna savaşında yer almasıyla Türk savunma sanayi, dünya gündeminden hiç düşmüyor. Bu alanda dünyanın dört bir tarafından siparişler ve projelerimizle ilgili görüşmeler sürüyor.

Türkiye ekonomisinde ihracatta olduğu kadar ithalatta da gelişme kaydediliyor

Neden Türkiye?

Ülkemizin konumu, nitelikli genç nüfusu, denizler ve yer altı zenginlikleri gibi onlarca doğal potansiyelini art arda düşündüğümüzde hem ihracat çalışmalarımızın potansiyelini yukarılara çıkartmak hem de ülkemize yapılacak doğrudan yabancı yatırımları hareketlendirmek adına güçlü argümanlara sahibiz. Bölgesinde istikrarlı yönetim ve ekonomik kalkınma anlayışı ile bir cazibe merkezi haline gelen Türkiye, ortalama genç nüfusu 32 yaş olmasından dolayı da tesis, üretim yeri ve fabrika yatırımları için de önemli. Bununla birlikte ülkemiz, güneş alma zaman ve niteliği ile rüzgâr enerjisine uygun coğrafi yapısından kaynaklı olarak yenilenebilir enerji sahalarına ev sahipliği yapabilir durumda. Turizm alanında ise ülkemiz dört mevsimin yanı sıra kültür ve gastro gibi son yılların revaçta olan turizm faaliyetlerini dünya standartlarında misafirlerine sunabilecek altyapı ve insan gücüne sahip. Sağlık ve eğitim alanındaki çalışmalarla dünya ile entegre bir yapıya sahip olan ülkemiz yaşanılabilir ülke olması vaadiyle de insan kaynakları ve yönetim kademelerinin rahatça yaşayabileceği bir kültür mozaiğini ihtiva ediyor. Denizlerindeki zenginlik ve koy yapısı ile marina ve liman yatırımları ile kruvaziyer turizminde de son yıllarda tercih edilen destinasyonlardan olan Türkiye, bu alandaki çalışmalarını sürdürüyor.

Topraktaki Saklı Hazine:

TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER

Tıbbi aromatik bitkiler sadece sağlık alanında değil
kozmetik sektöründe ve endüstriyel sanayinin farklı
kollarında da sıklıkla tercih ediliyor.

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Hedefi

Türkiye olarak hedefimiz bitki-drog ihracatı değil; nihai ürün, yağ, şampuan, sabun ve kapsül ihracatı olmalıdır.

Dünyada 12 bin endemik bitki (bölgeye ve flora has) çeşidi varken; bunların 3500'ü Türkiye'de yaygın olarak doğada bulunuyor. Bu endemik bitki türleri, uygun bölgelerde sözleşmeli tarım ile tarlada veya serada yetiştirilebilir. Özellikle Covid-19 pandemisi sonrası tıbbi bitkinin önemi güncellendi ve arttı. Bu kadar mümbit arazi ve Allah'ın bizlere bir lütfü flora ve fauna neden hâlâ ithal ürün, yağ ve drog kullandığımız sorusu da bu noktada sorulması elzem olan sorulardan birisi. Yerli ve millî tarıma önem veren ve geçtiğimiz aylarda Adana'da 'Tarım Zirvesi' düzenleyen MÜSİAD'ın da kanaatimce bu sorulara yoğunlaşması ve bu güzelliğe vesile olması gerekmektedir.

MÜSİAD;

- Toplu standart fide temini,
- Eczacılar ve ziraat mühendisleri vasıtasıyla tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği eğitimleri,
- TDİOSB'den (Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri) fayda sağlanarak hizmet satın alması,
- Standart fide veya bitki fiyatının borsasının belirlenmesi,
- Havza bazlı üretimin yapılması iş birliklerine vesile olabilir.

Tıbbi aromatik bitkiler konu olunca, bitki standardize ve sürdürülebilir olmalı ki sanayici bunu işlemek için iç tedarik sıkıntısı yaşamamasın. 2017'de çıkan yasa ile de Millî Emlak tarafından uygun ve kullanılmayan araziler tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği için kiralamaya öncelik verilmekte. Sanayi Bakanlığımız, Kalkınma Ajansları vasıtasıyla, TKDK projeleri ile kırsalda kalkınma hamlesiyle bu yetiştiriciliği desteklemekte. Bu anlamda hedefimiz bitki-drog ihracatı değil; nihai ürün, yağ, şampuan, sabun ve kapsül ihracatı olmalıdır. Standardize ve sürdürülebilir ürün yetiştirmek ayrıca, gıda, baharat ve banyo gereçleri için de oldukça önemlidir. Bu noktada Çin Türkiye'den, Karaman kimyonu ve Denizli kekiği alımı yapmakta.

Aynı zamanda Japonya'da, Samsun Defne Yapağı alarak, bölgesel alımlar yapmakta. Türkiye, 7 milyon dolarlık dünya piyasasında aranan tedarikçi olarak da göze çarpıyor ve biliniyor. Mart 2023 tarihinde Hollanda'da yapılacak Uluslararası Fuar (MAP-EXPO) için de davetiler bu noktada yoğunlaşıyor. Bizim de ülke olarak bu pazarda hak ettiğimiz yeri alıp; söz sahibi olabilmemiz için sözleşmeli tarım uygulaması ile lokal çiftçilerle çalışmamız gerekiyor.

Lokal çiftçilerimize, eczacı ve ziraat mühendislerimiz vasıtasıyla eğitim vermemiz elzem. Yanı sıra, çiftçilerimize standart fide yani sanayinin işlediği etken madde oranını içeren fide teslim etmemiz gerekiyor. Böylelikle, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğinde Türkiye olarak belirli bir noktayı kat edebiliriz.

Kalite Güvencemiz Altında!

TSE CERTIFICATE

ISO 9001 - 2008

CSN 10219 - 2006

ISO/TS 16949 : 2009

ISO 14001 : 2004

BS OHSAS 18001 : 2007

Merkez Ofis / Üretim

Ayazlı Mahallesi Ereğli Caddesi No : 178
81650 – Akçakoca / DÜZCE

Tel : 0 380 525 0267
Fax : 0 372 316 89 72

İstanbul Satış Ofisi

Barbaros Mah. İhlamur Sok. No: 1
Ağaoğlu My Prestige İş Merkezi
No : 17-18 34746 Ataşehir - İSTANBUL
Tel : 0 216 688 24 29
Fax : 0 216 688 24 28

Lojistik

Kışla Mahallesi Millet Sokak
Bozkuş İş Hanı No : 42/F
67300 – Kdz.Ereğli - ZONGULDAK
Tel : 0 372 316 46 20
Fax : 0 372 316 89 73

Tıbbi ve aromatik bitkiler deyince akla; insan sağlığının korunması, hastalıkların önlenmesi veya hastalıkların tedavi edilmesi amacıyla geleneksel ve modern tıpta kullanılan ürünler gelmektedir. Fakat Tıbbi Aromatik bitkiler yaygın olarak; gıda, bitkisel çay, aroma olarak kullanılması yanı sıra; parfüm ve vücut bakım ürünleri olarak kozmetikte ve endüstriyel sanayinin farklı kollarında da geniş kullanım alanı bulmaktadır. Dünyada ticareti yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin %50'si gıda, %25'i kozmetik ve %25'i de ilaç sanayide kullanılmaktadır. İlaç sanayi ve kozmetik sanayide kullanılan ürünler katma değer olarak gıdaya göre çok daha yüksektir. Dünya'da toplam 425.000 bitki türü varken, bunlardan 50.000-70.000'ni tıbbi ve aromatik özelliğindedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) verilerine göre yaklaşık 20.000 bitkinin tıbbi amaçla kullanıldığı rapor edilmektedir. Türkiye, dünyada üç biyocoğrafyanın kesiştiği zengin bir coğrafyada yer almaktadır. Bu coğrafi

Dünyada ticareti yapılan tıbbi aromatik bitkilerin %50'si gıda, %25'i kozmetik ve %25'i de ilaç sanayide kullanılıyor

konumundan dolayı 174 familyaya ait 1.250 cins 12.000 bitki çeşidi ile büyük bir zenginliğe sahiptir. Bu bitkilerin 3.700 ü yöreye özgü iklim ve toprak şartlarında yetişen ülkemize ait endemik tür ve çeşitlerden oluşmaktadır. Bu çeşitliliğin 1.700 ü tıbbi bitki özelliği taşımaktadır. Bu zengin çeşitlilik Türkiye'ye, dünyadaki ülkeler arasında tıbbi ve aromatik bitki zenginliğinde önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Ülkemizde Kültürü Yapılan Ürünler

Yüzyıllardır insan sağlığını korumak için geleneksel olarak kullanılan bitkiler, son yüz yılda artan bilimsel çalışmalarla; ürünlere olan talep her geçen gün artmaktadır. Artan bu ilgi nedeniyle dünya'da ve Türkiye'de tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği ön plana çıkmıştır ve giderek önemini artırmaya devam etmektedir. Ülkemizde bitkilerin büyük bir kısmı doğadan toplanıyor olup bununla birlikte bazı tıbbi ve aromatik bitkilerin tarımı yapılmaktadır. Yurt içindeki aktarlarda 200 civarında doğal bitki türü satıldığı bildirilmektedir. Doğadan toplanıp yurt dışına satılan doğal bitki türü sayısı ise yaklaşık 100 olarak bildirilmektedir. Dünyada, ticari amaçla 900 kadar tıbbi bitki kültürü ya-

tulmuş şekilde, daha sonra uçucu yağ ve taze bitki olarak yapılmaktadır. Bundan dolayı oluşturulan katma değer oldukça düşüktür. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan verilerde tıbbi ve aromatik bitkiler başlığı altında özel bir sınıflandırma bulunmamaktadır. Tıbbi ve aromatik bitkiler diğer gruplara serpiştirilmiş endüstri bitkileri, yağlı tohumlar, sebzeler, baharat bitkileri vb şekilde grupların altında sınıflandırılmıştır. Bu durum pazarı tam olarak anlamamızı zorlaştırmaktadır. İhracatta en önemli bitkiler; kekik, haşhaş, defne, çay, anason, kimyon, adaçayı, kırmızıbiber ve bitkisel çaylardır. Türkiye dünyanın en önemli kekik, defne ve haşhaş ihracatçılarındandır. İhracatımızda kekik yüzde 25'lik payla ilk sırada yer almaktadır. İthalatta en önemli kalemlerin keten, karabiber, keçiyoynuzu, kimyon, çörekotu, enginar, boswellia, bromelain, citrus, cranberry ve gingseng ekstraktları olduğunu görüyoruz. Pazarın yıllık büyüme

Türkiye, dünyadaki ülkeler arasında tıbbi aromatik bitki zenginliğinde önemli bir avantaja sahip

pılmaktadır. Ülkemizde ise kültürü yapılan ürün sayısının 20 olduğu bilinmektedir. Kültürü yapılan ürünler listesine baktığımızda kekik, sarı kantaron, lavanta, anadolu adaçayı, çörekotu üretimi ön plana çıkmaktadır. Bu ürünlerin yanı sıra; oğulotu, safran, fesleğen, şevketi bostan, defne, rezene, ekinezya, portakal nergisi, şeker otu, salep orkidisi, kinoa, stevia gibi tür ve çeşitlerinin de proje illerinde üretim çalışmaları yapılmaktadır. Türkiye'nin bitki florası Avrupa'nın tamamının sahip olduğu bitki florasına eşit hatta daha fazla düzeydedir. Tüm Avrupa'da endemik bitki sayısı yaklaşık 2.750 civarındadır ve bu sayı ülkemizdeki endemik bitkilerin altında bir rakamdır. Avrupa ülkelerinden, İsviçre'de sadece 1, İngiltere'de 17, Fransa'da 140, İtalya'da 700 ve Yunanistan'da 820 civarında endemik çeşit bulunmaktadır. Buna rağmen tıbbi bitkiler pazarından en fazla pay alan ülkeler Avrupa ülkeleridir.

Tıbbi Aromatik Bitkiler Pazarı

Tıbbi aromatik ve bitkisel ürünlerin dünya ticareti 2021 yılında 115 milyar dolar seviyesindeyken Türkiye'nin 2021 yılı ihracatının 400 milyon dolar olduğu görüyoruz. Ülkemizde tıbbi ve aromatik bitkilerin ticareti en fazla kuru-

hızı %7 olarak ölçülmektedir. Bir Dünya Bankası raporuna göre, tıbbi bitkisel droglar ve ilgili ürünler pazarının 2050 yılında 500 milyar dolar olması beklenmektedir. Dünyada bitkisel droglar için başlıca ticaret merkezleri de Almanya Amerika Birleşik Devletleri ve Hong Kong'dur. Bitki tür sayısındaki azlığa rağmen bitkisel ürünler pazarında Avrupa Birliği % 44 ile en yüksek paya sahiptir. Ülkemizin de içinde bulunduğu diğer Avrupa ülkelerinin payı % 4, Kuzey Amerika'nın % 11, Japonya'nın % 16, Asya'nın % 18, geriye kalan pay ise % 7'dir.

Tıbbi Aromatik Ürünlerin Kullanımında Artışa Neden Olan Başlıca Faktörler

Tıbbi aromatik ürünlerin tıbbi etkileriyle ilgili yapılan güncel bilimsel çalışmaların olumlu sonuçları, sağlık profesyonellerinin bütüncül tıp yaklaşımı ile fonksiyonel tıbbın; alternatif bir çözüm olarak görülmesi, tükettiğimiz ürünlerin mikro besin değerlerinin düşmesi, Covid süreciyle fonksiyonel ürünlerin kullanımı konusunda farkındalığın artması, bitkisel ürünlerin bazı durumlarda konvansiyonel ilaçlardan daha üstün olduğuna ilişkin düşünce ya da; konvansiyonel ilaçların beklenen etkiyi göstermemesi, hastalıkların devam etmesi, ilaçların yan etkileri ile ilgili endişeler ya da zamanla ortaya çıkan yan etkiler, bilim ve teknolojinin ilerlemesine bağlı olarak bitkisel ilaçların etkisi, kalitesi ve güvenilirliğindeki olumlu gelişmeler ve kulaktan kulağa yayılan ürün etkinliği ile ilgili paylaşımları faktör olarak sayabiliriz. Tüm bunların sonucu olarak her geçen gün popülerliği artan bir pazar ve sanayi oluşuyor.

Ülke Olarak Pazardan Daha Fazla Pay Almak İçin Neler Yapabiliriz?

Ülke olarak oldukça zengin ürün çeşitliliğine sahip olmamıza rağmen pazardan oldukça düşük pay alıyoruz.

İhraç kalemlerine baktığımızda çoğunlukla baharat ve çay kategorisinde olduğumuzu görüyoruz. Elimizde var olan potansiyeli tam olarak kullanamıyoruz. Bitkilerimizi yeterince endüstrileştiremiyoruz. Ürettiğimiz ürünleri de katma değeri yüksek olan ekstraktlar ya da farmasötik form olarak değil; kurutulmuş ya da taze olarak katma değeri daha düşük olan bitki olarak ihraç ediyoruz. Konu üzerine araştırma yapmaya başladığımızda birçok üniversitenin, ülkemizdeki her bölgenin, her derneğin farklı bir çalışma içerisinde olmasının enerjimizi verimli kullanmamıza engel olduğunu gözlemledim.

Dolayısıyla öncelikle birleştirici bir üst yapı üzerinden: Dünya pazarı incelenerek tıbbi aromatik bitki ticaretinin etüt edilmesi, ülkemize ithal edilen ürünlerin listesinin kalem bazında tespit edilmesi, pazarda en çok ihtiyaç duyulan, karlılığı en yüksek olan ürünlerin tespit edilmesi, sektöre yönelik istatistiklerin tam ve verimli bir şekilde tutulması ve duyurulması gerekmektedir. Yapılan tüm çalışmaların tek elden ve sistematik olarak yürütülmesi elzemdir. Doğada, doğal ortamında hasat edilen ürünlerin miktarı ile ilgili sağlıklı bir kayıt bulunmamaktadır.

Türkiye, dünyanın en önemli kekik, defne ve haşhaş ihracatçılarındandır

Kayıt dışı çiftçiliğin oranının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Konu kontrol altına alınmalıdır. Özellikle bitki kökü ekstraktı yapılan ürünlerde kontrolsüz toplama bitki floramıza zarar vermektedir. Bitki çeşitliliğinin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması için yasal mevzuatların güçlendirilmesi gerekmektedir. Hasattan nihai ürüne kadar mekanizasyon ile kalitenin artırılması, hasat edilen ürünlerin bitki olarak satılması yerine, hasattan son ürüne verimliliği düşürmeyecek ve kaliteli standardize ekstrakt oluşturacak “know how” bilgisine sahip olmamız gerekmektedir.

Tüm bunlara ilave olarak en çok ürettiğimiz ürünleri; katma değerin en üst seviyesi olan farmasötik form (tablet, kapsül, likit vb.) hâline getirerek yurt dışında varlık göstermemiz çok kritiktir. Farmasötik form haline getireceğimiz ürünleri, gelişen dünyanın artık vaz geçilmezi olan, sanal dünyayı reklam aracı olarak etkin ve aktif kullanmamız, uluslararası fuarları aktif şekilde kullanmamız ve bu başlıklarda devlet teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bitkisel ürünlerin hikâyelerinin araştırılıp bilimsel çalışmalarla etkinlikleri ortaya konulmalıdır.

Tıbbi bitkilerin sağlık bakanlığı tedavi protokollerinde yer verilmesi düşünülmelidir. Üniversite sanayi iş birlikleri ile Ar-Ge çalışmalarının yapılması, staj uygulamaları ile insan kaynağı ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Tıbbi aromatik bitkiler ile ilgili sanal ortamda doğru bilgiye ulaşma sıkıntısı bulunmaktadır. İnternette doğru bilgilere ulaşımın sağlanması konusunda ciddi çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda mevzuatla ilgili eksiklerimizin giderilmesi gerekmektedir.

Devletin Tıbbi Aromatik Bitkilerin Gelişimi Üzerine Destekleri

İyi tarım ve organik tarım, kırsalda yerel kalkınma stratejilerinin uygulanması, Tıbbi ve Aromatik Bahçeler Eylem Planı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması kapsamında, İttri ve tıbbi bitkiler ile boya bitkilerinin yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, TKDK destekleri, bölgelerde yerel yönetimlerin (Valilik, kaymakamlık) hibe programları, devlet bankaları ve Tarım Kredi Kooperatifi üzerinden destekleri olduğunu görüyoruz.

Üreticisi ve otoritesi ile tıbbi aromatik bitkilerin gelişimi üzerine ciddi bir çaba olduğunu, özellikle bu alanda bir farkındalık oluştuğunu görmek gelecek adına umut verici. Belki bir ilaç molekülü geliştirmek için biraz daha fazla vakte ihtiyacımız var fakat tıbbi aromatik ürünlerin farmasötik form hâline getirilerek daha yüksek oranda ihracat gerçekleştirmenin üstesinden rahatlıkla gelebiliriz. Daha önce bakanlığımız “Tarımın Geleceği, Geleceğin Tarımı Platformu” kapsamında tıbbi aromatik bitkilere yönelik yatırım rehberleri hazırladıklarını, bu rehberler ve fizibilite raporlarıyla yatırımcımızın ne kadar yatırımla, nasıl bir kazanç sağlayacağını daha işin başında planlamış olacaklarını ilan etmişlerdi.

Özellikle pandemiyle birlikte bağışıklık sistemini güçlendirici etkiler gösteren ve çok yönlü kullanım alanları olan kekik, adaçayı, anason, kuşburnu, çörek otu, çemen, sumak, sarı kantaron, oğulotu ve tıbbi nane de fizibilite raporu ve yatırımcı rehberlerini hazırladıklarını paylaşmışlardı. Aslında denilebilir ki tam olarak ihtiyacımız olan istatistik verilerinin ışığında fizibilite çalışmaları yapılması ve ardından belirlenecek stratejilerle doğru aksiyonların alınmasıdır.

Enerji Piyasası Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk

Enerji sektörü, karmaşık ve çok maliyetli projeleri içinde barındıran, devletlerin ve çok uluslu şirketlerin yer aldığı bir sektör olduğundan olası risklerin yönetilmesi, uyuşmazlıkları çözme şekli ve hızı önem arz etmektedir.

çok uluslu şirketlerin yer aldığı bir sektördür. Bu nedenle enerji sektöründeki aktörlerin olası riskleri yönetmesi yani uyuşmazlıkları çözme şekli ve hızı önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere genel olarak uyuşmazlıkların çözümünde, devlet yargısı (mahkemeler) ve devlet yargısı yanında taraflara bir seçenek olarak sunulan tahkim, arabuluculuk gibi alternatif uyuşmazlık çözümleri olarak iki sistem bulunmaktadır. Devlet yargısının uyuşmazlıkları çözmede tatmin edici olmaktan gittikçe uzaklaşmasıyla birlikte son yıllarda alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine olan ilgi ve eğilim de artmıştır. Özellikle uyuşmazlıklarını daha az maliyetle, daha hızlı, alanında uzman kişilerin katılımıyla, ilişkileri bozmadan, sırları ifşa etmeden çözmek isteyenler açısından arabuluculuk yolu, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sıklıkla başvuru alan bir yöntem halini almıştır.

Arabuluculuk Nedir?

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda arabuluculuk, sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin (arabulucunun) katılımıyla ve ihtiyarı olarak yürütülen bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak tanımlanmıştır.

Enerji Sektöründeki Olası Uyuşmazlıklar

Enerji sektöründe sıkça karşılaşılan ikili anlaşmalar, perakende satış sözleşmeleri, tedarik sözleşmeleri, bayilik sözleşmesi, akaryakıt dağıtım sözleşmeleri, abonelik sözleşmeleri, taşıma sözleşmeleri gibi sözleşmelerden

Türkiye'de 2000'lerden sonra enerji sektörü ciddi bir değişime uğramış, bu alanda çok sayıda yasal düzenleme yapılmıştır. Enerji piyasasındaki liberalleşme sonucu bugün artık binlerce firma bu alanda hizmet vermektedir. Bu gelişmelere paralel olarak Doğal Gaz Piyasası, Petrol Piyasası, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası, Elektrik Piyasası ile ilgili temel kanunlar çıkarılmıştır. Yine enerji sektörünü düzenleyen çok sayıda ikincil mevzuat da yayımlanmıştır.

Gerek birincil mevzuat gerekse ikincil mevzuat anlamında enerji hukuku sürekli değişen ve gelişen bir alandır. Sektördeki ticari ilişkiler de sürekli olarak yenilenmekte, değişmekte ve gelişmektedir. Enerji sektörü, karmaşık ve çok maliyetli projeleri içinde barındıran, devletlerin ve

doğan çok çeşitli ihtilaflar bulunmaktadır. Bu sözleşmelerin aktörleri arasındaki doğan uyuşmazlıklar büyük oranda özel hukuk hükümlerinin uygulama alanı bulduğu ticari uyuşmazlıklardır. Yine elektrik ve doğal gaz piyasasında tüketicinin ve tacirlerin taraf olduğu abonelik sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar da arabuluculuğa elverişli uyuşmazlıklardır. Enerji sektöründeki firmalar arasındaki haksız rekabet uygulamalarından doğan alacak ve tazminat talepleri de arabuluculuğa elverişlidir. Akaryakıt piyasasında faaliyet gösteren rafineri, dağıtıcı ve bayiler arasında da özel hukuk hükümlerine tabi çok sayıda sözleşme yapılmaktadır. Özellikle akaryakıt dağıtım şirketleri ile bayiler arasındaki sözleşmelerde yer alan asgari alım miktarının azaltılması veya artırılması, asgari alım miktarlarından kaynaklanan cezai şart talepleri veya asgari alım taahhüdüne aykırılık nedeniyle sözleşmenin feshinden doğan uyuşmazlıklar da sıkça karşılaşılan ve arabuluculuğa elverişli olan uyuşmazlıklardır.

Taraflar, aralarındaki hukuki uyuşmazlıkları mahkemede çözmek yerine arabulucu yardımıyla dostane bir biçimde çözme imkânı elde ediyor

Arabulucunun Uyuşmazlıklardaki Rolü Nedir?

Bu soruya geniş bir cevap vermek bu yazının sınırlarını aşar. Ancak kısaca ifade etmek gerekirse arabulucular, hukuk fakültesinden mezun olmuş, en az beş yıllık mesleki kıdemi olan ayrıca müzakere, etkili iletişim gibi alanlarda eğitimler almış, adalet bakanlığınca yapılan sınavı

“Anlaşıncaya kadar konuşmaya devam et.”

Eski Bir Afrika Atasözü

Davaların aksine arabuluculukta tarafların sosyal ve ticari ilişkileri zedelenmeden sorunlar çözülüyor

başarıyla vermiş uzman kişilerdir. Ayrıca arabulucular, temel eğitim dışında spesifik alanlarda özel uzmanlık eğitimleri de almaktadır. Bu anlamda enerji hukuku uyuşmazlıklarında özel uzmanlık eğitimi alan arabulucular, bu eğitimde elektrik, doğalgaz, petrol piyasası, yenilenebilir enerji kaynakları gibi alanlarda sektörel bazda piyasanın işleyişi, piyasa aktörleri arasındaki ilişkileri, yapılan sözleşmeleri ve ortaya çıkan hukuki uyuşmazlık türleri konularında uzmanlaşmaktadır. Bu arabulucular, enerji piyasasını ve enerji uyuşmazlıkları konusuna, enerji piyasasındaki sektörel bilgiye ve terminolojiye hâkim kişilerdir. Yani uyuşmazlığın çeşidine göre arabulucular, ilgili uyuşmazlığın çözümü konusunda bilgi sahibi, tecrübeli ve yetkin kişilerdir. Bu da taraflar arasındaki uyuşmazlığın anlaşılmasını ve çözülmesini kolaylaştırmaktadır.

Arabulucular, aldıkları eğitim ve edindikleri tecrübe neticesinde birçok beceri kazanmaktadır. Bir arabulucu, çeşitli teknikleri uygulayarak tarafların uyuşmazlığa farklı bakış açılarından bakmalarını sağlar. Tarafların uyuşmazlığa bakış açılarını, birbirlerine karşı olan algılarını değiştirmeye çalışır; bu yolla ortak noktaları yakalamalarını

sağlar. Kendi başlarına müzakere ettiklerinde taraflar, birbirlerini genelde suçlar ve uyuşmazlık sebebiyle oluşan duyguların da etkisiyle birbirlerine karşı tam anlamıyla etkili bir iletişim sağlayamaz. Ancak süreçte bir nevi moderatör vazifesi gören tarafsız ve bağımsız üçüncü bir kişinin yani bir arabulucunun varlığı daha verimli bir iletişimin kurulmasına yardımcı olur. Arabulucu, tarafların birbirini duymalarını, dinlemelerini sağlar, her şeyi konuşabilecekleri güvenli bir alan oluşturur. Taraflar bazen kendileri karşı tarafın kabul edeceği şekilde anlatmazlar veya karşısındakinin ihtiyaçlarının farkında değildirler. Arabulucu, tartışmaları, kişilerden ve pozisyonlardan yani isteklerden uzaklaştırarak probleme ve gerçek menfaatlere, isteklerin altında yatan ihtiyaca çeker. Tarafların birbirlerini anlamasına, duygusal değil mantıksal davranmalarına yardımcı olur. Tarafların, gerçekçi olmayan veya abartılı amaçlarını sorgulattır. Tarafları çözüm seçenekleri üretmeleri için teşvik eder. Nihayetinde tarafların makul ve adil bir çözüm bulmalarına yardım eder. Sahip olduğu sektör bilgisi sayesinde kalaylıkla çözüm önerilerinde de bulunabilir.

Neden Dava veya Tahkim Yerine Arabuluculuk Tercih Edilmeli?

Her şeyden önce arabuluculuk, mahkeme veya tahkime nazaran daha az masraflıdır. Arabuluculuk, mahkemelerdeki harçlar, ceza ve tazminatlar, bilirkişi maliyetleri, avukatlık ücretleri gibi maliyetlere nazaran çok daha az maliyetli bir süreçtir. Arabuluculuk yoluyla uyuşmazlıklar, çok kısa süre içinde çözülebilmektedir. Bu da taraflara, zaman ve para tasarrufu sağlamaktadır. Daha az mali-

yetli olması ve daha hızlı sürede sonuç alma potansiyeli nedeniyle arabuluculuğun gelişmiş ülkelerde sıkça başvurulan bir yöntem olduğunu söylemek gerekir.

Arabuluculuk sürecinde yargılamaya nazaran sıkı ve karmaşık usul kurallarının olmaması, arabuluculukta yapılan toplantıların duruşma ortamından daha rahat olması, kişilerin kendilerini doğru ifade etmesine yardımcı olur. Bu anlamda arabuluculuk esnek bir süreçtir, yargılama gibi katı kuralları da yoktur. Ayrıca taraflar, süreci devam ettirmek veya sonlandırmak konusunda tamamen serbesttir.

Bilindiği üzere dava süreçleri aleni olduğundan uyuşmazlığın taraflarına ait mahrem bilgiler, üçüncü kişilerin öğrenmesine açık hâle gelmektedir. Davalarda, özellikle ticari sırların alenileşme tehlikesi mevcuttur. Yargısal süreçlerde işletmelerin pazarlama teknikleri, mali durumları gibi başkalarının öğrenmesinin ciddi mahsurları olan birçok bilginin paylaşılması da gündeme gelebilmektedir. Özellikle enerji piyasasında enerji firmaları açısından ciddi önemi haiz ticari sırların açığa çıkma riski dünya'da firmaları devlet yargısı dışındaki süreçlerin gizli yürütüldüğü alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine yöneltmiştir.

Kontrolün Tamamen Taraflarda Olduğu Çözüm Süreci

Arabuluculuğun yargı veya diğer alternatif çözüm yöntemlerinden ayıran en önemli özelliği ise sürecin işleyişi ve çözümün nasıl olacağı konusundaki kontrol tamamen

Enerji şirketlerinin arabuluculuğu tercih etmeleri şirketlerin menfaatine oluyor

taraftadır. Enerji sektöründeki baş döndürücü gelişmeler ve sürekli değişen mevzuata karşılık ciddi iş yükü altında çalışan yargı ve katı usulleri, uyuşmazlıklara çözüm üretmekte yetersiz kalmaktadır. Arabuluculuk ise enerji sektöründe uyuşmazlık yaşayan aktörlerin menfaatlerini karşılamayı ve kendi çözümlerini bulmayı mümkün kılmaktadır.

Enerji uyuşmazlıkları, hukuki bilgi yanında teknik bilginin yoğun olduğu spesifik uyuşmazlıklardır. Diğer taraftan enerji sektörü, yatırımların ve uyuşmazlık bedellerinin yüksek değerlerde olduğu buna paralel risklerin de yüksek olduğu bir sektördür. Bu sektördeki ilişkilerin karmaşık olması, kendine has bir hukuki düzeni olması nedeniyle enerji şirketlerinin devlet yargısı yerine arabuluculuğu tercih etmeleri şirketlerin menfaatinedir. Uyuşmazlığın tarafları, arabulucu seçiminde özgür olduklarından enerji hukukunda uzmanlık eğitimi almış arabulucuları tercih etmeleri mümkündür. Bu anlamda uyuşmazlık tarafı enerji firmaları, kendilerini anlayan ve doğru soruları sorarak uyuşmazlığın çözülmesine katkı sunan arabulucularla muhatap olma imkânına sahiptir. Firmalar, bu yönteme başvurarak her iki tarafı da tatmin edecek kabul edilebilir bir sonuç almaları mümkündür.

Uyuşmazlığı Kesin Biçimde Sonlandırma Avantajı

Davaların aksine arabuluculukta tarafların sosyal ve ticari ilişkileri zedelenmeden sorunlar çözülmekte, her iki taraf da kazançlı çıkmaktadır. Arabuluculuk, tarafların arasındaki ilişkiyi de onardığından davaların aksine gelecekte de şirketlerin birlikte çalışmalarının önünü açmaktadır. Bu anlamda arabuluculuk, hukuki uyuşmazlık yaşayan tarafların aralarındaki ilişkileri ve iletişimini bozmadan gelecekteki ilişkilerini de korumaya uygun bir süreçtir. Arabuluculuk süreci sonunda taraflar arasında anlaşma olması halinde arabulucu yardımıyla anlaşma şartları yazılı belge haline getirilir. Hukuken bu anlaşma belgesi ilam niteliğinde yani mahkeme kararı etkisinde bir belge olarak kabul edilir. Anlaşma sağlanan hususlar hakkında artık taraflar, dava açamaz. Bu anlamda arabuluculuk

anlaşması uyuşmazlığı kesin bir biçimde sona erdiren bir anlaşmadır. Arabuluculukta sadece taraflar arasındaki “ihtilaf” değil taraflar arasındaki “husumet” de çözülmektedir. Bu anlamda arabuluculuğun sosyal barışa katkısı da yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Arabuluculuk, bozulan iletişimin, kaybolan diyalogun kanallarını yeniden açmakta ve birbirine avukatlar ve mahkemeler aracılığıyla yazılar yazmadan, ithamlar ve tehditlerde bulunmadan, konuşarak/görüşerek çözüm üretme imkânı vermektedir.

Uzun süren yargılamalar, yargılamaların sebep olduğu harcamalar, yargılama sürdükçe gerilen ilişkiler, bunun getirdiği stres, hukuka ve yasalara aykırı mahkeme kararları, hakkın yerini bulmadığı inancı mutsuz ve çatışmacı bir toplumu doğurmaktadır. Bu sebeple yargı aşamasına gelmeden uyuşmazlıkların arabuluculuk yoluyla çözülmesi toplumsal barışın korunmasına katkı sunacaktır.

Arabuluculukta sadece taraflar arasındaki “ihtilaf” değil taraflar arasındaki “husumet” de çözülmektedir.

Kalite Hizmetinizde!

"Çınar Çelik" Servis Merkezimizde, içinde uzman profesyonel ekipler tarafından direk kullanım ebatlarına uygun şekilde hazırlanan ürünler özellikle otomotiv, beyaz eşya, ısıtma, soğutma ve enerji sektörlerinde kullanılmaktadır.

Hassas üretim yapan makinalar ile ebatlandırılan soğuk, sıcak, galvanizli ve asitlenmiş saçlar hitap ettiğimiz sektörün özelliğine uygun olarak paketlenmekte ve grubumuza bağlı "Çınar Lojistik" firmasına ait araçlarla, siz değerli işletmelerin kullanımına sunulmaktadır.

TSE CERTIFICATE

ISO 9001 - 2008

CSN 10219 - 2006

ISO/TS 16949 : 2009

ISO 14001 : 2004

BS OHSAS 18001 : 2007

ÇINAR ÇELİK®

www.cinarcelik.com

Merkez Ofis

Ayazlı Mahallesi Ereğli Caddesi No : 178
81650 – Akçakoca / DÜZCE
Tel : 0 380 525 0 267
Fax : 0 372 316 89 72

İstanbul Satış Ofisi

Barbaros Mah. İhlamur Sok. No: 1
Ağaoğlu My Prestige İş Merkezi
No : 17-18 34746 Ataşehir - İSTANBUL
Tel : 0 216 688 24 29
Fax : 0 216 688 24 28

Fabrika:

Organize Sanayi Bölgesi
Kdz.Ereğli / ZONGULDAK
Tel : 0 372 334 36 90
Faks : 0 372 334 36 99

Lojistik:

Bozkuş İş Hanı No:18/C
67300 Kdz. Ereğli - ZONGULDAK
Tel : 0 372 316 46 20
Faks : 0 372 316 89 73

Çınar Çelik bir Çınar Boru kuruluşudur.

Sürdürülebilir Tarım ve Zirai Mücadele'nin Önemi

Dünya nüfusunun hızla artmasına ilaveten iklimsel değişiklik, pandemi, savaş ve ekonomi tüm bu bileşenler değerlendirildiğinde, tarım ve gıda sektörü dünya nüfusunun beslenmesinde yetersiz kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu nedenle elde edilen katma değerli gıdanın uygun bir şekilde korunması ve israf edilmemesi büyük önem taşımaktadır.

Birleşmiş Milletler'in araştırmalarına göre dünyada insan nüfusu 2050 yılında 10 milyar, Türkiye'de ise 100 milyona ulaşacak. Dünya nüfusunun artış seyri "geometrik dizi"-deki rakamlar gibidir. Yani 2, 4, 8, 16, 32, 64... şeklinde artmaktadır. Geometrik artışın önemini göz önüne getirebilmek için demograflar (nüfus bilimcileri) şu hikâyeyi anlatırlar: Memleketin birinde satranç ustası bir padişah varmış. Padişah önüne kim çıkarsa mat edermiş. Yalnız padişah gerçekten ustaymış. Rakipleri onu yendiklerinde "götürün şunu!" feryadıyla karşılaşmayacaklarını, aksine ödüllendirileceklerini bilirlermiş. Sarayda ve yakın çev-

rede kendisine rakip kalmayınca, ülkenin dört bir yanına tellallar gönderip, usta oyuncu arar olmuş. Bir gün aksakallı yaşlı birisi, bastonuna dayanarak saraya gelmiş ve padişahla satranç oynamak istediğini söylemiş. Uzun ve zorlu bir oyundan sonra padişahı yenmiş. Rakibinin ustalığına hayran kalan padişah, onu dilediğince ödüllendirmek istemiş. Ulu koca, önce padişahın zenginliğini dileyip, hiçbir şey almak istemediyse de, padişah directmiş. Bunun üzerine bilge yaşlı "İlle de bir şey verecekseniz buğday isterim. Şu satranç tahtasını ilk karesinin hakkı bir buğday olsun, ikinci kare onun iki katı, ondan sonraki karelerin hakkı bir öncekinin iki katı kadar buğday isterim" demiş. Padişah, yaşlı adamın tok gözlülüğüne gülmüş ve arzusunu hemen kabul etmiş. Avcuna doldurduğu buğdaylardan ilk dört karenin hakkını ayırmış. Birinci kareye 1, ikinci kareye 2, üçüncü kareye 4, dördüncü kareye 8, beşinci kareye 16 buğday koyarak kareleri doldurmuş. Vezirlerine diğer karelerin haklarını tamamlamalarını emretmiş. Onuncu karenin hakkına 512 buğday, 15. kareye 16384 buğday düşmüş. 21. karede sayı bir milyonu aşmış.

Buğdayları artık sayıyla değil, okkayla tartıyorlarmış. 40. kareye, 21. karenin bir milyon katı buğday gerekmiş. Tüm saray halkı harıl harıl buğday hesaplamakla uğraşır olmuşlar. Öykü bu ya, 63. kareye gelince, sarayın buğday stoklarının yarısı boşalmış. O zaman padişah, nasıl bir oyuna geldiğini anlamış, geometrik artışın gücü padişahın kafasına dank etmiş. Öyle ya, 64. karenin hakkını vermek için sarayın bütün buğday stoklarını boşaltması gerekecek. Yaşlı bilgeye dönerek "Ulu koca, beni bir kere daha mat ettin" demiş. Yaşlı bilgenin amacı padişahın bütün buğdayını götürmek değil, padişaha ders vermemiş. Köylüsüne yetecek kadar buğdayı almış, padişahın eteğini öpmüş ve köyünün yolunu tutmuş..."

Bu geometrik artışın korkunçluğunu ifade etmek için anlatılan bir hikâyedir. Geometrik artışın olması için mutlaka masaldaki gibi sayıların her defasında ikiye kat-

laması gerekmez. Belli bir yüzdeyle artması yeter. Yalnız artış oranı düştükçe, rakamın ikiye katlanma süresi uzar. Bir süre sonra rakamlar giderek çığ gibi büyür. Padişah da pek çok kişinin düştüğü yanılgıya düşüp, geometrik artışta belli bir süre sonra sayıların astronomik rakamlara varabileceğini düşünmemiştir. Bu yüzden geometrik artışa sinsi bir artış gözüyle bakabiliriz.

Dünya Nüfusu Artarken Buğday Azalıyor

Dünya nüfusunun hızla artmasına ilaveten iklimsel değişiklik, pandemi, savaş ve ekonomi tüm bu bileşenler değerlendirildiğinde 21. yüzyılın stratejik sektörleri arasında gösterilen tarım ve gıda sektörü dünya nüfusunun beslenmesinde yetersiz kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bunun yanında kullanılabilir tarım alanları nüfus artışına paralel olarak artmamakta, aksine her geçen gün tarım yapabilen alanlar daralmaktadır. Bu nedenle, birim alandan elde edilen tarımsal ürün miktarının artırılması ve üretimden tüketime kadar elde edilen katma değerli

Zirai mücadelede Temel ilke doğal dengeyi bozmadan hastalık, zararlı ve yabancı ot yoğunluğunu ekonomik zarar düzeyinin altında tutmaktır

gıdanın uygun bir şekilde korunması, israf edilmemesi büyük önem taşımaktadır. BM Dünya Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), küresel mahsul üretiminin yaklaşık %35'inin ve hasat sonrası depolama koşullarının uygun olmamasından ötürü gıda kaybının yaklaşık %30 seviyelerinde olduğunu; İstilacı zararlılar ve bitki hastalıkları tarafından kaybedilen tarımsal ürünlerin küresel ekonomiye yılda 220 milyar dolardan fazlaya mâl olduğunu açıkladı. Bugün dünyada, bitkilerde zarar yapan hastalıklar, zararlılar ve yabancı otların, hasattan önce neden olduğu ürün kaybı yaklaşık %35 olup, bunun %14 kadarı zararlılardan, %11 kadarı hastalıklardan ve %10 kadarı da yabancı otlardan ileri gelmektedir. Hasattan sonra ise; böcekler, kemirgenler, kuşlar ve zararlı mikroorganizmalar, ortalama %14 (%10-20)'lük bir ek zarara sebep olmaktadır. Böylece toplam zarar %50'yi bulmaktadır. Bu nedenle bitki sağlığı tedbirleri bir ülkede gıda güvenliğinin sağ-

Sosyal ve bilimsel gelişmeleri yönlendiren kurumlar bugünden yarına herkes için daha iyi bir yaşam olanağı anlamında “Sürdürülebilir Gelişme” kavramını giderek daha sık öne çıkarıyor

lanması açısından son derece önemlidir. Bitkisel üretimi sınırlayan hastalık, zararlı ve yabancı otların zararından bitkileri korumak; bu yolla tarımsal üretimi artırmak ve kalitesini yükseltmek amacıyla yapılan tüm işlemlere “Zirai Mücadele” ya da başka bir deyişle “Bitki Koruma” denir. Zirai mücadelede Temel ilke doğal dengeyi bozmadan hastalık, zararlı ve yabancı ot yoğunluğunu ekonomik zarar düzeyinin altında tutmaktır. Tarımsal ürünlerin topraktan sofraya gıda güvenliği göz önüne alındığında; gelişen gıda ve çevre standartları gereği Entegre Zararlı Yönetimi önem kazanmıştır. Bu yöntem daha az kimyasal içeren ürünler ve/veya gerekmedikçe kimyasal ürün kullanmadan çözüm üreterek zararlı organizmaların bulaşmalarını, çoğalmalarını ve zarar oluşturmalarını önleyen yöntemdir. Belli başlı zirai mücadele yöntemleri şunlardır:

Biyolojik Mücadele

Doğada tüm canlılar birbiri ile etkileşim içerisinde. Doğada mevcut olan ve kültür bitkilerinde zarar yapan zararlı, hastalık etmenleri ve yabancı otlara karşı, onların doğal düşmanlarının kullanılması veya daha etkili hâle getirilmesi için alınan tedbirler bütünüdür. Kültür alanlarındaki zararlıları baskı altına alarak, onları ekonomik zarar seviyesinin altında tutmak için doğal düşmanlardan yararlanılarak gerçekleştirilen zirai mücadele yöntemidir.

Kültürel Mücadele

Bitkileri en iyi koşullarda yetiştirerek hastalık zararlı ya da yabancı otları önlemeyi amaçlar. Yer seçimi, ekim-nöbeti münavebe), toprak işleme, gübreleme, ekim/dikim ve hasat zamanı, sağlıklı üretim materyalinin kullanımı, gençleştirme, budama, sulama, sıra aralamalarının belirlenmesi gibi önlemleri kapsamaktadır.

Fiziksel ve Mekanik Mücadele

Bu yöntem zararlıların engellenmesi toplanması sıcaklık uygulamaları malçlama, solarizasyon, feromon tuzak ve ses dalgalarından yararlanılması ve çevre koşullarının değiştirilmesi gibi fiziksel ve mekanik önlemleri kapsamaktadır.

Biyoteknik Yöntemler

Hedeflenen zararlı türlerin biyoloji, fizyoloji ve davranışları üzerinde etkili olan bazı yapay veya doğal maddeler kullanarak, zararlıların normal özelliklerini bozmak suretiyle uygulanan yöntemlerdir. Biyoteknik yöntemlerin en önemli avantajı yüksek derecede zararlıya spesifik olmasıdır. Ayrıca biyoteknik mücadele ürünlerinin çevre koşullarına kolay adapte edilebilmesi, muhafaza ve nakliye koşullarının biyolojik mücadele ürünleri gibi özel koşullar

istememesi ve faydalı organizmalar ile hedef dışı organizmalar üzerine bilinen önemli yan etkilerinin olmaması diğer avantajlarıdır.

Karantina Tedbirleri

Yasalar ile yürütülen önlemler olup dış karantina; yurtdışından bitki ve bitki kısımları ile girme olası hastalık etmenleri ve zararlıların ülkeye girmesini önlemeyi amaçlar. İç Karantina ise; yurtiçinde belli bir bölgede olası hastalık etmenleri ve zararlıların temiz bölgelere bulaşmasını engellemeyi öngörür.

Kimyasal Mücadele

Bitki Koruma Ürünleri, bir veya daha fazla aktif madde içeren bir formülasyon halinde sunulan aktif madde ve preparatlar olarak tanımlanmaktadır. Görünüş, fiziksel yapı ve formülasyon şekillerine göre, etkiledikleri zararlı ve hastalık grubu ile bunların biyolojik dönemine göre, kontrol ettiği zararlıların bulunduğu yere ve konukçunun durumuna göre, içerdikleri aktif maddenin cins ve grubuna göre, zehirlilik özelliklerine ve kullanım tekniğine göre çok değişik şekillerde sınıflandırılırlar.

Sürdürülebilir Tarım ve Sağlıklı Ürün Yetiştirmede Zirai Mücadele

Sürdürülebilir gelişmenin temel bileşenlerinden biri kuşkusuz “Sürdürülebilir Tarım” dır. Sürdürülebilir tarımın hedefi ise yaşayan nüfusun beslenmesi, gelecek kuşakların sağlıklı beslenme garantisi ve bunların sağlanabilmesi için elde bulundurulma zorunluluğu olan toprak ve suyun, genel olarak çevrenin korunması, kirlenmekten sakınılmasıdır. Artık tüketiciler hem kaliteli, hem güvenli gıda istemekte ve bu arada çevrenin de bozulmadan kalmasını dayatmaktadırlar. Kuşkusuz üretilenin satın alınabilir olması da gerekmektedir. Bitki Koruma Ürünlerinin

gıda temini, insan sağlığına katkıları, ekonomik yararları, kültür bitkilerinin sağlıklı üretimindeki faydaları ve çevresel katkıları dikkate alındığında, özellikle son zamanlarda ve sıklıkla hiç hak etmedikleri baskılara uğradığı bilinen bir durumdur. Çoğunlukla Bitki Koruma ürünlerinin gerçek yararlarını hesaplamadan ve yeterli bilgi birikimine sahip olmadan değişik grup ve kişilerce yapılan saldırıların adıl olmadığı bir gerçektir. Bilim insanı Paracelsus “Tüm maddeler zehirdir. İlacı zehirden ayıran dozudur” sözü ile durumu çok net ifade etmiştir.

Geçtiğimiz yıllarda Bitki Koruma Ürünlerinin modern tarım teknikleri içinde başarı ile bilinçli olarak kullanılması sonucunda ;

- 1960'lardan bu yana dünyada besin kalori üretimi ikiye katlanmıştır.
- Sebze, meyve ve et verimi üçe katlanmıştır.
- Üçüncü dünya ülkelerinde gıda üretimi %25 artmıştır.
- Dünyada tarıma ayrılmış alan 1950'lerden günümüze 1.4 milyar hektar olarak değişmeden kalırken nüfus 2.5 milyardan 5.5 milyara ulaşmıştır.

Bitki Koruma Ürünleri'nin sürdürülebilir kullanımı, sürdürülebilir tarım ve sürdürülebilir gelişmenin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Burada önemli olan aktif madde içeren bu ürünlerin bilinçli tüketiminin kriter ve standartlara uygun sağlanmasıdır. Nitekim sürdürülebilir kalkınma için 2030 gündeminin dönüştürme vizyonu, tüm ülkeleri ve paydaşları, açlığa son vermek ve kötü beslenmenin her türünü 2030 yılına kadar sonlandırmak için birlikte çalışmaya çağırıyor. Bu istek, ancak tarım ve gıda sistemleri sürdürülebilir hâle gelirse yerine getirilebilir; böylece gıda kaynakları istikrarlı olur ve herkesin yeterli beslenme ve sağlık düzeyine erişimi sağlanır. Unutmayalım ki dünya ortak evimiz ve bize emanettir. Önce insan önce sağlık ve geleceğimiz için sürdürülebilir tarım.

Tarımda Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Yeri

Sürdürülebilir tarımsal kalkınmanın sağlanabilmesi için; fosil enerji kaynakları kullanımının azaltılması, yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının sağlanması ve enerji verimliliğinin artırılması esastır. Ayrıca tarım sektöründe enerji varlığını korumak amacıyla yeşil enerji kullanımına öncelik verilmesi gerekir.

Ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişimlerinin en temel unsurlarından birisi enerjidir. Enerjiye olan talep gelecekte de artmaya devam edecektir. Günümüze oranla 2030 yılında enerji tüketiminin dünyada %60, Türkiye'de ise %100'den daha yüksek oranda artması öngörülmektedir. Önümüzdeki yıllarda bugünkü enerji ihtiyacının büyük bölümünü karşılayan ve sonlu bir rezerve sahip olan fosil yakıtların tükeneceği bilinmektedir. Yenilenebilir enerji kaynakları ise hem tükenmez olup hem de fosil yakıtların aksine çevre ve insan sağlığı içinde önemli bir tehdit oluşturmaz. Yenilenebilir enerji hem geleneksel biyokütle (odun, hayvan atıkları ve bitki artıkları) hem de modern teknolojilere dayalı güneş, rüzgâr, biyokütle ve jeotermal kaynakları olarak ifade edilir. Küresel olarak bu enerji kaynaklarının katkıları hâlâ düşük olup son yıllarda %10 ile %30 arasındaki artış hızı oranında yükselmektedir.

Tarımsal üretimlerin mekanizasyonu sırasında doğrudan enerji kullanılmaktadır. Ancak, fosil yakıtların kullanımıyla

ortaya çıkan çevresel sorunların etkin bir şekilde önlenmesi için tarım sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması gerekmektedir. Tarım sektörünün elektriksel enerji ihtiyacının karşılanması adına tüm yenilenebilir enerji kaynaklarından etkin olarak yararlanılabilir ancak bu çalışma kapsamında güneş, rüzgâr ve jeotermal enerji kaynaklarının doğrudan kullanımları ile çalışan tarımsal üretim süreçleri ve tarımsal mekanizasyon araçları incelenmiştir.

Tarım Sektöründeki Uygulamalı Örnekler

1. Güneş Enerjisi ile Su Pompalama

Düzenli sulama tarımsal yetiştiriciliğin en önemli konularından birisidir. Genellikle yer altı su kaynaklarına yapılan sondaj sonucunda açılan kuyuya sarkıtılan sulama pompaları vasıtasıyla su yeraltından çekilerek sulanacak arazilere ulaştırılır. Şebeke hatlarından uzak yerlerde kalan tarımsal arazilerin sulamada artan yakıt kullanım giderlerini ortadan kaldırabilmek için güneş enerjisi sistemi mevcut olan alternatif akımlı (AC) pompanın şebeke bağlantısız (off grid) sistem ile beslenmesi ya da akü ve çevirici (inverter) kullanımı gerektirmeyen doğru akım (DC) pompa sistemi kurulması şeklinde iki farklı tasarımla kullanılabilir. DC solar pompa kurulumu yapıp, ihtiyaç olan suyun depo ya da havuzdan karşılanması daha verimli ve etkin olan çözümdür. Bu sistemler 1-240 mt derinlikten farklı debilerde su çekme kapasitesine sahip olabilmektedir.

2. Güneş Enerjili İlaçlama Makinası

Tarımsal savaş ile bitkisel ürünler hastalık, zararlı ve yabancı otların etkilerinden ekonomik ölçüler içinde korunmakta, ürün kayıplarını en aza indirmekte ve kalite yükseltilmektedir. Hastalık ve zararlılara karşı en etkili ve hızlı çözüm olarak çeşitli tarımsal savaş yöntemleri uy-

gulanmaktadır. Bu kimyasal mücadelede ilaçların (herbisitler, fungusitler ve insektisitler) uygulanmasının yanı sıra uygun alet ve ekipmanın seçiminin büyük payı vardır. Güneş enerjili sırt pompaları ile sıvı formda ilaçlamalar yapılabilmüş ve akaryakıtla dayalı sistem yerine ücretsiz enerji sistemine dönüşüm gerçekleştirilebilmiştir.

3. Güneş Enerjili Zararlı Öldürücü

Tarımsal savaş yöntemleri kültürel, fiziksel, biyolojik, karantina ve kimyasal yöntemler olarak sıralanabilir. Ülkemizde tarımsal savaşın karşılığı kimyasal yöntemler olarak kabul edilse de modern bitki korumada entegre olarak tüm yöntemler dengeli ve bilinçli bir biçimde uygulanmaktadır. Bu yönetime alternatif olan güneş enerjili zararlı öldürücü ile çevreye zarar vermeden yıl boyunca haşere kontrolü sağlanabilir. Pestisit içermeyen güneş enerjili zararlı öldürücülerin çiftliklerde, meyve bahçelerinde ve üzüm bağlarında kullanımı uygundur. Yararlı böcekleri etkilemeyip, sadece gece aktif olan zararlı böcekler öldürülmektedir. Gün boyunca bataryada depolanan güç ile geceleri ışık tuzakları çalıştırılmış ve bu yöntem ile hedefte olmayan böceklerinde öldürülmesi engellenebilmiştir.

4. Güneş Enerjisi ile Sera Havalandırma

Kapalı alanlarda yapılması gereken tarımsal uygulamalarda devamlı temiz hava gereksinimi bulunmaktadır. Havalandırma; yaz aylarında yüksek sıcaklıkları kontrol etmek, kış aylarında ise bağıl nem ve karbon dioksit konsantrasyonu kabul edilebilir seviyede korumak adına sera içindeki havanın dış hava ile değiştirilmesi sonucu gerçekleştirilir. Havanın hareketi bitki solunumunun gelişmesine de yardımcı olur. Tayland'da kurulan bir seraya 3 adet doğru akım ile çalışan fan monte edilmiştir. Düşük gerilim eşiğine sahip fanlar, 50W kurulu güce sahip güneş paneli ile etkin olarak kullanılabilmiştir.

Günümüze oranla 2030 yılında enerji tüketiminin dünyada %60, Türkiye'de ise %100'den daha yüksek oranda artması öngörülüyor

5. Güneş Enerjili Çit Sistemi

Güneş enerjili çit sistemleri değerli tarım arazilerinin ve bunun yanı sıra özellikle vahşi ve yırtıcı hayvanların meralara, ağıllara ve arılıklara girmesini önleyen en iyi yöntemlerden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yöntem ile hem büyük miktarlarda hayvan bir arada tutulabilmekte, hem de üretime zarar verebilecek yırtıcı hayvanlar engellenebilmektedir. Özellikle arılıklarda kullanımı ile kovalarda oluşabilecek olası yaban hayatı zararları ortadan kaldırılmaktadır. Sistemler yabani hayvanlara ve insan sağlığına zararlı olmayacak ölçüde 3 mili amper akımla çalıştırılmaktadır.

6. Jeotermal Enerji ile Sera Isıtma

Seralardaki ısı kaybının özellikle geceleri çok yüksek olması ve fosil yakıtlı ısıtma sistemlerinin işletme maliyetlerini artırması jeotermal enerji potansiyeli olan bölgelerde bu kaynağın sera ısıtmasında kullanılabilirliğini ortaya

Tarım sektöründe enerji kullanımı ağırlıklı olarak su temini, ürünlerin işlenmesi ve lojistiğinde kullanılmaktadır

çıkarmıştır. Sera ısıtma sistemlerinde farklı uygulama örnekleri bulunmaktadır. Ancak, seçilecek sistemin ekonomikliğinin yanı sıra sera içinde yetiştirilecek ürüne göre belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Jeotermal enerji kaynağının derinliğinin az ve sıcaklığının düşük (25-60 °C) olması işletme ve bakım açısından sera ısıtma uygulamaları için en uygundur. Bu sayede kazı ve akışkan pompalama giderleri düşürülür. Bazı uygulamalarda ise jeotermal akışkanda bulunan ve korozyona neden olan kimyasal 181 bileşenler nedeniyle, sera içerisinde dolaşan normal akışkana (su) ısı transferi sağlamak için ısı değiş-tiriciler kullanılmaktadır.

7. Rüzgâr Enerjisi ile Su Çıkarma

Rüzgâr enerjisinde kanat sayısı fazla olan türbinlerin shaft gücü verimli ve ekonomik olarak su pompajında kullanılabilmektedir. Yeraltındaki suların içerisine yerleştirilen pompa ve rüzgâr gücü vasıtasıyla su çıkarılabilmektedir.

Rüzgâr enerjisinin kesintili bir kaynak olması sebebiyle su ihtiyacının sürekli karşılanabilmesi adına depolama sistemleri ile beraber kullanılır. Pratikte 4 m/s ile 7 m/s rüzgâr hızlarında su pompalama süresi ortalama 6-8 saat olarak tahmin edilir.

8. Yenilebilir Enerji Kaynakları ile Kurutma

Üretildikten sonra kısa bir süre içinde tüketilmeyen tarım ürünlerinin çoğu bozularak besin değerlerini kaybederler. Bu nedenle, ürünlerin besin değerlerinden en az kayıpla kullanılabilme ömürlerinin uzatılması için kurutulması gerekmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklı kurutucular ile sıfır enerji maliyetleri, temiz ve hijyenik koşullarda ürün kurutma gerçekleştirilmektedir. Literatürde; Güneş Enerjili ve Elektrikli Kurutucu Sistem, Güneş Enerjisinden Isı ve Elektrik Üreten Kurutucu Sistem, Fotovoltaik-Termal

(PV / T) Sera Tipi Kurutucu Sistem, Jeotermal Alanında Taneli Ürün Kurutma İçin Jeotermal Enerjili Kurutucu Tasarımı, Kabin Tip Biokütle Enerjili Kurutucu Sistem, Sıcak Su ve Güneş Kolektörlü Kurutucu Sistem, biçimlerinde yenilenebilir enerji kaynaklı kurutucular bulunmaktadır.

Sonuç

Tarım sektöründe enerji kullanımı ağırlıklı olarak su temini, ürünlerin işlenmesi ve lojistiğinde kullanılmaktadır. Suyun sulamada kullanımı küresel ölçekteki su kaynaklarının %70'ini kullanmasına yol açmaktadır. Küresel düzeyde gıdanın üretim, işleme ve lojistik işlemlerinde kullanılan enerji toplam enerji tüketiminin %30'una tekabül etmektedir (Öztürk H. H., 2019, s. 108). Eurostat verilerine göre AB ülkelerinde tarımda enerji tüketimi

2018'de, toplam nihai enerji tüketiminin %3,2'sini oluştururken, tarımsal enerjinin toplam enerjiden en fazla pay aldığı ülkeler Hollanda (%8,1) ve Polonya (%5,6) olmuştur. AB'de tarımsal enerji tüketimi 1998-2018 arasında %10,8 azalırken, enerji kaynakları açısından %56 ile petrol başı çekmektedir. Bu süreçte petrolün ağırlığı azalmaya başlarken elektrik, yenilenebilir enerji ve biyoyakıtlar önem kazanmaya başlamıştır (Eurostat, 2020).

Türkiye'de 1990-2019 döneminde tarımsal enerji tüketimi %240 oranında artış göstermiş ve 4.712 BTEP seviyesine ulaşmıştır. Tarımsal enerjinin kaynaklara göre 2010-2017 dönemi dağılımı ise aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Genel enerji tüketiminde ülkemizde en az paya tarım sektörünün sahip olması, enerji verimliliği konusunda diğer

**Tarım sektöründe
günümüz enerji varlığını
korumak ve çevreye
olumsuz etkilerini
önlemek amacıyla yeşil
enerji kullanımına teşvik
gerekliyor**

sektörler kadar düzenleme yapılmasını engelleyen bir unsur olarak göze çarpmaktadır. Ancak son yirmi yılda teknolojinin de etkisiyle tarım sektöründeki enerji tüketimi ulusal ekonominin üstünde artış göstermektedir. Son yıllarda traktör yakıtları dışında, tarlalarda azotlu gübre kullanımı, hayvansal üretimdeki atıklar, sera ve hayvan barınaklarında elektrik kullanımı gibi gelişmelerle sera gazı oluşumunda tarımsal tüketimin de etkisi artmıştır. Bu nedenle enerji verimliliğinin tarımsal alanlarda da yaygınlaşması için birçok ülkede düzenlemeler başlamıştır. Enerji yoğunluğu artan tarım sektöründe de yenilenebilir enerji teşvik edilmektedir. Tarım araçlarının verimli araçlarla değiştirilmesi, düşük basınçlı sulama yöntemlerinin özendirilmesi, tarımsal üretim sürecinde enerji verimliliği ilkelerinin hâkim kılınması, enerjinin yerinde ve yerli kaynaklarla elde edilmesi, güneş, rüzgar, jeotermal ve biyokütle enerjilerine ağırlık verilmesi bu alandaki önemli uygulamalardır.

Gelişen teknolojiyle birlikte tarım sektöründe de enerji yoğun uygulamalarına yer verilmektedir. Özellikle hayvancılık ve seracılık uygulamalarında endüstriyel anlamda işletmelerin sayısı giderek artmaktadır. Sürdürülebilir bir tarımsal kalkınmanın sağlanabilmesi için; fosil enerji kaynakları kullanımının azaltılması, yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının sağlanması ve enerji verimliliğinin artırılması esastır. T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” ile Türkiye’nin sürdürülebilir ve etkin bir ekonomiye geçişine katkı sağlanması hedefleniyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması, sera gazı emisyonlarının azaltılması, düşük karbonlu enerji kaynaklarının kullanılması çalışmaları yaşanabilir bir çevre politikası ile sürdürülebilir ekonomik

kalkınmanın bir arada olabileceğinin gerçekleştirilecek eylem planı ile insanlara anlatılması konusunda çeşitli faaliyetler yürütülüyor.

Türkiye’nin, son yıllarda yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımlarını arttırmış olmasına rağmen, hâlâ fosil yakıt kaynaklarına olan bağıllılığının azımsanamayacak kadar büyük olduğu görülmektedir. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde jeotermal kaynaklardan faydalanarak bitkisel üretimin yapılması, yenilenebilir enerji kullanan seralar ve üretim tesislerinin desteklenmesi gerekiyor. İklim değişikliği ile su kaynakları hızla azalıyor. Ülkemizde elektrik üretiminde barajlardan elde edilen elektrik, ucuz elektriğin en önemli kaynaklarından biriydi. Suların azalması bu kaynağı son iki yılda hızla azaltıyor. Su kaynaklarının stratejik önemi her geçen gün biraz daha artıyor.

Tarımda enerji tüketimi yönetiminin dünya çapında bir konu olmasının sebebi fosil yakıtların neden olduğu olumsuz yan etkilerdir. Fosil yakıtların kullanılması ile açığa çıkan karbondioksit ve diğer sera gazlarının sonucu olarak dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığı yükselmektedir. Bu küresel ısınma ile dünyanın iklimsel özellikleri üzerinde değişiklikler görülecektir. Bu nedenle, tarım sektöründe günümüz enerji varlığını korumak ve çevreye olumsuz etkilerini önlemek amacıyla yeşil enerji kullanıma planlı biçimde teşvikler getirilmesi öncelikli bir gereksinimdir. Uluslararası piyasalarda fosil kaynakların fiyatlarının artış oranları gibi nedenlerden dolayı tarım sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaşması hem sosyo-ekonomik gelişmelere hem de sürdürülebilir tarım anlayışına fayda sağlayacaktır.

Mehmet Emin TATLI
Yönetim Kurulu Başkanı

Uluslararası Yönetim ve Danışmanlıkta Güvenilir Adres

INDEX EKONOMİ

Uluslararası yönetim ve danışmanlık firması İndex Ekonomi, firmalara katma değer ve maliyet avantajı sağlamak amacıyla yola çıkmıştır. Şirketlerin bağımsız denetim yaptırmasının bir ihtiyaç olduğu günümüzde, **İndex Ekonomi** yurt içi ve yurt dışı bağlantılarını kullanarak firmaların ihtiyaçlarına en doğru çözümü sunmayı ilke edinmiştir.

İndex Ekonomi, denetime tabi olduğu halde denetim yaptırmamış firmaların yaşayacağı sorunların önüne geçmeyi, şirketlerdeki güveni oluşturmayı ve önemli sorunlara çözüm üretmeyi amaçlamaktadır.

Danışmanlık, teşvik ve vergi hizmetleri alanında kaliteli hizmet sunmaya odaklanmış olan **İndex**

Ekonomi, yatırım projeleri ve fizibiliteyi, pazar ve fiyat analizleri, yatırım ve işletme kredileri, re-financeman çözümleri gibi konularda hizmet vermektedir. Çalışanlarının ve müşterilerinin memnuniyetine önem veren, etik değerlere saygılı, iletişimde seviyeli ve nazik bir dil kullanmaya özen gösteren, bilgiyi zamanında ve titizlikle ileten şirketimiz yanı sıra hukuki ve mevzuattan kaynaklanan yükümlülükleri titizlikle yerine getirmeyi ve sonuç odaklı çalışmayı da ilke edinmiştir.

2017 yılından bu yana faaliyetlerini yürüten İndex Ekonomi, yatırım teşvik belgeleri ve destekleri konusunda şirketlere uluslararası yönetim ve danışmanlık hizmeti vermektedir.

Helal Turizm

Refah Seviyesi Yükselişte Olan Niş Bir Pazar

Helal turizmin varlığı, Türkiye'yi marka ülke yapma yolunda rekabete hazırlayan bir enstrüman gibi olacaktır.

Turizm eğilimleri çerçevesinde düzenlenen ve gelecekteki değişimlere ayak uydurabilen bir turizm politikası ve stratejisi kaynakların etkin kullanılmasının yanı sıra turizmde de rekabet avantajı sunacaktır. Günümüzde turizm endüstrisinin içinde ciddi bir paya sahip olmaya başlayan 'helal turizm' pazarı bu kapsamda değerlendirilebilecek önemli uygulamalardan biridir.

Helal turizm, konaklamalardan doğan ihtiyaçların İslami kural ve inanışlara uygun şekilde karşılanması ile ilgili faaliyetlerdir. Küresel anlamda yaklaşık 6 yıl önce duyulmaya başlanan Helal turizm, yaşamlarını İslami şartlara göre düzenleyen Müslümanların, kadın-erkek ayrı kullanım alanları olan, bünyelerinde 5 vakit ezan okunup mescitlerinde namaz kılma imkânı sunan, odalarında kible yönü, Kur'an-ı Kerim ve seccade barındıran, kesinlikle alkol servis etmeyip helal gıda ile yemeklerini sunan turizm uygulamasıdır. Helal turizm pazarı, demografik yapısı genç olan ve refah seviyesi yükselişte olan niş bir pazardır. Türkiye, Malezya, Hindistan, Mısır, Dubai, Avustralya, İspanya ve Tayland gibi birçok ülke müteaddiyin turistleri çekmeye yönelik çeşitli pazarlama faaliyetleri yapmaktadır. Helal turizm, İslami inanç ve uygulamalara uygun olarak tam bir tatil hizmeti veren bir konsept olarak görülmektedir.

Helal turizm, İslami inanç ve uygulamalara uygun olarak tam bir tatil hizmeti veren bir konsept olarak görülmektedir

Müslüman Dostu Otel

'Müslüman Dostu Otel' ise İslami kurallara göre dizayn edilmiş asıl fonksiyonu otel tanımında olduğu gibi geceleme ihtiyacını sağlamak olan ve bu hizmetin yanında yeme, içme ve eğlenme ihtiyaçlarını İslami kural ve inanışlara uygun biçimde karşılayan tesislerdir.

Müslüman dostu konseptinde hizmet veren işletmeleri, turizm işletmelerinin İslami esaslara göre hizmet/ürün sunan türevleri olarak tanımlamak mümkündür. İslami kurallara uyumlu olan bir konaklama işletmesi, beş temel noktada bazı karakteristik özelliklere sahip olmalıdır:

1. **İnsan kaynakları:** Personel için geleneksel kıyafetler, kadın personel için dress-code, Müslüman çalışanlar için namaz izni ve Ramazan ayında uygun çalışma koşulları, hizmet sunumunda misafir odaklı uygulamalar.
2. **Yatak odaları ve banyolar:** Kadınlar ve aileler için özel olarak ayrılmış katlar, odalarda Kible yönünü gösteren işaretler, seccade ve Kur'an-ı Kerim, muhafazakâr TV kanalları, insan ya da hayvan figürü içermeyen dekorasyonlar, yatakların ayak uçlarının ve tuvaletlerin Kible yönüne bakmıyor olması, abdest almaya uygun tuvaletler ve Müslümanların kullanımına uygun ekipman.
3. **Yemek ve banket olanakları:** Helal gıda, alkolsüz içecekler, kadınlar ve aileler için ayrı yemek alanı imkânı, uygunsuz müzik içeriğinin olmaması, insan ya da hayvan figürü içermeyen dekorasyonlar.
4. **Diğer etkinlikler:** Casino veya kumar etkinliklerinin olmaması, her iki cinsiyet için ayrı ayrı havuz ve SPA hizmetleri, kadın ve erkekler için ayrı abdest alma ve mescit imkanları, tuvaletlerin Kible yönüne bakmaması, insan ya da hayvan figürü içermeyen dekorasyonlar.

5. **İşletme:** Ahlaki satış ve pazarlama, İslami değerlere uygun sosyal sorumluluk ve hayırseverlik faaliyetleri, İslami finans kurallarına uygun mali işlemler.

Türkiye'nin helal turizm potansiyelini değerlendirmek yolunda İslami turizm konseptinde hizmet veren otel işletmelerinin sayısını artırdığımızda ve bu alanda lider olma yolunda adımlar attığımızda Türkiye'nin helal turizmden aldığı payı artırabiliriz. Hali hazırda ülkemiz otelciliğinde bir milyon yatak kapasitesi varken, İslami otel yatak kapasitesi için kesin bir rakam verebilmemiz söz konusu değildir. Yatırımcıların dikkatleri bu pazara çekilerek önemli ekonomik kazanımlar elde etmeleri sağlanabilir. Bununla birlikte, dini hassasiyetleri olan kitlelerin de tatil ihtiyaçlarının ülke içinde karşılanması sağlanabilir. Yeteri kadar turizm tesisinin ortaya çıkması bu gruba saygı duyulup değer verildiğini göstereceğinden toplumsal hoşgörünün sağlanmasına olumlu katkı sağlanabilir.

MasterCard-CrescentRating Global Muslim Travel Index-2016 raporuna göre; Müslüman turistlerin %20'si, İslami kurallar konusunda çok hassas ve İslami ürün ve hizmetlerin olmadığı yerlere gitmemektedir. Müslüman turistlerin %60'ı, helal yiyecek-içecek olmasını şart koşarken, bu tür ürünlerin kendisine sunulması durumunda, sunum yapılan yerde İslami esaslara aykırı ürün ve hizmetlerin bulunmamasını şart koşmamaktadır. Müslüman turistlerin %20'sinin helal ürün ve hizmet talebi bulunmaktadır. Bu rakamlar göstermektedir ki, 108 milyon Müslüman turistin yaklaşık %80'i İslami usullere uygun hizmet talep etmektedir.

Müslüman turist kitlesine yönelmek için ise 4 önemli neden bulunmaktadır. Bunlar:

1. Nüfus büyümesine bağlı olarak artan turist sayısı,
2. En hızlı büyüyen ekonomilerden bazılarının Müslüman ülkesi olması,
3. Genç nüfusa sahip olması,
4. İnançları doğrultusunda hayat tarzı seçeneklerinin artması.

Helal turizm Müslüman ülkelerde çok hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. Bu nedenle helal turizm bir turizm politikası olarak ele alınmalı ve Türkiye'nin turizm vizyonuna uyarlanmalıdır. Hükümet önderliğinde kent dinamiklerinin, üniversitelerin, bürokratların, belediyelerin, il özel idaresinin, sivil toplum kuruluşlarının ortak bir yapı içerisinde bu ko-

İslami turizm konseptinde hizmet veren otel işletmelerinin sayısını artırdığımızda Türkiye'nin helal turizmden aldığı payı artırabiliriz

nuyu gündeme taşıması ve çözüm arayışında olması gerekir. Türkiye'nin helal turizm ile marka ülke logosunu oluşturması gerekmektedir. Helal turizm, kamuoyunda algılandığı biçimde, sadece otellerde domuz eti ve alkol bulunmaması, ortak kullanım alanlarının bay-bayan ayrı olması ile sınırlı değildir. Odalara seccade, tespih koyarak, otelde alkol tüketilmesi engellenerek ve havuzları bay-bayan ayırarak İslami hassasiyete sahip turistlerin çekilebileceğini sanmak yanıltıcıdır. Bununla birlikte Helal turizm işletmelerinde bulunması gereken özellikler aşağıdaki gibidir:

a) Konaklama işletmelerinde bulunması gereken başlıca özellikler şunlardır:

- Yiyecek ve içeceklerin Helal olduğu konusunda müşteriye güven verilmesi ile birlikte domuz eti, alkol gibi İslam fıkına göre haram olan yiyecek ve içeceklerin bulunmaması,
- Odalarda ibadetlerini yerine getirebilecekleri imkânların sunulması,
- Spor salonu, plaj, havuz, SPA, kafeterya gibi mekânların bay-bayan ayrı olması,
- Çalışan personelin helal bilinçli olması,
- Aktivitelerde İslami hassasiyetlere dikkat edilmesi,
- Gerek odalarda ve gerekse konaklama işletmesinin ortak kullanım alanlarındaki tuvaletlerde, İslami hassasiyetlerin dikkate alınması.

b) Seyahat işletmelerinde bulunması gereken başlıca özellikler şunlardır

- Ofis tasarımlarında İslam'a aykırı motiflere yer verilmemesi,
- Çalışan personelin helal bilinçli olması,
- Ofislerde ibadet için gerekli tedbirlerin alınması,

- Acentaların İslami hususlarda yeterli bilgi ve hassasiyete sahip olmaları.

c) Yiyecek-içecek işletmelerinde bulunması gereken başlıca özellikler şunlardır:

- Menünün helal ürünlerden oluşması, haram ürünlere yer verilmemesi,
- Hijyen kurallarına uyulması,
- Talep eden aileler için, aile mahremiyetine uygun bölümlerin bulunması,
- Çalışan personelin helal bilinçli olması,
- İbadet için gerekli tedbirlerin alınması.

d) Ulaşım işletmelerinde bulunması gereken başlıca özellikler şunlardır:

- Yolcuların, ibadet vakitlerinde ibadet etmelerine imkân sağlanması,
- Bekâr bay ve bayan yolcular için ayrı koltuk tahsis,
- Sunulan ikramların helal olması.

Helal turizmin yeni bir turizm ürünü olarak ortaya çıkmasıyla birlikte, dinamik ve her geçen gün kendini yenileyen turizm endüstrisinde "helal" kavramı içerisinde ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu durum, yeni ürün ve hizmet geliştirme olarak değil, mevcut ürün ve hizmetin uyarlanması olarak görülebilir. Bundan kasıt, bu turizm ürününü tercih eden kişilere sunulan tur paketlerini, yiyecek ve içecekleri ve tatil yerlerini İslâmî inançlar ve ihtiyaçlar çerçevesinde sunmaktır. Helal turizm Türkiye'ye nasıl getirilir, ülkeye helal turizmin artı değer sağlaması bakımında marka ülke nasıl olunur, helal turizm nasıl işletilir ve sonuca varır noktalarında altyapı oluşturulmalıdır. Sonuç olarak helal turizmin varlığı, Türkiye'yi marka ülke yapma yolunda rekabete hazırlayan bir enstrüman gibi olacaktır. Diğer ülkelerden farkı bu şekilde ortaya konabilecektir.

AKTÜEL ROTA

Kırklareli'nde Ne Yenir?

- Papara
- Labada Borani
- Kırklareli Köftesi
- Kuzu Kapama
- Pekmezli Kaçamak
- Sini Mantısı
- Manca
- Papaz Yahnisi

Kırklareli'nde Nereye Gidilir?

- Kırklareli Müzesi
- Babaeski Köprüsü
- Kırk Şehitler Anıtı
- Dupnisa Mağarası
- Kıyıköy Aya Nikola
- Hızırbey Bedesteni
- Vize Küçük Ayasofya Camii

Kırklareli'nden Ne Hediye Alınır?

- Hızırbey Bedesteni'nden Kavala Kurabiyesi
- Geleneksel Badem Ezmesi
- Yöresel Süslü Sepetler
- Trakya Özgü Folklorik Kıyafetler

Trakya'nın Günebakan Yüzü: **KIRKLARELİ**

Trakya'nın en kuzeyinde yer alan Kırklareli, Bulgaristan'a sınır komşuluğuyla, köklü geçmişe dayanan Balkan gelenekleriyle, Günebakan (Ayçiçeği) tarlalarıyla rengârenk bir şehir.

Bir ucu Karadeniz'e bir ucu Avrupa'ya uzanan şehir aynı zamanda bir geçiş bölgesi olduğundan stratejik bir konuma sahip. 1363'te Osmanlı topraklarına katılana dek pek çok kez istilaya uğramış, tarihe tanıklık etmiş topraklar Trakya toprakları... Eski adı "Kırk Kilise" olan Kırklareli'nde biraz vakit geçirip doğal güzelliklerinin ve temiz havasının ne denli huzurlu bir ortam sunduğunu görünce belediyelerin "Mutlu İnsanların Kenti Kırklareli" sloganlarına hak veriyorsunuz. Yıldız Dağları manzarasıyla ziyaretçilerine henüz yoldayken görsel bir şölen sunan Kırklareli'nde yeşilliklerin arasında ilerlerken birden yol kenarında Ayçiçek tarlaları başlıyor ve gözünüzün alabildiğine sarı bir güzellikle karşılaşıyorsunuz.

Trakya'nın Karadeniz'e Kıyısı Kırklareli

Kırklareli'nde sahil şeridinde bulunan Demirköy'e bağlı İğneada ve Vize'ye bağlı Kiyıköy, temiz denizleriyle yaz turizmini canlı tutan yerlerden. Siz de seyahat planınıza temiz bir denizde yüzmeyi eklemek istiyorsanız hem İğneada'da hem Kiyıköy'de konaklamak için rahatlıkla otel ve pansiyon seçenekleri bulabilirsiniz. Denizin temizliğinin yanı sıra Karadeniz olmasından dolayı zaman zaman dalgalı olabileceğini akılda tutmakta fayda var.

Ayrıca hem İğneada'da hem Kiyıköy'de kumsal yakınlarında kamp yapabileceğiniz ve karavanla konaklayabileceğiniz yerler mevcut.

Arkeolojik ve Etnografik Eserleriyle Kırklareli Müzesi

1894 yılında Belediye Binası olarak inşa edilen yapının son yıllarda Kırklareli Müzesi olarak ziyaretçilere açılması bölgenin etnik ve kültürel mirasının görülmesi için önemli bir durak noktası hâline gelmiş durumda. Müze girişinde bir Tabiat Salonu bulunuyor ve 76 canlı örneği tahnit edilmiş olarak sergileniyor. Arkeolojik eserlere de yer verilen sergi alanında Klasik dönemlerden, Osmanlı dönemine kadar süregelen ve kronolojik seyir takip eden bir de sikket vitrini bulunuyor.

Kırk Şehitler Anıtı

Kırklareli'nin yıllar boyunca ev sahipliği yaptığı pek çok medeniyetin izlerini şehrin dört bir yanında görmek mümkün. Yanık Kışla Caddesi'nde bulunan, Kırklar Tepesi denilen yerdeki Kırk Şehitler Abidesi Kırklareli İmar Derneği tarafından 1960 yılında yaptırılmış. Kırk Şehitler Abidesi, 1363 yılının ilkbaharında (Padışah I. Murat Hüdavendigâr Dönemi) Demirtaş Paşa komutasındaki

Türk ordularının Kırklareli'ni Bizanslılardan almaları sırasında şehit düşen Kırk Akıncı adına atfedildiği için ismi buradan geliyor.

Mimaride Tarihî Doku

Kırklareli'nde tarihî dokuyu yansıtan pek çok mimari yapıya rastlamak mümkün. Bunlardan biri Tarihî Kırklareli Tren Garı, Balkan Savaşı'ndan Çanakkale Savaşı'na pek çok tarihsel an ve göçe tanıklık etmiş, şimdilerde ise artık gar olarak kullanılmayan özgün bir mimari yapı olarak karşımıza çıkıyor. Yolunuz Babaeski'ye doğru düştüğünde ise 1555 yılında Cedit Ali Paşa tarafından Koca Sinan'a yaptırılan ve Cami, Edirne'deki Selimiye Camii'nin küçük bir modeli olan Babaeski Cedit Ali Paşa Camii'ni görebilirsiniz. Daha eski bir tarihi yapı olarak muhakkak görülmesi gereken yerlerden biri de Vize Küçük Ayasofya (Gazi Süleyman Paşa) Camii'dir. 6'ncı yüzyılda Jüstinyen Dönemi'nde kilise olarak yapılmış yapı 15'inci yüzyılın ikinci yarısında cami olarak düzenlenmiş olup hâlen cami olarak ibadete açık.

Görkemli Renkleriyle Ayçiçeği Tarlaları

Kırklareli denilince akıllara gelen ayçiçeklerinden söz etmeden geçmek olmaz. Özellikle yerli halkın "günebakan" dediği ayçiçekleri sadece Kırklareli'nin değil tüm Trakya'nın

simgesi hâline gelmiş durumda. Sarı yeşil renkleriyle gözünüzün alabildiğine uzanan ayçiçeği tarlaları, turistlerin gezip fotoğraf çekilmesi için uğrak mekânlardan olmasının yanı sıra yağ üretimi için önemli bir ekonomik kaynak niteliğinde. Trakya'da Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli ayçiçeği üretiminde öne çıkan şehirlerden hatta öyle ki ülkemizdeki toplam Ayçiçek yağı üretiminin yaklaşık yarısı sadece bu üç şehirden sağlanıyor.

Trakya Gelenekleri

Geçmişten gelen kadim Balkan geleneklerinin etkisiyle oluşturdukları ve muhafaza ettikleri kültürleriyle Kırklareli insanı zengin bir kimliğe sahip. Evlilik törenlerinde çalınan hareketli müzikler, çalgıcılar, oyun havaları beraberinde pek çok geleneği de içeriyor. Örneğin bilinenlere göre yeni evlenen genç kızlara aynalı süpürge hediye edilir ve bu süpürge evin bereketi olacağına inanılır. Burada asker uğurlamaları da yine davulla zurnayla yapılır ve kadim bir gelenek olarak askere gidecek genç erkeklerin eline kına yakılır. Yeni doğan bebekleri görmeye gidildiğinde şerbet kaynatılır ve misafirlere ikram edilir. 40 gün geçtikten sonra bebek ve anne komşulara ziyarete gider ve bu ziyarete "kırk uçurma" denilir.

Osmanlı ve Brezilya Arasındaki İlk Etkileşim: “Dostluk, İkamet ve Ticaret Anlaşması”

1858’te Brezilya ile imzalanan dostluk anlaşması neticesinde iki ülke arasında yakın ilişkiler kuruldu.

Avrupa ülkelerinin “büyük suların ardındaki yeni dünya” denilen bu topraklara 1492 yılında Kuzey Amerika ve 1500 yılında da Güney Amerika’nın zaptı ile başlattıkları akınlarının en büyük sebebi, Osmanlı İmparatorluğu yükselme dönemindeyken tam bir ablukaya alınan bu ülkelerin karşı koyacak güçlerinin kalmamış olmasıydı. Bu sebeple bir an önce zenginleşmek, güçlenebilmek için bu “yeni dünya” topraklarının her bir karışını sömürebilmek amacıyla âdeta zaman ile bir yarışa girmişlerdi ve

bu yarış birçok zulmü de beraberinde getirmişti. Avrupalılar istila ettikleri bu topraklarda altın madenlerinde, ormanlarda, tarım alanlarında çalıştırmak için bilhassa Afrika’dan milyonlarca insanı köleleştirip bu “yeni dünya” topraklarına getirdiler. Emeviler döneminde İslam, Kuzey Afrika’ya kadar yayılmış olduğundan bu topraklara getirilen insanların önemli bir çoğunluğu Müslümanlardan oluşuyordu. Brezilya’ya ilk Müslümanların gelişi bu şekilde gerçekleşti, zamanla sayıları oldukça artan bu

BİLGİ

Mısır'da çekilmiştir. Sağdan 3. sandalyede oturan kişi Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro ve sol'da sandalye üzerinde bacak bacak üstüne atmış kişi de İsmail Paşa'dır.

Müslüman kardeşlerimiz köle bile olsalar inançları konusunda asla taviz vermiyorlardı. 1822 yılında Brezilya, Portekiz'den bağımsızlığını ilan ederek Brezilya İmparatorluğu'nu kurdu fakat yine de kölelik ve zulüm devam ediyordu. 25 Ocak 1835 tarihinde Brezilya'nın Bahia şehrinde Müslüman kölelerin liderliğinde bir isyan başladı, kısa süre içinde diğer kölelerden ve halktan destek gören bu ayaklanma hükümet tarafından kanlı şekilde bastırıldı; yüzlerce Müslüman şehit oldu...

Brezilya tarihinin en büyük ayaklanması sayılan bu olay tarihte "Revolta dos Malês" olarak adlandırılır. Afrikalı Yoruba dilinde "Müslüman" anlamına gelen "ilmeê" kelimesinden türeyen "Malês" tanımlaması dolayısıyla "Malêslerin isyanı" olarak tarihe geçen bu ayaklanma, Brezilya'da özgürlük için bir son değil bir başlangıç olarak kabul edilmiştir.

II. Dom Pedro'nun Sultan Abdülmecid'e Hediyesi

Brezilya'da köleliğin sonuna gelindiği 1850'li yıllarda ülkesinde büyük bir işçi açığı oluşan Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro bu açığı kapatmak için başka ülkelerden ülkesine göç akışını hızlandırmak istiyordu. Bu nedenle Pedro döneminde Brezilya, başta Portekiz olmak üzere birçok Avrupa ülkesi ile anlaşma imzaladı. 19. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa ülkeleri arasında ticari ve diplomatik ilişkilerde de birçok gelişme yaşanıyor. Sultan Abdülmecid döneminde 1856 tarihinde Portekiz ile imzalanan "Dostluk, İkamet ve Ticaret Anlaşması" bunlardan biriydi. 1858 tarihinde Brezilya hükümet yetkililerinin Londra'da bulunan Büyü-

kelçiliği aracılığıyla talepte bulunmasından kısa bir süre sonra Osmanlı İmparatorluğu ve Brezilya İmparatorluğu arasındaki ilk etkileşim olan "Dostluk, İkamet ve Ticaret Anlaşması"nda karşılıklı imzalar atılmıştı. 1858 tarihinde karşılıklı imzalanan dostluk anlaşmasından sonra Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro, dönemin Osmanlı Sultanı Abdülmecid'e "Grã-Cruz Madalyası" göndermiş, bu davranışa istinaden Sultan Abdülmecid de kendisine "Mecidiye Nişanı" hediye etmişti.

Osmanlı İmparatorluğu ile Yakın Dostluk İlişkileri

Kaptân-ı Deryâ Ateş Mehmet Paşa zamanında deniz kuvvetlerinde imam olan aslen Bağdatlı Abdurrahman Efendi'nin 1865 yılında kaleme aldığı "Tesliyetü'l Garib" eseri 1871 yılında Antepli Mehmet Şerif tarafından Türkçeye çevrilmiştir. "Brezilya Seyahatnamesi" adıyla anılan bu belgelerde "1865 Eylül ayında İstanbul'dan yola çıkan Bursa ve İzmir adlı iki savaş gemisinin aylar sonra Brezilya ülkesi Rio de Janeiro şehrinin Paraty Limanı açıklarına demirlenmesi anlatılmaktadır.

Bir kısım tarihçilere göre söz konusu Osmanlı gemileri Basra'ya doğru gitmek için yola çıkmışlar ancak Cebelitarık Boğazı'nı geçtikten sonra okyanus içinde kaybolarak

BİLGİ

São Paulo'da arkalarında Abdülhamit han döneminde kullanılan Türk bayrağımız ile beraber Osmanlı Göçmenleri.

farklı yöne gitmelerinden dolayı Brezilya'ya ulaşmışlardı. Bu görüşün yanı sıra bir kısım tarihçiler de 1858 tarihinde yapılan anlaşmanın sonrasında bu gemilerin Osmanlı İmparatorluğu tarafından direkt Brezilya'ya gönderildiğini savunuyordu. Tarihçilerin görüşlerine göre, gemilerin amacı hem uzak diyarlardaki bu ülkeyi tanımak hem de Sultan Abdülmecid'in II. Dom Pedro'ya gönderdiği "Mecidiye Nişanı"ni bizzat iletmektir.

Bu uzak diyarlardan gelen Osmanlı gemileri, Brezilya halkının yoğun ilgisi ile karşılaştı. Rio de Janeiro şehrinin o zamanlar Brezilya İmparatorluğu başkenti olmasından dolayı Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro da gemileri bizzat ziyaret etti. Söz konusu seyahatnamede "gemilerden imparatoru selamlamak için top atışları yapıldı, sahilde meşaleler yakıldı." gibi cümleler de yer alıyordu. Hatta bahsedildiği üzere Abdurrahman Efendi, ülke içinde yaptığı kısa seyahatlerde burada yaşayan Müslümanlar ile tanışmış, ibadetlerini yerine getirirken hatalı olduklarını gördüğü için Osmanlı gemilerinin geri dönmesine rağmen kendisi bir süre daha Brezilya'da kaldı.

Bu yaşananlardan sonra iki imparatorluk arasında ilişkiler iyice gelişti ve II. Dom Pedro'nun Osmanlı İmparatorlu-

BİLGİ

1889 tarihinde Fransız fotoğrafçı H. Marres tarafından o tarihteki teknik ile fotomontaj olarak yapılan, Türkiye'de çok bilinmeyen "Dünya'nın Hükümdarları" fotoğrafıdır. Bu fotoğrafta soldan ikinci kişi Sultan Abdülhamit Han, arkasındaki kişi Hidiv İsmail Paşa'nın oğlu Mehmed Tefrik Paşa ve soldan 8. Kişi Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro'dur.

Brezilya tarihinin en büyük ayaklanması sayılan olay: "Revolta dos Malês"

BİLGİ

Lübnan Limanı'nda Brezilya'ya doğru yola çıkmaya hazırlanan bir Osmanlı gemisi.

ğu'nu yakından tanıma isteği artmaya başladı. 1965 yılında Brezilya'ya gelen Osmanlı gemilerinin bizzat getirdiği davetin ardından yaklaşık 5 yıl sonra Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro, karısı İmparatoriçe Teresa Cristina ile beraber Osmanlı Devleti'ne Mısır ve İstanbul olmak üzere iki ziyaret gerçekleştirdi.

Brezilya İmparatoru II. Dom Pedro'nun ilk ziyaretinde o dönem Mısır valisi olan Hidiv İsmail Paşa ile olan yakın dostluğu İmparatorun 21 bin adetten oluşan özel fotoğraf albümüne de yansımıştır. İmparatorun 1876 tarihinde Avrupa seyahati dönüşü İstanbul'u, sonrasında yeniden Mısır'ı ziyaret etmesinin ve o tarihlerde Osmanlı topraklarından Brezilya'ya yaşanan göçün bilhassa Mısır, Lübnan, Suriye'den gerçekleşmiş olmasının Hidiv İsmail Paşa ve II. Dom Pedro arasındaki yakın dostluğun sonucu olduğu düşünülmektedir. 1858 tarihinde karşılıklı imzalanan dostluk anlaşmasının eklerinde "Brezilya hükûmeti Osmanlı İmparatorluğu topraklarından gelen göçmenleri kabul edip onlara uygun şartlar tanıyacaktır." ifadesi de yer alıyordu. 1869 tarihinden sonra Sultan Abdülaziz ve Abdülhamit Han dönemlerinde Osmanlı İmparatorluğu sınırlarında bulunan Lübnan, Mısır, Suriye, Yunanistan vb. birçok bölgeden göçmenler Portekizce hazırlanmış Osmanlı İmparatorluğu Kimlik belgelerini ibraz ederek Brezilyaya yerleşti ve "TURCOS" olarak adlandırıldı. Günümüzde soylarında bağlar incelendiğinde yeni nesil ile birlikte Brezilya'da 15 milyona yakın "TURCOS" yaşamaktadır.

Kapı Fitilleri
Kepenç Fitilleri
Pas Pas Fitilleri
Tente Fitilleri
Mobilya Çıtalari
Aydınlatma Fitilleri
Özel Üretim Fitiller

Yaşamın Olduğu
Her Yerde...

İkitelli OSB Giyim Sanatkarları 5A-6A Blok K:4
No: 409 İkitelli 34490 Başakşehir / İSTANBUL
☎ +90 212 485 0 472 ☎ +90 0553 945 21 43
🌐 www.hrcplastik.com.tr 📧 info@hrcplastik.com.tr

HRC PLASTİK®
Sanayi ve Dış Ticaret Limited Şirketi

Katılım Esaslı Fonlar ve KT Portföy Büyümeyi Sürdürüyor

KT PORTFÖY

Katılım esaslı yönetilen yatırım ve emeklilik fonlarının büyüklüğü 100 milyar TL'ye ulaşırken, Kuveyt Türk Katılım Bankası'nın %100 iştiraki olan KT Portföy Yönetimi A.Ş., kuruluşunun 7. yılında, yönettiği portföy büyüklüğünde 15 milyar TL'yi aştı. Katılım (faizsiz) yatırım fonlarında sektör lideri olan KT Portföy, geliştirdiği yenilikçi ürünlerle müşterilerine yatırım çözümleri sunuyor. Bireysel portföy yönetimi ve özel fonlar da dahil geniş bir ürün yelpazesine sahip olan şirket aynı zamanda şahıs ve şirketlerin kısa vadeli nakit akışlarından gelir elde edebilecekleri fonları da yönetiyor.

Bunun yanı sıra, KT Portföy ürünleri arasında, katılım finansın ortaklık kültürünün vücut bulduğu girişim sermayesi yatırım fonları (GSYF) da yer alıyor. Kuveyt Türk kuluçka ve hızlandırma programı Lonca Girişimcilik

Merkezi ile işbirliği içerisinde, erken aşama girişimlere yatırım imkânı veren Lonca GSYF, Teknogirişim GSYF ve Neova GSYF ile birlikte; küçük-orta ölçekli şirketlere büyüme sermayesi sağlamayı hedefleyen KOBİ GSYF yatırımcılara risk algılarına uygun yatırım fırsatları sunuyor.

Yatırım Fonları Cazip Hâle Geliyor

Son altı yılda daha yaygın hâle gelen katılım esaslı yatırım ve emeklilik

fonları portföy yönetim sektöründe faizli fonlara göre daha hızlı büyüyor. Birikimlerinin katılım esaslı olarak yönetilmesini isteyen yatırımcılar tasarruflarını lisans sahibi profesyonellerce yönetilmesini tercih ediyor. Yatırım fonlarının profesyonellerce yönetilmesi ile kıymetli madenler, yabancı para yatırımları, yerli ve yabancı hisse senetleri ve TL sabit getirili kıymetler gibi farklı tiplerde fonların olması yatırım fonlarını cazip hâle getiriyor. Son dönemde yatırım fonlarının önemli bir kısmında stopaj ve kurumlar vergisi istisnası olması da fonların vergi planlamasına yönelik kullanımını sağladı.

Katılım Esaslı Fonlardan Ekonomiye Ek Katkı

Farklı yatırım temaları ve fon tiplerinin yatırımcılara sunulması ile sektöre fon girişlerinin arttığı görülüyor. KT Portföy olarak da son dönemde kurduğumuz altın, gümüş gibi kıymetli madenlere yatırım yapan Kıymetli Madenler fonumuz, sürdürülebilirlik temasına sahip ABD'de işlem gören hisselerle de yatırım yapabilen Sürdürülebilirlik fonumuz, katılım kriterlerine uyan hisselerle yatırım yapan Hisse fonumuz ve günlük giriş çıkışlara imkân veren ve likidite yönetimi için kurduğumuz Katılım Para Piyasası fonumuz yatırımcılara tasarruflarını diledikleri varlık sınıflarında değerlendirmek için fırsatlar sunuyor.

Katılım esaslı fonların görece yeni olması ve farklı varlık sınıfı ve yatırım temalarının tasarruf sahiplerine sunulması sebebiyle katılım esaslı fonlarının sektörden daha hızlı büyümesinin devam etmesi beklenmektedir. Katılım esaslı fonların büyümesi tasarrufların daha iyi değerlendirilerek büyümesine sebep olacağı gibi sermaye piyasalarına yönelmesi ile ekonomik büyümeye de ek katkı sunmaktadır.

Tasarruf Finansman Şirketleri Sektör Kurulu Başkanı Eyüp Akbal, Sektörün Sesi Olacak

Tasarruf Finansman Şirketleri Sektör Kurulu Başkanı oldu.

“Sektörümüzü bir adım öteye taşıyacak çalışmalarımıza ilk günkü iştiaak ve azimle devam edeceğiz”.

BDDK Lisansı ile sektörün güvenilirlik ve şeffaflık kazandığını dile getiren Fuzul Tasarruf Finansman AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Akbal, lisans ile birlikte sektördeki oyuncuların finansal gücü ve güvenilirliği anlamında hiç kimsenin aklında soru işaretinin oluşmayacağını söyledi. Regülasyonun Türkiye tasarruf finansman sistemini uluslararası standartlara taşıyacağını da altını çizen Akbal; “Sektörümüz regülasyon ile adeta bir dönüm noktası yaşadı. Sektörün artık kendi mevzuatı var. Mevzuatla birlikte tasarruf finansman şirketleri artık daha şeffaf olacak.

BDDK Lisansı ile ayrıca sektörümüzde faaliyetlerine devam eden firmalar; finans kesiminin önemli unsurlarından olan finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim ve tasarruf finansman şirketlerini temsil eden Finansal Kurumlar Birliği (FKB) bünyesine katıldı. Yapılan seçimle FKB’de Tasarruf Finansman Şirketleri Sektör Kurulu Başkanlığı görevine seçildim. Bu göreve seçilmemi, intibak sürecinde verdiğimiz emeğin, sektördeki 30 yıllık tecrübemizin ve güvenin karşılığı olarak görüyorum. Bu vesileyle beni bu göreve layık gören sektör temsilcisi firmalara da teşekkür ediyorum. Başkanlığım ile birlikte sektörün sesi olacak; sektörün ve sistemden yararlanmak isteyen vatandaşların talep ve önerilerini, sektörde atılması gereken adımları dile getireceğim. Sektör adına yolumuzun uzun olduğunu biliyorum. Ancak sektörümüzü bir adım öteye taşıyacak çalışmalarımıza ilk günkü iştiaak ve azimle devam edeceğiz.” diye konuştu.

Kuruluşundan itibaren yüz binden fazla kişinin ev ve otomobil ihtiyacını karşılamasını sağlayan Fuzul Tasarruf Finansman, BDDK intibak sürecini başarıyla tamamlayarak, lisans alan altı firmadan biri oldu. Finansal Kurumlar Birliği (FKB) Tasarruf Finansman Şirketleri Sektör Kurulu Başkanlığı’na da seçilen Fuzul Tasarruf Finansman AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Akbal; yeni göreviyle sektörün FKB’deki sesi olacak.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (BDDK) tasarruf finansman şirketleri regülasyonu ile birlikte sektör finansal kurumlar arasına girerken, sektörde yer alan firmalar Finansal

Kurumlar Birliği (FKB) bünyesine katıldı. 2 Ağustos 2022’de FKB’nin Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı’nda yapılan seçimle Fuzul Tasarruf Finansman AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Akbal,

Türkiye'nin Bayrak İmalatçısı Alsancak Bayrak, 50. Yılı'nı Kutlayacak

Alsancak Bayrak markası 1973 yılından itibaren İstanbul'da son tüketici ve kurumlara bayrak imalatı yapmaya devam ediyor. Okullar, belediyeler, özel şirketler, gerçek kişiler, siyasi partiler ve kamu kurumlarına bayrak üretimi yapan şirket, sunduğu tüm ürünler konusunda profesyonel ve sorunsuz bir hizmet anlayışına sahip.

Avrupa Standartlarında Kalite

Alsancak Bayrak; Türk bayrakları, gönder bayrakları, meydan süsleme bayrakları, kırlangıç bayraklar, dizili bayraklar, masa üstü bayrakları, makam ve tören bayrakları, çubuklu bayraklar,

eski ve yeni Türk devletleri bayrakları, ülke bayrakları, Atatürk posterleri ve her bayrak türünün boy ve çeşitlerinde üretim yapıp en iyi fiyatlar ile sunma vizyonuna sahip bir şirket. Özellikle büyük boy bayrak üretiminde liderliğini koruyan Alsancak Bayrak, bayrakçılığı kalite açısından Avrupa standartlarına getirmiş durumda.

Alsancak Bayrak, Cumhuriyet'in 100. Yılı'nda 50. Yılı'nı Kutlayacak

Yarım asırdır üretim faaliyetlerine devam eden ve merkezi İSTOÇ'da olan Alsancak Bayrak'ın Tahtakale mağazası yeni modern tasarımı ve çalışma kadrosu ile müşterilerine kaliteli ve hızlı hizmet vermeye devam ediyor. Müşteri memnuniyetinden yola çıkarak üretimden kaynaklanan hatalarda kusulsuz iade olanağı sağlama teminatı veren Alsancak Bayrak, şirket olarak

ISO 9001:2015, ISO 45001:2018, ISO 14001:2015, ISO 10002:2018 ve ISO 31000:2018 kalite belgeleri çerçevesinde üretim yapıyor. Özellikle çevreci hassasiyetlere sahip olmanın verdiği dikkatle doğayı kirletmeyen çevreci üretimler yapmaya özen gösteren firma en iyi hizmeti vermek için çalışmalarına özveriyle devam ediyor.

Etik ve Ahlaki İlkeler

Alsancak Bayrak, yaptığı işlerde zamanında teslimat ilkesiyle müşteri ihtiyaçlarına en uygun ürünü optimum sürede üretmeye ve sürekli gelişerek kaliteden ödün vermemeye gayret gösteriyor. Kazanılan kaynakları yatırıma dönüştürerek istihdam alanları oluşturup, toplumsal refaha katkıda bulunma hedefinde olan şirket için; kârlılık, verimlilik, etkinlik esasları çerçevesinde dünya markaları ile rekabet edebilecek ürün kalitesi ve standartlarına ulaşmak, etkin ve verimli kaynak yönetimi için sürekli iyileştirme faaliyetlerini sürdürmek hedefleri yarım asırdır devam ediyor.

Turkish Cargo, Avrupa'nın En Başarılı Hava Kargo Taşıyıcısı Oldu

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) tarafından her yıl yayınlanan Dünya Hava Taşımacılığı İstatistiklerine göre Türk Hava Yolları'nın yükselen lojistik markası Turkish Cargo, toplam taşıma performansı ile hava kargo şirketleri arasında Avrupa'da birinci, dünyada 4. sırada yer aldı.

Başarılı marka, FTK (Freight Tonne Kilometres – Kilometrelendirilmiş Tonaj) verilerine göre 2021 yılında 9,2 milyon ton kilometrelik taşıma performansı göstererek iş hacmini yüzde 32 oranında artırdı ve Avrupa'nın önde gelen hava kargo markalarını geride bırakarak zirveye yükseldi.

Turkish Cargo'nun başarılı performansı ile ilgili Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Bolat; "Dünyanın en hızlı bü-

yüyen hava kargo markası olarak tedarik zincirine sağladığımız katkılar ile hava kargo sektörüne değer katmaya ve küresel ticaretin rekabet gücünün artırılmasında üstlendiğimiz kritik rolümüzü kararlılıkla sürdürmeye devam ediyoruz. Turkish Cargo'nun Avrupa'da sergilediği bu başarıyı dünyanın her yerine taşıyarak 2025 yılında dünyanın ilk 3 hava kargo markasından biri olma hedefimize doğru hızla ilerliyoruz." ifadelerini kullandı.

Pazar Payı, Uçuş Ağı ve Taşınan Tonajda Rekor Büyüme

Turkish Cargo 2017 yılı itibarıyla yapmış olduğu filo, altyapı, süreç ve kalite geliştirme yatırımları sonucunda son 5 yıllık süreçte; küresel sıralamasını 22. sıradan 4.lüğe, pazar payını ise yüzde 2,6 seviyelerinden yüzde 5,2 seviyelerini çıkarmayı başardı.

2017 yılında filosunda 13 kargo uçağı bulunduran başarılı marka, 2022 yılında bu sayıyı yüzde 53,8 artırarak uçak sayısını 20'ye çıkardı. Filodaki genişlemeye bağlı olarak Turkish Cargo'nun kargo uçaklarıyla sefer düzenlediği destinasyon sayısı ise yaklaşık iki katına çıkarak 2022 yılında 100'e ulaştı. Türk Hava Yolları, yolcu taşımacılığında olduğu gibi kargoda da en çok uluslararası noktaya sefer düzenleyen havayolu konumuna ulaştı. Turkish Cargo'nun kurmuş olduğu hava köprüleri sayesinde Türk ihracatçısı GSMH bazında dünyanın yaklaşık yüzde 85 ile direkt olarak ticari bağlantı kurabiliyor.

Turkish Cargo, pandemi döneminde dünya sağlık ürünlerindeki pazar payının yüzde 8 artmasıyla birlikte hem Türkiye'de hem de küresel ölçekte kritik bir rol oynadı. Kriz ortamında inovatif çözümler üreten Turkish Cargo, yolcu seferlerinden kaynaklanan kapasite darlığını aşmak için düzenlediği 6.500'ün üzerinde Pax-free (kargo uçağına dönüştürülmüş yolcu uçağı) seferiyle güvenilir bir lojistik markası olduğunu bir kez daha kanıtladı. Ayrıca 2021 yılı sonu itibarıyla operasyonlarını bünyesinde yürütmeye başladığı SMARTIST; tesis kapasitesi ve teknolojik altyapısı bakımından Avrupa'nın en büyük ve en modern hava kargo tesisi olarak faaliyet gösteriyor.

Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi'nin MÜSİAD Ziyareti

Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi, MÜSİAD'ı ziyaret ederek, MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ve MÜSİAD Gıda, Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulu üyeleri ile bir araya geldi. Görüşmede, Adana'da düzenlenen MÜSİAD Tarım Zirvesi, sektörel sorunlar ve sorunların çözümüne ilişkin öneriler kapsamlı şekilde ele alındı.

Görüşme sonrası açıklamalarda bulunan Bakan Kirişçi, MÜSİAD'ın tespitlerinin kıymet ifade ettiğini belirterek değerlendirmesinde şunları söyledi: "Çok faydalı, karşılıklı görüş alışverişinde bulunduk. Bu derneğin tespitleri, bu derneğin bizim sektörümüze ilişkin çözüm önerileri, bizler için kıymet ifade ediyor. Bunların tamamını aldık, dosyalarımızı aldık, notlarımızı aldık. İnşallah

bundan sonraki çalışmalarımızda da, buradaki değerlendirmeleri, katkıları dikkate alarak Tarım ve Orman Bakanlığı olarak çalışmalarımızı büyük bir hızla, sürdüreceğiz."

Başkan Asmalı ise görüşmeye ilişkin açıklamasında, MÜSİAD Tarım Zirvesi'nde değerlendirilen birçok başlığın ve ortaya konan Tarım Stratejisi'nin, Türkiye'nin 2023 hedefleri doğrultusunda sorunların çözümüne odaklandığını ifade etti. Başkan Asmalı, konuya ilişkin hazırlanan MÜSİAD Tarım Stratejisi Raporu'nun Bakan Kirişçi ile paylaşıldığını belirtti.

"Sayın Bakanımızı MÜSİAD'da ağırlamaktan memnuniyet duyuyoruz. Türkiye bir tarım ülkesi. Ülkemizin dört bir

yanında farklı birçok kalemde ürün yetiştiriyor. Her kilometrekaresinde böylesi bir çeşitliliğe rastlanan başka bir ülke yok. Gerek iklim koşulları gerekse ortaya çıkan küresel etkiler tarım ve gıda alanında yeni sıkıntıları da beraberinde getiriyor. Sayın Bakanımız, çiftçilerimizin, üreticilerimizin sorunlarına yönelik birçok alanda girişimlerde bulunuyor. Bizler de hazırladığımız raporlar ile ortaya çıkan sorunların ve oluşabilecek yeni risklerin önlenmesi ve çözümüne yönelik adımlar atıyoruz. Görüşmemizde sektördeki sorunları, üretici ve sanayicilerimizin taleplerini kapsamlı bir şekilde istişare ettik. Tarım Stratejimiz bu çerçevede bir yol haritası."

Ziyarete ayrıca, MÜSİAD raporunda yer alan ve 1 yıl bekleyen alanların vatanıştan kiralanarak tarımsal üretim sahasına dönüştürölmesini öngören önerinin hayata geçirileceğı bildirildi. Başkan Asmalı, konuya ilişkin açıklamasında şü ifadelere yer verdi: "Sayın Bakanımız, 1 yıl bekleyen alanların vatanıştan kiralanarak tarımsal üretim sahasına dönüştürölmesini öngören önerimizin hayata geçirilmesi için gerekli adımların atıldığını bildirildi.

Yani Anadolu'da ekilmedik alan kalmayacak. Bununla birlikte Sayın Bakanımız çiftçilerimiz ve hayvancılıkla uğraşan üreticilerimiz için yem sübvansiyonu getirileceğı, Sözleşmeli Tarım Projesi ve Yeminli Tarım Müşavirliğı oluşturulmasına ilişkin girişimlerin bulunduğunun da müjdesini verdi. MÜSİAD Gıda, Tarım ve Hayvancılık Sektör Kurulumuz ile Bakanlığımızla tam koordinasyon içerisinde çalışmayı sürdüreceğiz. Sayın Bakanımıza bir kez daha ziyaretleri için teşekkür ediyorum."

Konya’da “Türkiye İhracat Seferberliği” programı gerçekleştirildi

Turkuvaz Medya’nın katkılarıyla düzenlenen Türkiye İhracat Seferberliği Zirvesi’nin ikincisi Konya’da gerçekleştirildi. Ticaret Bakanı Mehmet Muş, tahıl koridoru anlaşmasına değinerek Türkiye’nin girişimleriyle BM gözetiminde ve Başkan Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliği sayesinde bu sorunun çözüme ulaştığını söyledi. Etkinlik kapsamında düzenlenen “2023 İhracat Vizyonu ve Yeni Fırsatlar” panelinde konuşan MÜSİAD Genel Başkan Yardımcısı Davut Altunbaş, “Türkiye İhracat Seferberliği” programı kapsamında MÜSİAD çalışmalarını ve hedeflerini paylaştı.

MÜSİAD, TOGG Ekibi ile Bir Araya Geldi

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, TOGG CEO’su Mehmet Gürcan Karakaş ile bir araya geldi. Ağustos ayında TOGG Gemlik Kampüsünde kurulumu yapılan ilk TruGo şarj cihazları, kesintisiz bir kullanıcı deneyimi tasarlamak üzere test edilmeye başlandığı bilgisi paylaşıldı. Yapılan görüşmede MÜSİAD çalışmaları, milli teknoloji projeleri ve TOGG teknolojisine yönelik istişarelerde bulunuldu.

Tematik Genç Girişimci İşletmeler Ağı Karşılıklı Etkileşim ve İş Birliği Kapanış Toplantısı MÜSİAD’da Gerçekleştirildi

Avrupa Birliği (AB) “Tematik Genç Girişimci İşletmeler Ağı Karşılıklı Etkileşim ve İşbirliği Programı” Kapanış Toplantısı, 24 Haziran Cuma günü Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Merkezi’nde gerçekleştirildi. Programın amacı, sunduğu fırsatlar ve etki alanlarının kapsamlı şekilde ele alındığı toplantıda, projeye yönelik değerlendirme-lerde bulunuldu.

MÜSİAD, 7 Ülkenin Ankara Misyonuna Ziyarete Bulundu

MÜSİAD heyeti, Almanya, Çin, Fransa, Rusya, Pakistan, Kamerun ve Özbekistan'ın Ankara misyonlarına ziyarette bulunarak, ticari diplomasi alanında temaslarda bulundu. MÜSİAD Diplomatik İlişkiler Komisyonu Başkanı Osman Nuri Önügören ve MÜSİAD İhracatı Geliştirme Komisyonu Başkanı Abdulkadir Sıcakyüz başkanlığında gerçekleşen ziyaretlerde, 2-5 Kasım tarihlerinde TÜYAP İstanbul Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenecek MÜSİAD EXPO 2022 Ticaret Fuarı, ülkeler arası ticari ilişkilerin güçlendirilmesi, farklı ülkelerde düzenlenecek etkinliklere katılım ve iş birliği alanları ele alındı.

MÜSİAD heyetinin gerçekleştirdiği ziyaretlerde, Çin Ankara Büyükelçisi Liu Shaobin, Fransa Ankara Büyükelçisi Hervé Magro, Pakistan Ankara Büyükelçisi Muhammad Syrus Sajjad Qazi, Kamerun Ankara Büyükelçisi Victor

Tchatchouwo ve Özbekistan Ankara Büyükelçisi Alisher Agzamkhodjaev ile ikili görüşmelerde bulunuldu.

Ziyaret programı çerçevesinde ayrıca, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Aydar Gashigullin ve Ekonomi Dairesi Başkanı Denis Simonov, Fransa Ankara Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Abdenor Brahmi, Almanya Ankara Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Bölümü Başkanı Thomas

Huber ve Ekonomi ve Ticaret Bölümü Uzmanı Zeynep Yıldırım ile bir araya gelindi.

MÜSİAD Diplomatik İlişkiler Komisyonu ve MÜSİAD İhracatı Geliştirme Komisyonu üyeleri Fatih Bilal Yülek, Elif Tamer, Bahadır Çam, Latif Polat, Abdullah Karaca ve Halil İbrahim Kaynak'ın da hazır bulunduğu toplantılarda yabancı ülke misyon temsilcileri MÜSİAD EXPO 2022'ye davet edildi.

Türkiye'nin İlk Çağ Kebabı Fabrikası MÜSİAD Üyelerinin Girişimleriyle Erzurum'da Açıldı

Organize Sanayi Bölgesinde bulunan, MÜSİAD Erzurum Şubesi üyelerinin girişimleriyle kurulan ve yaklaşık 50 milyon liraya mal olan Oltu Çağ Kebabı Fabrikasının açılış programı Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başladı. Açılış programında konuşan MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, fabrikanın Oltu'ya, Erzurum'a ve ülkeye hayırlar getirmesini diledi.

MÜSİAD Şube Başkanı Fuat Demir ile ortaklarını tebrik eden Asmalı, "Yatırım yaparken çoğu konuşmamda, 'bankalar yerine dostlarınızı kendinize ortak edin' diyorum. Hem başınız ağrımaz hem de kazancınız daha bereketli olur. Hele hele maalesef faiz oranlarının çok yukarı çıktığı günümüzde, iş adamlarımızın sermayelerini bir araya getirip böyle güzel tesis yapmaları çok büyük anlam taşıyor." diye konuştu.

MÜSİAD Erzurum Şube Başkanı Fuat Demir, açılışa fabrikaya ilişkin şu bilgileri verdi: "Fabrikayı açmamızın sebebi

bölgedeki küçükbaş hayvan varlığını artırmak, ekonomiye ve istihdama katkı sunmak. 35 milyon yatırım, 15 milyon da işletme maliyeti olmak üzere toplam 50 milyona mal olan fabrikamız ilçemize hayırlı olsun.

Yatırım yapmak isteyen iş insanlarına Oltu OSB'de yerler bedava. Yatırımcıların yanındayız. Burada kentteki çağ kebabçılara ve restoranlara et satışı yapılacak. Ayrıca, 250 gramlık

paketler halinde çağ kebabları vakumlanarak marketlerde satılacak ve ihraç edilecek.

Kentteki çağ kebabçılara ve restoranlara et satışı, 250 gramlık çağ kebabının vakumlanarak marketlerde satılması ve ihraç edilmesi hedeflenen fabrikanın açılışında konuşan Büyükşehir Belediye Başkanvekili Fevzi Polat, Belediye Başkanı Mehmet Sekmen'in belediyecilik hizmetinin yanı sıra sanayi, tarım ve turizm yönünden de bölgenin kalkınması için ciddi emek verdiğini söyledi.

Polat, bölgelerin kalkınmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çok ciddi vizyonu ve talimatı olduğunu belirterek, "Hayvancılık ve tarım alanında Erzurum Valiliği ve Büyükşehir Belediyemiz çok ciddi yatırımlara imza attı. Kentte son 7 yılda 550 hayvan içme suyu göleti inşa edildi. Bunlar köylüye ciddi katkı sağlayıp bölgede hayvan varlığının artmasına sebep oldu. Erzurum, Konya'dan sonra büyükbaş hayvan bakımından Türkiye'nin ikinci en büyük büyükbaş hayvan varlığına sahip ili konumuna geldi." dedi.

**Sapanca Kartepe'de Yeřillikler İçinde Korunaklı,
Özel Havuzlu, Özel Bahçeli Göl ve Dağ Manzaralı
Size Özel Villa & Bungalow Evler...
Yarım Pansiyon Konaklama**

ALYA

VILLAS & HOTELS

Detaylı bilgi ve rezervasyon için: **0262 353 5 222** | www.alyavillas.com

Proje Tercihli Özel Fon Havuzu Katılma Hesabı ile birikimlerinizi dilediğiniz sektördeki projelerde değerlendirebilirsiniz

PROJE TERCİHLİ

31-90
GÜN

Vade Uyumlu

3
AY

Özel
Fon
Havuzu

Kur Koruma
Seçenekli

Katılım Bankacılığında **Bir İlk**

 EmlakKatılım